

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 5. jūlijā
(OR. en)

11485/23
ADD 3

LIMITE

COLAC 81
POLCOM 146
SERVICES 27
FDI 15

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 5. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 431 final - Annex 1 - PART 3/4
Temats:	PIELIKUMS dokumentam Priekšlikums PADOMES LĒMUMAM par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Uzlaboto pamat nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Čīles Republiku, no otras puses

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 431 *final - Annex 1 - PART 3/4*.

Pielikumā: COM(2023) 431 *final - Annex 1 - PART 3/4*

Briselē, 5.7.2023.
COM(2023) 431 final

ANNEX 1 – PART 3/4

PIELIKUMS

dokumentam

Priekšlikums PADOMES LĒMUMAM

par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Uzlaboto pamat nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Čīles Republiku, no otras puses

17. NODAĻA

IEGULDĪJUMI

A IEDAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

17.1. PANTS

Darbības joma

Šī nodaļa neattiecas uz pasākumiem, ko kāda Puse pieņēmusi vai saglabājusi saistībā ar otras Puses finanšu iestādēm, otras Puses ieguldītājiem un šādu ieguldītāju ieguldījumiem finanšu iestādēs minētās Puses teritorijā, kā definēts 25.2. pantā.

17.2. PANTS

Definīcijas

1. Šajā nodaļā un 17.-A, 17.-B un 17.-C pielikumā:
 - a) “darbības, ko veic, īstenojot valsts pilnvaras” ir veiktas darbības, tostarp sniegti pakalpojumi, kuras neveic ne uz komerciāla pamata, ne konkurējot ar vienu vai vairākiem ekonomikas dalībniekiem;
 - b) “gaisa kuģu remonta un ekspluatācijas pakalpojumi” ir tādi pasākumi, kas veikti gaisa kuģim vai tā daļai, kamēr tas neatrodas ekspluatācijā, un tie neietver tā saukto līnijas uzturēšanu;
 - c) “datoru rezervācijas sistēmas (CRS) pakalpojumi” ir pakalpojumi, ko sniedz datorizētās sistēmas, kuras satur informāciju par gaisa pārvadātāju grafikiem, pieejamību, braukšanas maksām un noteikumiem, kurus izmantojot var veikt rezervēšanu vai izsniegt biļetes;
 - d) “aptverts ieguldījums” ir ieguldījums, kas ir viena vai vairāku Puses ieguldītāju tiešā vai netiešā īpašumā vai kontrolē otras Puses teritorijā un kas veikts saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem, un kas pastāv šā nolīguma spēkā stāšanās dienā vai tiek veikts pēc tam;

- e) “pakalpojumu pārrobežu sniegšana” ir pakalpojuma sniegšana:
- i) no vienas Puses teritorijas otras Puses teritorijā vai
 - ii) vienas Puses teritorijā otras Puses pakalpojuma patērētājam;
- f) “saimnieciskās darbības” ir rūpnieciskas, komerciālas vai profesionālas darbības vai amatnieku darbības, tostarp pakalpojumu sniegšana, izņemot darbības, ko veic, īstenojot valsts pilnvaras;
- g) “uzņēmums” ir juridiska persona, filiāle vai pārstāvniecība, kas izveidota uzņēmējdarbības ietvaros;
- h) “iedibināšana” ir uzņēmuma izveide, tostarp uzņēmuma iegāde¹, ko kādas Puses ieguldītājs veic otras Puses teritorijā;
- i) “brīvi konvertējama valūta” ir valūta, kuru var brīvi iemainīt pret valūtām, ar ko notiek plaša mēroga tirdzniecība starptautiskos ārvalstu valūtas tirgos un kas tiek plaši lietotas starptautiskos darījumos;

¹ Termins “iegāde” ietver kapitāla līdzdalību juridiskā personā ar mērķi izveidot vai uzturēt ilgstošas ekonomiskas saiknes.

- j) “apkalpošana uz zemes” ir šādu pakalpojumu sniegšana par samaksu vai uz līguma pamata lidostā: aviosabiedrību pārstāvēšana, administrēšana un uzraudzība; pasažieru apkalpošana, bagāžas apstrāde, trapa pakalpojumi, gatavo ēdienu piegāde, gaisa kravu un pasta apstrāde, gaisa kuģu uzpilde ar degvielu, gaisa kuģa apkalpošana un tīrīšana; virszemes transports, un lidojuma operācijas, apkalpju administrēšanu un lidojumu plānošana; apkalpošanā uz zemes neietilpst: pašpakalpojumi, drošība, līnijas tehniskā apkope; gaisa kuģu remonts un apkope vai būtiskas centralizētas lidostas infrastruktūras, piemēram, atledošanas iekārtu, degvielas uzpildes sistēmu, bagāžas apstrādes sistēmu un noteiktas lidostas iekšējās transporta sistēmas pārvaldība vai darbība;
- k) “ieguldījums” ir ikviens aktīvs, kas tieši vai netieši pieder ieguldītājam vai ko tas kontrolē, kam ir ieguldījuma īpašības, tostarp noteikts ilgums, saistības attiecībā uz kapitālu vai citiem līdzekļiem, ienākuma vai peļņas gaidas vai riska uzņemšanās; ieguldījumiem var būt šādi veidi:
- i) uzņēmums;
 - ii) daļas, akcijas vai cita veida kapitāla līdzdalība uzņēmumā;
 - iii) uzņēmuma obligācijas, parādzīmes un citi parāda instrumenti;
 - iv) nākotnes līgumi, iespēju līgumi vai citi atvasinātie instrumenti;

- v) koncesijas, licences, apstiprinājumi, atļaujas un līdzīgas tiesības, kas piešķirtas saskaņā ar iekšzemes tiesību aktiem¹;
- vi) darbuzņēmuma, būvniecības, ražošanas vai ieņēmumu sadales līgumi un citi līdzīgi līgumi, tostarp līgumi, kuros paredzēta kāda ieguldītāja īpašuma klātbūtne vienas Puses teritorijā;
- vii) intelektuālā īpašuma tiesības;
- viii) citas kustams vai nekustams, materiāls vai nemateriāls īpašums un ar to saistītās īpašuma tiesības, piemēram, nomas, hipotēkas, apķīlāšanas un ķīlas tiesības;

lielākai noteiktībai:

- i) ieguldītos pašu kapitāla ieņēmumus uzskata par ieguldījumu un jebkādas izmaiņas veidā, kādā aktīvi tiek ieguldīti vai reinvestēti, neietekmē tos kā ieguldījumus, ar noteikumu, ka ieguldījumu vai reinvestēto ieguldījumu veids joprojām atbilst ieguldījuma definīcijai;
- ii) ieguldījums neietver rīkojumu vai spriedumu, kas pieņemts tiesas vai administratīvā lietā;

¹ Lielākai noteiktībai – tas, vai koncesijai, licencei, apstiprinājumam, atļaujai un līdzīgiem instrumentiem ir ieguldījuma īpašības cita starpā ir atkarīgs no tādiem faktoriem kā to tiesību būtība un apmērs, kādas to turētājam ir atbilstoši minētās Puses tiesību aktiem.

- l) “Puses ieguldītājs” ir Puses fiziska vai juridiska persona, kas vēlas iedibināt, iedibina vai ir iedibinājusi uzņēmumu saskaņā ar h) apakšpunktu,
- m) “Puses juridiska persona” ir¹:
- i) ES Puses gadījumā –
 - A) juridiska persona, kas izveidota vai organizēta saskaņā ar Eiropas Savienības vai vismaz vienas tās dalībvalsts tiesību aktiem un kas veic būtisku saimniecisko darbību² Eiropas Savienības teritorijā, un
 - B) kuģošanas sabiedrības, kas iedibinātas ārpus Eiropas Savienības un ko kontrolē dalībvalsts fiziskas personas, kuru kuģi ir reģistrēti dalībvalstī un kuģo ar tās karogu;

¹ Lielākai noteiktībai – šajā definīcijā minētās kuģošanas sabiedrības uzskata par Puses juridiskām personām tikai attiecībā uz to darbībām, kas saistītas ar jūras pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu.

² Atbilstīgi tās paziņojumam PTO par Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu (WT/REG39/1) ES Puses izpratnē jēdziens “faktiska un pastāvīga saikne” ar kādas dalībvalsts ekonomiku, kas nostiprināts LESD 54. pantā, ir līdzvērtīgs jēdzienam “būtiska saimnieciskā darbība”.

- ii) Čīles gadījumā –
- A) juridiska persona, kas izveidota vai organizēta saskaņā ar Čīles tiesību aktiem un iesaistīta būtiskā saimnieciskā darbībā Čīles teritorijā, un
 - B) kuģošanas sabiedrības, kas izveidotas ārpus Čīles un ko kontrolē Čīles fiziskas personas, kuru kuģi ir reģistrēti Čīlē un kuģo ar tās karogu;
- n) “darbība” ir uzņēmuma vadība, pārvaldība, uzturēšana, izmantošana, turēšana īpašumā, pārdošana vai cita veida atsavināšana, ko kādas Puses ieguldītājs veic otras Puses teritorijā;
- o) “ienākumi” ir visas summas, kas iegūtas vai atvasinātas no ieguldījumiem vai atkārtotiem ieguldījumiem, ieskaitot peļņu, dividendes, kapitāla pieaugumu, autoratlīdzību, procentus, ar intelektuālā īpašuma tiesībām saistītus maksājumus, maksājumus natūrā un visus citus likumīgos ienākumus;
- p) “gaisa pārvadājumu pakalpojumu pārdošana un tirgzinība” ir attiecīgā gaisa pārvadātāja iespējas pārdot un brīvi tirgot savus gaisa pārvadājumu pakalpojumus, tostarp visi tādi tirdzniecības aspekti kā tirgus izpēte, reklāma un izplatīšana; šīs darbības neietver ne gaisa pārvadājumu pakalpojumu cenu noteikšanu, ne arī piemērojamos nosacījumus; un
- q) “pakalpojums” ir jebkurš pakalpojums jebkurā nozarē, izņemot pakalpojumus, ko sniedz, īstenojot valsts pilnvaras;
- r) “Ieguldījumu tiesa” ir pirmās instances tiesa, kas izveidota saskaņā ar 17.34. pantu.

17.3. PANTS

Tiesības reglamentēt

Puses apstiprina tiesības reglamentēt savā teritorijā, lai sasniegtu leģitīmus politikas mērķus tādās jomās kā sabiedrības veselības aizsardzība, sociālie pakalpojumi, izglītība, drošība, vide, tostarp klimata pārmaiņas, sabiedrības morāle, sociālā vai patērētāju tiesību aizsardzība, privātums un datu aizsardzība vai arī kultūras daudzveidības veicināšana un aizsardzība.

17.4. PANTS

Saistība ar citām nodaļām

1. Ja pastāv neatbilstība starp šo nodaļu un 25. nodaļu, tad, ciktāl pastāv neatbilstība, prevalē 25. nodaļa.
2. Puses prasība, ka otras Puses pakalpojumu sniedzējiem jāsniedz galvojums vai cita veida finansiālais nodrošinājums kā nosacījums tam, lai sniegtu pārrobežu pakalpojumu tās teritorijā, pati par sevi nenozīmē, ka šī nodaļa ir attiecināma uz minētā pakalpojuma pārrobežu sniegšanu. Šī nodaļa attiecas uz pasākumiem, ko Puse pieņēmusi vai saglabājusi saistībā ar iesniegto galvojumu vai finansiālo nodrošinājumu, ja šāds galvojums vai finansiālais nodrošinājums veido aptvertu ieguldījumu.

17.5. PANTS

Priekšrocību liegšana

Puse var liegt šīs nodaļas priekšrocības otras Puses ieguldītājam vai aptvertam ieguldījumam, ja Puse, kas tās liedz, pieņem vai saglabā pasākumus, kuri saistīti ar starptautiskā miera un drošības uzturēšanu, ieskaitot cilvēktiesību aizsardzību, un kuri:

- a) aizliedz darījumus ar minēto ieguldītāju vai aptverto ieguldījumu vai
- b) tiktu pārkāpti vai apieti, ja šīs nodaļas priekšrocības būtu piešķirtas minētajam ieguldītājam vai aptvertajam ieguldījumam, tostarp gadījumos, kad pasākumi aizliedz darījumus ar personu, kurai pieder ieguldītājs vai aptvertais ieguldījums vai kura tos kontrolē.

17.6. PANTS

Pakalpojumu un ieguldījumu apakškomiteja

Pakalpojumu un ieguldījumu apakškomiteju (“apakškomiteja”) izveido saskaņā ar 8.8. panta 1. punktu. Izskatot jautājumus saistībā ar ieguldījumu, apakškomiteja uzrauga un nodrošina šīs nodaļas un 17.-A, 17.-B un 17.-C pielikuma pareizu īstenošanu.

B IEDAĻA

IEGULDĪJUMU LIBERALIZĀCIJA UN NEDISKRIMINĒŠANA

17.7. PANTS

Darbības joma

1. Šo iedaļu piemēro Puses pieņemtiem vai saglabātiem pasākumiem, kas ietekmē otras Puses ieguldītāja uzņēmuma iedibināšanu vai aptverta ieguldījuma darbību visās saimnieciskās darbības jomās pirmās Puses teritorijā.
2. Šo iedaļu nepiemēro:
 - a) audiovizuāliem pakalpojumiem;
 - b) iekšzemes jūras kabotāžai¹; vai

¹ Neskarot to pasākumu darbības jomu, kurus var uzskatīt par “kabotāžu” saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, iekšzemes jūras kabotāža saskaņā ar šo nodaļu ietver pasažieru vai preču pārvadājumus starp kādu Čīles vai dalībvalsts ostu vai punktu un citu ostu vai punktu Čīlē vai dalībvalstī, tostarp tās kontinentālā šelfa ietvaros, kā paredzēts ANO Jūras tiesību konvencijā, un pārvadājumus, kas sākas un beidzas tajā pašā ostā vai punktā, kas atrodas Čīlē vai kādā ES dalībvalstī.

- c) regulārus un neregulārus iekšzemes un starptautiskos gaisa pārvadājumu pakalpojumus vai saistītus pakalpojumus gaisa pārvadājumu pakalpojumu atbalstam¹ un pakalpojumus, kas tieši saistīti ar satiksmes tiesībām, kuri nav:
- i) gaisa kuģu remonts un apkopes pakalpojumi, kuru laikā gaisa kuģi neizmanto;
 - ii) gaisa pārvadājumu pakalpojumu tirdzniecība un tirgvedība;
 - iii) datorizēto rezervēšanas sistēmu (*CRS*) pakalpojumi un
 - iv) apkalpošana uz zemes.
3. 17.8., 17.9., 17.11., 17.12. un 17.13. pantu nepiemēro publiskajam iepirkumam.
4. Šis iedaļas 17.8., 17.9., 17.11. un 17.13. pants neattiecas uz Puses piešķirtām subsīdijām vai dotācijām, tostarp valsts atbalstītiem aizdevumiem, garantijām un apdrošināšanu.

¹ Lielākai noteiktībai — gaisa pārvadājumu pakalpojumi vai saistītie pakalpojumi gaisa pārvadājumu pakalpojumu atbalstam ietver šādus pakalpojumus: gaisa transportu; pakalpojumus, kuros izmanto gaisa kuģi, kā galvenais mērķis nav preču vai pasažieru pārvadāšana, piemēram, mācību lidojumiem ugunsgrēka dzēšanai no gaisa, ievērojamu vietu apskatei no gaisa, apsmidzināšanai, mērniecībai, kartēšanai, fotografēšanai, lēkšanai ar izpletņiem, planiera vilkšanai, helikoptera izmantošanai mežizstrādes un celtniecības nozarē un citiem gaisā veiktiem pakalpojumiem lauksaimniecības, rūpniecības un inspicēšanas vajadzībām; gaisa kuģu ar apkalpi nomu un lidostu ekspluatācijas pakalpojumus.

17.8. PANTS

Piekļuve tirgum

Nozarēs vai apakšnozarēs, kurās ir notikusi piekļuves tirgum saistību uzņemšanās, attiecībā uz tirgus piekļuvi, kura rodas, iedibinoties vai darbojoties otras Puses ieguldītājiem vai uzņēmumiem, kas veido aptvertu ieguldījumu, Puse vai nu visā tās teritorijā vai atkarībā no reģionāla apakšiedalījuma nepieņem vai nesaglabā pasākumu, kas:

- a) skaitlisku kvotu, monopolu, ekskluzīvu tiesību vai ekonomisko vajadzību pārbaudes prasību veidā ierobežo to uzņēmumu skaitu, kas var veikt konkrētu saimniecisko darbību;
- b) nosakot skaitliskas kvotas vai pieprasot ekonomisko vajadzību pārbaudi, ierobežo darījumu vai aktīvu kopējo vērtību;
- c) nosakot kvotas vai pieprasot ekonomisko vajadzību pārbaudi, ierobežo darījumu kopskaitu vai kopējo izlaides apjomu, kas izteikti noteiktās skaitliskās vienībās;¹
- d) ierobežo vai pieprasa konkrētus tiesību subjektu vai kopuzņēmumu veidus, ar kuru starpniecību otras Puses ieguldītājs var veikt saimniecisko darbību, vai

¹ Panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunkts neattiecas uz pasākumiem, kas veikti ar mērķi ierobežot kāda lauksaimniecības vai zivsaimniecības produkta ražošanu.

- e) nosakot skaitliskas kvotas vai pieprasot ekonomisko vajadzību pārbaudi, ierobežo to fizisko personu kopskaitu, kuras var nodarbināt konkrētā nozarē vai kuras uzņēmums var nodarbināt un kuras ir nepieciešamas saimnieciskās darbības veikšanai un tieši saistītas ar to.

17.9. PANTS

Valsts režīms

1. Katra Puse piešķir otras Puses ieguldītājiem un uzņēmumiem, kas veido aptvertu ieguldījumu, attiecībā uz to iedibināšanu ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā līdzīgās situācijās¹ piešķir saviem ieguldītājiem un to uzņēmumiem.
2. Katra Puse piešķir otras Puses ieguldītājiem un aptvertajiem ieguldījumiem attiecībā uz to darbību ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā līdzīgās situācijās² piešķir saviem ieguldītājiem un to ieguldījumiem.

¹ Lielākai noteiktībai – vai režīms ir piešķirts “līdzīgos apstākļos”, ir jāvērtē katrā atsevišķā gadījumā, pamatojoties uz faktu analīzi un ir atkarīgs no situācijas kopumā.

² Lielākai noteiktībai – vai režīms ir piešķirts “līdzīgos apstākļos”, ir jāvērtē katrā atsevišķā gadījumā, pamatojoties uz faktu analīzi un ir atkarīgs no situācijas kopumā.

3. Režīms, ko Puse piešķir saskaņā ar 1. un 2. punktu, nozīmē:
- a) attiecībā uz reģionālo vai vietējo valdību Čīlē – ne mazāk labvēlīgu režīmu kā lielākās labvēlības režīmu, ko minētā līmeņa valdība līdzīgās situācijās piešķir Čīles ieguldītājiem un viņu ieguldījumiem Puses teritorijā;
 - b) attiecībā uz kādu dalībvalsts valdību vai valdību dalībvalstī – ne mazāk labvēlīgu režīmu kā lielākās labvēlības režīmu, ko minētā valdība līdzīgās situācijās piešķir minētās dalībvalsts ieguldītājiem un viņu ieguldījumiem Puses teritorijā¹.

17.10. PANTS

Publiskais iepirkums

1. Katra Puse nodrošina, ka tās teritorijā iedibinātam otras Puses uzņēmumam piešķir ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā līdzīgās situācijās piešķir saviem uzņēmumiem attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, ko iepirkuma veicējs pērk valstiskām vajadzībām.

¹ Lielākai noteiktībai – režīms, ko piešķir kādas dalībvalsts valdība vai valdība kādā dalībvalstī, ietver attiecīgā gadījumā reģionāl un vietēja līmeņa valdību.

2. Uz šajā pantā noteikto pienākumu piemērot valsts režīmu attiecas 28.3. pantā noteiktie drošības un vispārīgie izņēmumi.

17.11. PANTS

Lielākās labvēlības režīms

1. Katra Puse piešķir otras Puses ieguldītājiem un uzņēmumiem, kas veido aptvertu ieguldījumu, attiecībā uz to iedibināšanu ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā līdzīgās situācijās¹ piešķir trešās valsts ieguldītājiem un to uzņēmumiem.
2. Katra Puse piešķir otras Puses ieguldītājiem un aptvertajiem ieguldījumiem attiecībā uz to darbību ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā līdzīgās situācijās² piešķir trešo valstu ieguldītājiem un to ieguldījumiem.
3. Šā panta 1. un 2. punktu neinterpretē kā pienākumu Pusei attiecināt uz otras Puses ieguldītājiem vai aptvertajiem ieguldījumiem jebkāda režīma priekšrocības, kas izriet no pasākumiem, kuri nosaka standartu atzīšanu, tostarp standartus vai kritērijus fiziskas personas vai uzņēmuma apstiprināšanai, licencēšanai vai sertificēšanai saimnieciskās darbības veikšanai, vai piesardzības pasākumus.

¹ Lielākai noteiktībai – vai režīms ir piešķirts “līdzīgos apstākļos”, ir jāvērtē katrā atsevišķā gadījumā, pamatojoties uz faktu analīzi un ir atkarīgs no situācijas kopumā.

² Lielākai noteiktībai – vai režīms ir piešķirts “līdzīgos apstākļos”, ir jāvērtē katrā atsevišķā gadījumā, pamatojoties uz faktu analīzi un ir atkarīgs no situācijas kopumā.

4. Lielākai noteiktībai — 1. un 2. punktā minētais “režīms” neietver ieguldījumu strīdu izšķiršanas procedūras vai mehānismus, kas paredzēti citos starptautiskajos ieguldījumu līgumos un citos tirdzniecības nolīgumos. Citu starptautisko ieguldījumu līgumu vai tirdzniecības nolīgumu materiālo tiesību normas pašas par sevi nav režīms, kā minēts 1. un 2. punktā, un tādējādi nevar būt iemesls šā panta pārkāpumam, ja nav Puses pieņemtu vai saglabātu pasākumu. Pasākumi, ko Puse veikusi saskaņā ar šādām materiālo tiesību normām, var būt “režīms” saskaņā ar šo pantu un tādējādi iemesls šā panta pārkāpumam.

17.12. PANTS

Snieguma prasības

1. Puse saistībā ar ikviena otras Puses vai trešās valsts uzņēmuma iedibināšanu vai ikviena ieguldījuma darbību pirmās Puses teritorijā neizvirza vai neīsteno nekādas prasības vai neizpilda nekādas saistības vai apņemšanās, lai:
 - a) eksportētu konkrētu preču vai pakalpojumu apjomu vai procentuālo daudzumu;
 - b) sasniegtu konkrētu vietējā satura apjomu vai procentuālo daudzumu;
 - c) pirktu vai izmantotu tās teritorijā ražotas preces vai sniegtus pakalpojumus vai piešķirtu tiem priekšrocību, vai lai pirktu preces vai pakalpojumus no fiziskām personām vai uzņēmumiem tās teritorijā;

- d) jebkādā veidā saistīt importa apjomu vai vērtību ar eksporta apjomu vai vērtību vai ar ārvalstu valūtas plūsmu summu, kas saistītas ar šādu uzņēmumu,
- e) ierobežotu to preču vai pakalpojumu pārdošanu savā teritorijā, ko saražo vai sniedz šāds uzņēmums, jebkādā veidā saistot minēto pārdošanu ar tās eksporta vai ārvalstu valūtas ieņēmumu apjomu vai vērtību;
- f) nodotu tehnoloģijas, ražošanas procesu vai citas savas zināšanas fiziskai personai vai uzņēmumam tās teritorijā
- g) piegādātu tikai no minētās Puses teritorijas tās saražotas preces vai sniegtus pakalpojumus konkrētam reģionālam vai pasaules tirgum;
- h) noteiktu, ka minētā ieguldītāja galvenajai mītnei konkrētā pasaules reģionā, kas ir plašāks nekā Puses teritorija vai pasaules tirgus tās teritorijā, jāatrodas Puses teritorijā;
- i) pieņemtu darbā noteiktu skaitu vai procentuālo daļu Puses valstspiederīgo;
- j) ierobežotu preču eksportu vai pārdošanu eksportam vai

k) attiecībā uz ikvienu licences līgumu, kas ir spēkā laikā, kad tiek izvirzīta vai izpildīta prasība vai izpildītas saistības vai apņemšanās, vai jebkādu turpmāku licences līgumu¹, kurš brīvi noslēgts starp ieguldītāju un fizisku vai juridisku personu vai citu vienību Puses teritorijā, ar noteikumu, ka prasību izvirza vai saistības vai apņemšanās izpilda veidā, kas rada tiešu iejaušanos minētajā licences līgumā, kādai Pusei īstenojot ārpusstiesas valsts pilnvaras, pieņemt:

i) saskaņā ar licences līgumu noteiktu likmi vai licences maksu, kas zemāka par noteiktu līmeni, vai

ii) konkrētu termiņu licences līguma darbībai.

2. Lielākai noteiktībai – 1. punkta k) apakšpunktu nepiemēro, ja licences līgums ir noslēgts starp ieguldītāju un vienu Pusi.

3. Puse nenosaka, ka priekšrocības saņemšanai un turpināšanai saistībā ar kādas Puses vai trešās valsts uzņēmuma iedibināšanu vai darbību Puses teritorijā ir jāatbilst kādai no šādām prasībām:

a) sasniegt konkrētu iekšzemes satura apjomu vai procentuālo daudzumu;

¹ Šajā punktā minētais “licences līgums” ir līgums par tehnoloģijas, ražošanas procesa vai citu aizsargātu zināšanu licencēšanu.

- b) Pirkt vai izmantot tās teritorijā ražotas preces vai sniegtus pakalpojumus vai piešķirt tiem priekšrocību, vai pirkt preces vai pakalpojumus no fiziskām personām vai uzņēmumiem tās teritorijā;
- c) jebkādā veidā saistīt importa apjomu vai vērtību ar eksporta apjomu vai vērtību vai ar ārvalstu valūtas plūsmu summu, kas saistītas ar šādu uzņēmumu;
- d) ierobežot to preču vai pakalpojumu pārdošanu savā teritorijā, ko saražo vai sniedz šāds uzņēmums, jebkādā veidā saistot minēto pārdošanu ar tās eksporta vai ārvalstu valūtas ieņēmumu apjomu vai vērtību; vai
- e) ierobežot preču eksportu vai pārdošanu eksportam.

4. Panta 3. punktā minēto neinterpretē tā, ka Pusei tiek liegts noteikt, ka priekšrocības saņemšana vai turpināšana saistībā ar kādas Puses vai trešās valsts ieguldītāja uzņēmuma iedibināšanu vai darbību Puses teritorijā ir atkarīga no atbilstības prasībai par ražošanas izvietojumu, pakalpojuma sniegšanu, darbinieku mācībām vai nodarbināšanu, konkrētas infrastruktūras būvniecību vai paplašināšanu vai pētniecības un izstrādes veikšanu tās teritorijā.

5. Panta 1. punkta f) un k) apakšpunktu nepiemēro, ja:
- a) Puse atļauj izmantot intelektuālā īpašuma tiesības saskaņā ar *TRIPS* līguma 31. vai 31.a pantu, vai pasākumus, vai pieņem vai saglabā pasākumus, ar ko prasa izpaust datus vai ar autortiesībām aizsargātu informāciju, kas ietilpst *TRIPS* līguma 39. panta 3. punkta darbības jomā un atbilst tam, vai
 - b) prasību piemēro vai saistību vai apņemšanās izpildi panāk tiesa, administratīvā tiesa vai konkurences iestāde, lai labotu praksi, kas pēc tiesas vai administratīva procesa konstatēta kā Puses konkurences tiesību pārkāpums,
6. Panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktu un 3. punkta a) un b) apakšpunktu nepiemēro precēm vai pakalpojumiem izvirzāmām kvalifikācijas prasībām attiecībā uz dalību eksporta veicināšanas un ārvalstu palīdzības programmās.
7. Panta 3. punkta a) un b) apakšpunktu nepiemēro prasībām, ko importētāja Puse izvirza attiecībā uz preču saturu, kas nepieciešams, lai kvalificētos preferenciāliem tarifiem vai preferenciālām kvotām.

8. Lielākai noteiktībai – šo pantu neinterpretē tā, ka Pusei tiek prasīts, lai tā atļautu konkrētu pakalpojumu sniegšanu pārrobežu mērogā, ja minētā Puse attiecībā uz šādu pakalpojumu sniegšanu pieņem vai saglabā ierobežojumus vai aizliegumus, kas ir saderīgi ar atrunām, nosacījumiem vai kvalifikācijām, kuri norādīti attiecībā uz 17.-A, 17.-B un 17.-C. pielikumā uzskaitīto nozari, apakšnozari vai darbību.

9. Šis pants neskar Pušu saistības atbilstīgi PTO līgumam.

17.13. PANTS

Augstākā vadība un direktoru padomes

Puse nepieprasa, lai minētās Puses uzņēmums, kas ir aptverts ieguldījums, ieceltu konkrētas valstspiederības fiziskas personas valdes locekļu vai augstākā līmeņa vadības, piemēram, vadītāja vai direktora amatos.

17.14. PANTS

Neatbilstīgi pasākumi

1. Šā nolīguma 17.9., 17.11., 17.12. un 17.13. pantu nepiemēro:
 - a) jebkuram spēkā esošam neatbilstīgam pasākumam, ko saglabā:
 - i) ES Puses gadījumā –
 - A) Eiropas Savienība, kā noteikts 17-A-1. papildinājumā;
 - B) dalībvalsts centrālā valdība, kā noteikts 17-A-1. papildinājumā;
 - C) dalībvalsts reģionāla līmeņa valdība, kā noteikts 17-A-1. papildinājumā, vai
 - D) vietēja līmeņa valdība, un
 - ii) Čīles gadījumā –
 - A) centrālā valdība, kā noteikts 17-A-2. papildinājumā;

B) reģionāla līmeņa valdība, kā noteikts 17-A-2. papildinājumā, vai

C) vietēja līmeņa valdība,

- b) šā punkta a) apakšpunktā norādīta jebkura neatbilstīga pasākuma turpināšanai vai tūlītējai atjaunošanai vai
- c) izmaiņām neatbilstīgā pasākumā, kas minēts šā punkta a) apakšpunktā, ciktāl izmaiņas nesamazina pasākuma atbilstību, kāda tā bijusi tieši pirms izmaiņām, 17.9., 17.11., 17.12. vai 17.13. pantam.

2. Nolīguma 17.9., 17.11., 17.12. un 17.13. pantu nepiemēro Puses pasākumiem attiecībā uz nozarēm, apakšnozarēm vai darbībām, kas uzskaitītas tās sarakstā 17.-B pielikumā.

3. Puse ar jebkādu pasākumu, kas pieņemts pēc šā nolīguma stāšanās spēkā un uz ko attiecas tās 17.-B pielikumā uzskaitītās atrunas, nepieprasa otras Puses ieguldītājam tā valstspiederības dēļ pārdot vai citādā veidā atsavināt aptvertu ieguldījumu, kurš pastāv brīdī, kad stājas spēkā pasākums.

4. 17.8 pantu nepiemēro nevienam Puses pasākumam, kas atbilst 17.-C pielikumā izklāstītajām saistībām.

5. Nolīguma 17.9. un 17.11. pantu nepiemēro nevienam Puses pasākumam, kas ir izņēmums vai atkāpe no *TRIPS* līguma 3. vai 4. panta, kā konkrēti noteikts minētā līguma 3. līdz 5. pantā.

6. Lielākai noteiktībai – 17.9. un 17.11. pantu neinterpretē tā, ka Pusei tiek liegts noteikt informācijas prasības, tostarp statistikas vajadzībām, saistībā ar otras Puses ieguldītāju vai aptverta ieguldījumu iedibināšanu vai darbību, ar noteikumu, ka tas nav līdzeklis, lai apietu minētās Puses pienākumus, kas noteikti minētajos pantos.

C IEDAĻA

IEGULDĪJUMU AIZSARDZĪBA

17.15. PANTS

Darbības joma

Šī iedaļa attiecas uz Puses pieņemtiem vai saglabātiem pasākumiem, kas ietekmē:

a) aptvertos ieguldījumus un

- b) Puses ieguldītājus saistībā ar aptverta ieguldījuma darbību.

17.16. PANTS

Ieguldījumu un regulatīvie pasākumi

1. 17.3. pantu piemēro šai iedaļai saskaņā ar šo pantu.
2. Šo iedaļu neinterpretē kā Puses apņemšanos nemainīt tās teritorijā piemērojamo tiesisko regulējumu un regulatīvo satvaru, tostarp tādā veidā, kas var negatīvi ietekmēt aptvertu ieguldījumu darbību vai ieguldītāja peļņas gaidas.
3. Lielākai noteiktībai – pats fakts, ka Puse nav piešķirusi, atjaunojusi vai saglabājusi subsīdiju vai dotāciju vai mainījusi vai samazinājusi to, nav šajā iedaļā noteiktu pienākumu pārkāpums, pat ja tā rezultātā aptvertajam ieguldījumam rodas zaudējumi vai tiek nodarīts kaitējums.
 - a) gadījumos, kad nav nekādu konkrētu saistību atbilstīgi tiesību aktiem vai līgumam attiecībā uz minētās subsīdijas vai dotācijas piešķiršanu, atjaunošanu vai saglabāšanu, vai
 - b) saskaņā ar jebkādiem noteikumiem vai nosacījumiem, kas saistīti ar minētās subsīdijas vai dotācijas piešķiršanu, atjaunošanu, mainīšanu, samazināšanu vai saglabāšanu,

4. Lielākai noteiktībai — neko šajā iedaļā neinterpretē tā, ka Pusei tiek liegts izbeigt subsīdijas¹ piešķiršanu vai pieprasīt tās atmaksāšanu, ja šādu darbību ir norīkojusi kāda no tā kompetentajām iestādēm², vai ka minētajai Pusei tiek prasīts kompensēt to ieguldītājam.

17.17. PANTS

Attieksme pret ieguldītājiem un aptvertajiem ieguldījumiem

1. Katra Puse nodrošina tās teritorijā taisnīgu un objektīvu attieksmi pret otras Puses aptvertajiem ieguldījumiem un ieguldītājiem attiecībā uz to aptvertajiem ieguldījumiem, kā arī pilnīgu aizsardzību un drošību saskaņā ar 2. līdz 6. punktu.

¹ Attiecībā uz ES Pusi “subsīdija” ietver “valsts atbalstu”, kā tas definēts Eiropas Savienības tiesību aktos.

² Attiecībā uz ES Pusi kompetentās iestādes, kas ir pilnvarotas norīkot veikt šajā punktā minētās darbības, ir Eiropas Komisija vai kādas dalībvalsts tiesa vai šķīrējtiesa, piemērojot Eiropas Savienības tiesību aktus par valsts atbalstu.

2. Puse pārkāpj taisnīgas un vienlīdzīgas attieksmes pienākumu, kas minēts 1. punktā, ja pasākums vai pasākumu kopums ir¹:

- a) tiesiskuma neievērošana attiecībā uz tiesvedību krimināllietā un civilo vai administratīvo tiesvedību;
- b) tiesvedības un administratīvās tiesvedības būtisks pārkāpums;
- c) nepārprotama patvaļa;

¹ Lielākai noteiktībai — nosakot, vai pasākums vai pasākumu kopums ir taisnīgas un vienlīdzīgas attieksmes pārkāpums, Ieguldījumu tiesa cita starpā ņem vērā:

- i) attiecībā uz a) un b) apakšpunktu — vai pasākums vai pasākumu kopums ietver rupju pārkāpumu, kas pārkāpj tiesu varas kompetenci; pats fakts, ka ieguldītāja iebildumi pret apstrīdēto pasākumu iekšzemes tiesvedībā ir noraidīti vai nav atzīti vai lieta ir kā citādi izbeigta, pats par sevi nav uzskatāms par tiesiskuma liegšanu, kā minēts a) apakšpunktā;
- ii) attiecībā uz c) un d) apakšpunktu — vai pasākums vai pasākumu kopums acīmredzami nav balstīts uz iemesliem vai faktiem vai ir nepārprotami balstīts uz nelikumīgiem iemesliem, piemēram, aizspriedumiem vai neobjektivitāti; politikas vai procedūras prettiesiskums vai tikai nekonsekventa vai apšaubāma piemērošana pati par sevi nav acīmredzama patvaļa, kas minēta c) apakšpunktā, savukārt pilnīga un nepamatota atteikšanās no likuma vai noteikuma vai pasākums bez iemesla, vai rīcība, kas īpaši vērsta uz ieguldītāju vai tā aptvertajiem ieguldījumiem ar mērķi radīt zaudējumus, var būt acīmredzama patvaļa vai diskriminācija, kā minēts c) un d) apakšpunktā;
- iii) attiecībā uz e) apakšpunktu — vai Puse ir rīkojusies *ultra vires* un vai iespējamās aizskaršanas vai piespiešanas gadījumi ir atkārtoti un ilgstoši.

d) mērķtiecīga diskriminācija acīmredzami nepamatotu iemeslu, piemēram, dzimuma, rases vai reliģiskās pārliecības dēļ, vai

e) aizskaroša attieksme pret ieguldītājiem, piemēram, spaidi, piespiešana un aizskaršana.

3. Nosakot 2. punktā minēto pārkāpumu, Ieguldījumu tiesa var ņemt vērā to, vai Puse ir sniegusi konkrētus un nepārprotamus paziņojumus kādas Puses ieguldītājam, uz kuriem ieguldītājs ir pamatoti paļāvies, pieņemot lēmumu par aptvertā ieguldījuma veikšanu vai saglabāšanu, taču Puse pēc tam šo tiesisko paļāvību ir sagrāvusi.

4. Pilnīga aizsardzība un drošība attiecas uz Puses pienākumiem saistībā ar ieguldītāju un aptverto ieguldījumu fizisko drošību¹.

5. Lielākai noteiktībai — kāda cita šā nolīguma noteikuma pārkāpums vai jebkura cita starptautiska nolīguma pārkāpums nav šā panta pārkāpums.

6. Fakts, ka ar pasākumu tiek pārkāpti kādas Puses tiesību akti, pats par sevi nenozīmē šā panta pārkāpumu. Lai noskaidrotu, vai pasākums ir šā panta pārkāpums, Ieguldījumu tiesa apsver, vai Puse ir rīkojusies neatbilstīgi 1. līdz 4. punktam.

¹ Lielākai noteiktībai — pilnīga aizsardzība un drošība attiecas uz Puses pienākumiem rīkoties, kā pamatoti var būt nepieciešams, lai aizsargātu ieguldītāju un aptverto ieguldījumu fizisko drošību.

17.18. PANTS

Rīcība nesaskaņu gadījumā

1. Kādas Puses ieguldītājs, kura aptvertajiem ieguldījumiem otras Puses teritorijā tiek nodarīti zaudējumi kara vai cita bruņota konflikta, revolūcijas vai citu nekārtību, kas vērstas pret sabiedrisko kārtību, vai ārkārtas situācijas valstī¹ rezultātā, minētā otra Puses piešķir ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā piešķir saviem ieguldītājiem vai trešo valstu ieguldītājiem attiecībā uz restitūciju, atlīdzinājumu, kompensāciju vai citādu noregulējum veidu.
2. Neskarot 1. punktu, Puses ieguldītājiem, kas kādā no minētajā punktā minētajām situācijām cieš zaudējumus otras Puses teritorijā, minētā Puse nodrošina tūlītēju, atbilstīgu un efektīvu atlīdzināšanu vai kompensāciju, ja šādi zaudējumi rodas tāpēc, ka:
 - a) viņu aptvertos ieguldījumus vai to daļu ir rekvizējuši otras Puses bruņotie spēki vai iestādes vai
 - b) viņu aptvertos ieguldījumus vai to daļu ir iznīcinājuši otras Puses bruņotie spēki vai iestādes, bet attiecīgajā situācijā tas nav bijis nepieciešams.
3. Šā panta 2. punktā minētās kompensācijas apmēru nosaka saskaņā ar 17.19. panta 2. punktu no rekvizēšanas vai iznīcināšanas dienas līdz faktiskā maksājuma dienai.

¹ Lielākai noteiktībai – tas vien, ka ir izsludināta ārkārtas situācijas valstī, pats par sevi nav šā noteikuma pārkāpums.

17.19. PANTS

Ekspropriācija¹

1. Puse nenacionalizē vai neatsavina aptvertu ieguldījumu ne tieši, ne netieši, veicot pasākumus, kuru ietekme ir līdzvērtīga nacionalizācijai vai ekspropriācijai (“ekspropriācija”), izņemot, ja to dara:

- a) sabiedriskam mērķim;
- b) nediskriminējoši;
- c) samaksājot tūlītēju, atbilstīgu un efektīvu kompensāciju un
- d) tiesību aktos paredzētajā kārtībā.

2. Kompensācija, kas minēta 1. punkta c) apakšpunktā:

- a) tiek izmaksāta nekavējoties;
- b) ir līdzvērtīga ekspropriētā ieguldījuma patiesajai tirgus vērtībai laikā tieši pirms ekspropriācijas (“ekspropriācijas datums”) vai kad kļūva zināms par notiekošo ekspropriāciju – atkarībā no tā, kurš datums ir agrāk;

¹ Lielākai noteiktībai — šo punktu interpretē saskaņā ar 17.-D pielikumu.

- c) ir pilnībā realizējama un brīvi konvertējama jebkurā brīvi konvertējamā valūtā un
- d) ietver procentus ar parastu komerciālu likmi no ekspropriācijas dienas līdz maksājuma dienai.

3. Skartajajam ieguldītājam saskaņā ar atsavinātājas Puses tiesību aktiem ir tiesības uz ātru viņa prasības izskatīšanu un viņa ieguldījuma novērtēšanu, ko veic minētās Puses tiesu vai cita neatkarīga iestāde saskaņā ar šajā pantā izklāstītajiem principiem.

4. Šo pantu nepiemēro tādu piespiedu licenču izdošanai, kas piešķirtas saistībā ar intelektuālā īpašuma tiesībām, vai šādu tiesību atsaukšanai, ierobežošanai vai radīšanai, ciktāl šāda izdošana, atsaukšana, ierobežošana vai radīšana atbilst *TRIPS* līgumam¹.

17.20. PANTS

Pārvedumi²

1. Katra Puse atļauj visus pārvedumus, kas saistīti ar aptvertiem ieguldījumiem, brīvi un bez vilcināšanās veikt brīvi konvertējamā valūtā un atbilstoši tirgus valūtas maiņas kursam, kurš ir spēkā pārveduma dienā. Šādi pārvedumi ietver:

- a) iemaksas kapitālā;

¹ Lielākai noteiktībai – šajā punktā minēto intelektuālā īpašuma tiesību atsaukšana ietver šādu tiesību anulēšanu vai atcelšanu, un intelektuālā īpašuma tiesību ierobežošana ietver arī izņēmumus no šādām tiesībām.

² Lielākai noteiktībai – šis pants neskar 17.-E pielikumu.

- b) peļņu, dividendes, kapitāla pieaugumu un citus ienākumus, ienākumus no visu ieguldījumu vai to daļas pārdošanas vai no daļējas vai pilnīgas aptvertā ieguldījumu likvidācijas;
- c) procentus, autoratlīdzību, pārvaldības maksu, tehnisko palīdzību un citas maksas;
- d) maksājumus, ko veic atbilstoši līgumam, kuru noslēdzis otras Puses ieguldītājs, vai aptvertajam ieguldījumam, tostarp maksājumus atbilstoši aizdevuma līgumam;
- e) ienākumus vai citādu atlīdzību darbiniekiem ārzemēs, kuri strādā saistībā ar aptvertiem ieguldījumiem;
- f) maksājumus, ko veic saskaņā ar 17.18. un 17.19. pantu, un
- g) maksājumus, kas izriet no D iedaļas piemērošanas.

2. Puse nevar prasīt saviem ieguldītājiem pārvest ieņēmumus, ienākumus, peļņu vai citas summas, kas iegūtas no ieguldījumiem otras Puses teritorijā vai ir saistītas ar tiem, un nesoda savus ieguldītājus par to, ka minētās summas netiek pārvestas.

17.21. PANTS

Subrogācija

Ja kāda Puse vai ikviena minētās Puses norīkota aģentūra veic maksājumu minētās Puses ieguldītājam saskaņā ar garantiju, apdrošināšanas līgumu vai citāda veida nodrošinājumu, par kuru tā ir uzņēmusies saistības attiecībā uz aptvertu ieguldījumu, tad otra Puse, kuras teritorijā tika veikts aptvertais ieguldījums, atzīst ikvienu tādu tiesību subrogāciju vai nodošanu, kas ieguldītājam būtu bijušas atbilstoši šai nodaļai attiecībā uz aptverto ieguldījumu, bet ne uz subrogāciju, un ieguldītājs neīsteno šīs tiesības subrogācijas apmērā.

17.22. PANTS

Nolīguma izbeigšana

1. Ja šo nolīgumu izbeidz saskaņā ar 41.14. pantu, šī iedaļa un D iedaļa attiecībā uz ieguldījumiem, kas veikti pirms šādas izbeigšanas dienas, paliek spēkā vēl piecus gadus no nolīguma izbeigšanas dienas.
2. Šā panta 1. punktā minēto laikposmu vienu reizi pagarina vēl par pieciem gadiem ar noteikumu, ka starp Pusēm nav spēkā neviens cits ieguldījumu aizsardzības nolīgums.

3. Šo pantu nepiemēro, ja tiek izbeigta šā nolīguma provizoriska piemērošana un šis nolīgums nestājas spēkā.

17.23. PANTS

Saistība ar citiem nolīgumiem

1. Stājoties spēkā šim nolīgumam, 17.-F pielikumā uzskaitītie nolīgumi starp dalībvalstīm un Čīli, tostarp no tiem atvasinātās tiesības un pienākumi, vairs nav spēkā un tiek aizstāti ar šo nolīguma daļu.
2. Ja saskaņā ar 41.5. panta 2. punktu tiek provizoriski piemērota šīs nodaļas C un D iedaļa, 17.-F pielikumā uzskaitīto nolīgumu, tostarp no tiem atvasināto tiesību un pienākumu, piemērošana tiek apturēta no dienas, no kuras Puses provizoriski piemēro šīs nodaļas C un D iedaļu saskaņā ar 41.5. pantu. Ja tiek izbeigta šā nolīguma provizoriska piemērošana un šis nolīgums nestājas spēkā, apturēšana vairs nav spēkā un 17.-F pielikumā uzskaitītie nolīgumi atkal ir spēkā.

3. Neatkarīgi no 1. un 2. punkta prasību atbilstoši 17.-F pielikumā uzskaitītam nolīgumam var iesniegt saskaņā ar minētā nolīguma noteikumiem un procedūrām, ar noteikumu, ka:

- a) prasība izriet no iespējama minētā nolīguma pārkāpuma, kas noticis pirms nolīguma apturēšanas dienas saskaņā ar 2. punktu, vai, ja nolīgums netiek apturēts saskaņā ar 2. punktu, – pirms šā nolīguma spēkā stāšanās dienas, un
- b) ir pagājuši ne vairāk kā trīs gadi no nolīguma apturēšanas dienas saskaņā ar 2. punktu vai, ja minētais nolīgums netiek apturēts saskaņā ar 2. punktu, – no šā nolīguma spēkā stāšanās dienas līdz prasības iesniegšanas dienai.

4. Neatkarīgi no 1. un 2. punkta, ja šīs nodaļas C un D iedaļas provizoriska piemērošana tiek izbeigta un šis nolīgums nestājas spēkā, prasību saskaņā ar šo nolīgumu var iesniegt saskaņā ar šā nolīguma noteikumiem un procedūrām, ar noteikumu, ka:

- a) prasība izriet no iespējama minētā nolīguma pārkāpuma, kas noticis šīs nodaļas C un D iedaļas provizoriskās piemērošanas laikā, un
- b) no provizoriskās piemērošanas izbeigšanas dienas līdz prasības iesniegšanas dienai ir pagājuši ne vairāk kā trīs gadi.

5. Šajā pantā nepiemēro definīciju “šā nolīguma stāšanās spēkā”, kas noteikta 41.5. pantā.

17.24. PANTS

Atbildīga uzņēmējdarbība

1. Neskarot 33. nodaļu, katra Puse mudina aptvertos ieguldījumus iekļaut to iekšējās politikas jomās starptautiski atzītos korporatīvās sociālās atbildības vai atbildīgas darbījūm darbības prakses principus un vadlīnijas, piemēram, ESAO vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem, SDO Trīspusējo deklarāciju par principiem attiecībā uz daudznacionāliem uzņēmumiem un sociālo politiku un ANO Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību vadošos principus.
2. Puses atkārtoti apstiprina to, cik svarīga ir ieguldītāju īstenota pienācīgas rūpības process, lai identificētu, novērstu, mazinātu un izskaidrotu viņu ieguldījumu radītos vides un sociālos riskus un ietekmi.

D IEDAĻA

IEGULDĪJUMU STRĪDU IZŠĶIRŠANA UN IEGULDĪJUMU TIESU SISTĒMA

1. APAKŠIEDAĻA

DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

17.25. PANTS

Darbības joma un definīcijas

1. Šo iedaļu piemēro strīdiem starp vienas Puses prasītāju, no vienas puses, un otru Pusi, no otras puses, kas radušies no iespējama pārkāpuma atbilstoši 17.9. panta 2. punktam vai 17.11. panta 2. punktam vai C iedaļai, kas, iespējams, rada zaudējumus vai kaitējumu prasītājam vai tā uz vietas iedibinātam uzņēmumam.
2. Šo iedaļu piemēro arī pretprasībām saskaņā ar 17.31. pantu.
3. Par prasību attiecībā uz kādas Puses parāda pārstrukturēšanu lemj saskaņā ar 17.-G pielikumu.

4. Šajā iedaļā:

- a) “Prasītājs” ir vienas Puses ieguldītājs, kas ir puse ieguldījumu strīdā ar otru Pusi un cenšas iesniegt vai ir iesniedzis prasību atbilstoši šai iedaļai, to darot:
- i) savā vārdā vai
 - ii) tāda uz vietas iedibināta uzņēmuma vārdā, kas viņam pieder vai ko viņš kontrolē; uz vietas iedibinātais uzņēmums bauda tādu pašu attieksmi kā citas konvencijas dalībnieces valsts valstspiederīgais 1965. gada 18. marta Konvencijas par ieguldījumu strīdu izšķiršanu starp valstīm un citu valstu pilsoņiem (“*ICSID* konvencija”) 25. panta 2. punkta b) apakšpunkta nolūkiem.
- b) “strīdā iesaistītās puses” ir prasītājs un atbildētājs;
- c) “*ICSID* papildu mehānisma noteikumi” ir Noteikumi, ar ko nosaka papildu mehānismu, lai pārvaldītu Ieguldījumu strīdu izšķiršanas starptautiskā centra sekretariāta tiesvedības;
- d) “*ICSID* konvencija” ir Vašingtonā 1965. gada 18. martā parakstītā Konvencija par ieguldījumu strīdu izšķiršanu starp valstīm un citu valstu pilsoņiem;
- e) “uz vietas iedibināts uzņēmums” ir juridiska persona¹, kas iedibināta kādas Puses teritorijā un atrodas otras Puses ieguldītāja īpašumā vai kontrolē;

¹ Juridiska persona: i) pieder otras Puses personai, ja vairāk nekā 50 procenti tās kapitāla daļu faktiski pieder minētās Puses personai; ii) tiek kontrolēta no otras Puses personas, ja šādai personai ir pilnvaras iecelt tās direktoru vairākumu vai citādi likumiski vadīt tās darbību;

- f) “Ņujorkas konvencija” ir Ņujorkā 1958. gada 10. jūnijā parakstītā ANO Konvencija par ārvalstu šķīrējtiesu nolēmumu atzīšanu un izpildīšanu;
- g) “strīdā neiesaistītā puse” ir vai nu Čīle, ja atbildētājs ir ES Puse, vai ES Puse, ja atbildētājs ir Čīle;
- h) “tiesvedība”, ja nav norādīts citādi, ir tiesvedība Ieguldījumu tiesā vai Apelācijas tiesā atbilstoši šai iedaļai;
- i) “atbildētājs” ir vai nu Čīle, vai ES Puses gadījumā — vai nu Eiropas Savienība, vai attiecīgā dalībvalsts, kā noteikts saskaņā ar 17.28. pantu;
- j) “trešās personas finansējums” ir jebkāds finansējums, ko strīdā iesaistītai pusei sniedz persona, kas nav strīdā iesaistītā puse, lai finansētu tiesvedības izmaksu daļēju vai pilnīgu segšanu, pretī saņemot atlīdzību atkarībā no strīda iznākuma vai ziedojuma vai dotācijas veidā;¹
- k) “*UNCITRAL* šķīrējtiesas noteikumi” ir ANO Starptautisko tirdzniecības tiesību komisijas šķīrējtiesas noteikumi un
- l) “*UNCITRAL* pārredzamības noteikumi” ir *UNCITRAL* Noteikumi par pārredzamību ieguldījumu līgumā paredzētā šķīrējtiesas procesā starp ieguldītāju un valsti.

¹ Lielākai noteiktībai – šādu finansējumu var sniegt tieši vai netieši strīdā iesaistītajai pusei, tās filiālei vai pārstāvim.

2. APAKŠIEDAĻA

STRĪDU ALTERNATĪVA IZŠĶIRŠANA UN APSPRIEŠANĀS

17.26. PANTS

Mediācija

1. Strīdā iesaistītās puses jebkurā laikā var vienoties par mediācijas izmantošanu.
2. Mediācijas izmantošana ir brīvprātīga un neskar nevienas strīdā iesaistītās puses juridisko nostāju.
3. Mediācijas procedūras reglamentē 17.-H izklāstītie noteikumi un, ja pieejami, apakškomitejas pieņemti mediācijas noteikumi¹. Apakškomiteja dara visu iespējamo, lai nodrošinātu, ka mediācijas noteikumi tiek pieņemti ne vēlāk kā šā nolīguma provizoriskās piemērošanas vai spēkā stāšanās pirmajā dienā (atkarībā no situācijas) un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā divus gadus pēc šādas dienas.
4. Apakškomiteja no šā nolīguma spēkā stāšanās dienas sagatavo sarakstu ar sešām personām, kurām ir augsta morāle un atzīta kompetence tiesību, komercdarbības, rūpniecības vai finanšu jomā un kurām var uzticēt neatkarīgu spriedumu pieņemšanu un kuras vēlas un spēj darboties kā mediatori.

¹ Ikvienu 17.-H pielikumā minēto termiņu var grozīt, strīdā iesaistītajām pusēm savstarpēji vienojoties.

5. Mediatoru iecel, strīdā iesaistītajām pusēm vienojoties. Strīdā iesaistītās puses kopīgi lūgt Ieguldījumu tiesas priekšsēdētājam iecelt mediatoru no saraksta, kas sagatavots saskaņā ar šo pantu, vai, ja šāda saraksta nav – no katras Puses ierosināto personu loka. Mediatori *mutatis mutandis* ievēro 17.-I pielikumu.

6. Kad strīdā iesaistītās puses vienojas izmantot mediāciju, 17.27. panta 7. punktā, 17.27. panta 8. punktā, 17.54. panta 10. punktā un 17.55. panta 5. punktā noteiktos termiņus aptur no dienas, kad strīdā iesaistītās puses ir vienojušās izmantot mediāciju, līdz dienai, kad kāda no strīdā iesaistītajām pusēm nolemj pārtraukt mediāciju, iesniedzot rakstisku paziņojumu mediatoram un otrai strīdā iesaistītajai pusei. Pēc abu strīdā iesaistīto pušu lūguma Ieguldījumu tiesa vai Apelācijas tiesa aptur tiesvedību.

17.27. PANTS

Apspriešanās un izlīgums

1. Strīdu var un, ja vien iespējams, vajadzētu izšķirt ar izlīgumu sarunu ceļā, izmantojot vidutājus vai mediāciju, un, ja iespējams, pirms saskaņā ar šo pantu tiek iesniegts lūgums apspriesties. Par šādu izlīgumu var vienojties jebkurā laikā, tostarp tad, ja ir uzsākta tiesvedība.

2. Saskaņā ar 1. punktu starp strīdā iesaistītajām pusēm panāktu savstarpēji saskaņotu risinājumu paziņo strīdā neiesaistītajai Pusei 15 dienu laikā pēc vienošanās par savstarpēji saskaņoto risinājumu. Katra strīdā iesaistītā puse ievēro un izpilda ikvienu savstarpēji saskaņoto risinājumu, kas panākts saskaņā ar šo pantu vai 17.26. pantu. Apakškomiteja uzrauga šāda savstarpēji saskaņota risinājuma īstenošanu, un šāda savstarpēji saskaņota risinājuma Puse regulāri ziņo apakškomitejai par šāda risinājuma īstenošanu.

3. Ja strīdu nevar atrisināt, ievērojot šā panta 1. punktu, Puses prasītājs, kurš apgalvo, ka ir pārkāpti 17.25. panta 1. punktā minētie noteikumi, un grasās iesniegt prasību, iesniedz otrai Pusei lūgumu apspriesties.

4. Lūgumā norāda šādu informāciju:

- a) prasītāja vārdu/nosaukumu un adresi un, ja šādu lūgumu iesniedz uz vietas iedibināta uzņēmuma vārdā – uz vietas iedibinātā uzņēmuma nosaukumu, adresi un reģistrācijas vietu;
- b) ieguldījuma aprakstu, aprakstu par īpašumtiesībām un faktisko kontroli tajā;
- c) iedaļas 17.25. panta 1. punktā minētos noteikumus, par kuriem tiek apgalvots, ka tie ir pārkāpti;
- d) prasības juridisko un faktisko pamatojumu, tostarp pasākumu, kas, iespējams, neatbilst 17.25. panta 1. punkta noteikumiem;

- e) prasītās darbības un prasīto aplēsto zaudējumu atlīdzības summu un
 - f) informāciju par prasītāja faktisko īpašnieku un korporatīvo struktūru un pierādījumus, kas apliecina, ka prasītājs ir otras Puses ieguldītājs un ka viņam pieder ieguldījums vai viņš to kontrolē, un, ja viņš rīkojas uz vietas iedibināta uzņēmuma vārdā – ka viņam pieder minētais uz vietas iedibinātais uzņēmums vai viņš to kontrolē.
5. Ja vien strīdā iesaistītās Puses nevienojas par ilgāku laika posmu, apspriešanos rīko 60 dienu laikā no lūguma apspriesties iesniegšanas dienas.
6. Ja vien strīdā iesaistītās puses nevienojas citādi, apspriešanās vieta ir:
- a) Santjago, ja apspriešanās attiecas uz varbūtēju Čīles pārkāpumu;
 - b) Brisele, ja apspriešanās attiecas uz varbūtēju Eiropas Savienības pārkāpumu, vai
 - c) attiecīgās dalībvalsts galvaspilsēta, ja apspriešanās attiecas vienīgi uz varbūtēju minētās dalībvalsts pārkāpumu.
7. Strīdā iesaistītās puses var vienoties rīkot apspriešanos videokonferences veidā vai attiecīgā gadījumā izmantojot citus līdzekļus.

8. Lūgumu apspriesties iesniedz:

- a) trīs gadu laikā pēc dienas, kad prasītājs vai, ja viņš rīkojas uz vietas iedibināta uzņēmuma vārdā – dienā, kad uz vietas iedibinātais uzņēmums pirmo reizi uzzinājis vai kad tam būtu bijis jāuzzina par pasākumu, kas, iespējams, neatbilst 17.25. panta 1. punkta noteikumiem un par to, ka tādējādi, iespējams, ir radušies zaudējumi vai nodarīts kaitējums; vai
- b) divu gadu laikā pēc dienas, kad prasītājs vai, ja viņš rīkojas uz vietas iedibināta uzņēmuma vārdā – dienā, kad uz vietas iedibinātais uzņēmums pārtrauc šādu tiesvedību iekšzemes šķīrējtiesā vai tiesā saskaņā ar kādas Puses tiesību aktiem; un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā piecus gadus pēc dienas, kad prasītājs vai, ja viņš rīkojas uz vietas iedibināta uzņēmuma vārdā – dienā, kad uz vietas iedibinātais uzņēmums pirmo reizi ir uzzinājis vai tam būtu bijis jāuzzina par pasākumu, kas, iespējams, neatbilst 17.25. panta 1. punkta noteikumiem un par to, ka tādējādi, iespējams, ir radušies zaudējumi vai nodarīts kaitējums.

9. Gadījumā, ja prasītājs nav iesniedzis prasību atbilstoši 17.30. pantam 18 mēnešu laikā no lūguma apspriesties iesniegšanas, uzskata, ka prasītājs ir atsaucis savu lūgumu apspriesties un attiecīgā gadījumā savu lūgumu noteikt atbildētāju saskaņā ar 17.28. pantu, un viņš var neiesniegt prasību atbilstoši šai iedaļai par tiem pašu varbūtējo pārkāpumu. Vienojoties strīdā iesaistītajām pusēm, kas apspriežas, minēto laikposmu var pagarināt.

10. Atkārtots pārkāpums neatjauno vai nepārtrauc 8. punktā noteikto laikposmus.
11. Ja lūgums apspriesties attiecas uz varbūtēju nolīguma pārkāpumu, ko izdarījusi ES Puse, lūgumu nosūta Eiropas Savienībai. Ja tiek identificēts kādas dalībvalsts varbūtējs pārkāpums, lūgumu apspriesties nosūta arī attiecīgajai dalībvalstij.

3. APAKŠIEDAĻA

PRASĪBAS IESNIEGŠANA UN PRIEKŠNOSACĪJUMI

17.28. PANTS

Lūgums noteikt atbildētāju

1. Ja strīdu nevar atrisināt 90 dienu laikā pēc lūguma apspriesties iesniegšanas, pieprasījums attiecas uz šā nolīguma iespējamu pārkāpumu, ko izdarījusi ES Puse, un ja prasītājs plāno celt prasību atbilstoši 17.30. pantam, prasītājs iesniedz Eiropas Savienībai paziņojumu, kurā lūgts noteikt atbildētāju.
2. Paziņojumā norāda pasākumus, attiecībā uz kuriem prasītājs plāno celt prasību. Ja tiek identificēts kādas dalībvalsts pasākums, šādu paziņojumu nosūta arī attiecīgajai dalībvalstij.

3. ES Puse pēc atbildētāja noteikšanas iespējami drīz un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā 60 dienu laikā pēc 1. punktā minētā paziņojuma saņemšanas informē prasītāju par to, vai atbildētājs ir Eiropas Savienība vai kāda dalībvalsts¹.

4. Ja prasītājs nav informēts par atbildētāja noteikšanu 60 dienu laikā pēc 3. punktā minētā paziņojuma nosūtīšanas, atbildētājs ir:

- a) dalībvalsts, ja 1. punktā minētajā paziņojumā konstatētais pasākums vai pasākumi ir vienīgi kādas dalībvalsts pasākums, vai
- b) Eiropas Savienība, ja 1. punktā minētajā paziņojumā konstatētais pasākums vai pasākumi ietver Eiropas Savienības pasākumus.

5. Ja prasītājs iesniedz prasību atbilstoši 17.30. pantam, to dara, pamatojoties uz paziņoto atbildētāja noteikšanu, kas minēta šā panta 3. punktā, un, ja šāda noteikšana nav paziņota prasītājam – pamatojoties uz 4. punktu.

¹ Lielākai noteiktībai – ES Puse šādu konstatējumu izdara, pamatojoties vienīgi uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 912/2014 (2014. gada 23. jūlijs), ar ko izveido sistēmu tādas finansiālās atbildības noregulējumam, kura saistīta ar ieguldītāja un valsts strīdu izšķiršanas šķīrējtiesām, kas izveidotas ar starptautiskiem nolīgumiem, kuros Eiropas Savienība ir puse (OVES L 257, 28.8.2014., 121. lpp.), piemērošanu.

6. Ja pēc atbilstoši 3. punktam veiktās noteikšanas atbildētājs ir vai nu Eiropas Savienība, vai kāda dalībvalsts, tad ne Eiropas Savienība, ne attiecīgā dalībvalsts nevar apgalvot, ka prasība ir nepieņemama, ka Ieguldījumu tiesai nav jurisdikcijas vai kā citādi apgalvot, ka prasība vai nolēmums ir nepamatots vai nederīgs, pamatojoties uz to, ka faktiski atbildētājam vajadzētu vai vajadzēja būt Eiropas Savienībai, nevis dalībvalstij, vai otrādi.

7. Ieguldījumu tiesai un Apelācijas tiesai ir saistoša atbilstoši 3. punktam veiktā atbildētāja noteikšana, un, ja šāda noteikšana nav paziņota prasītājam – pamatojoties uz 4. punktu.

8. Nekas šajā nolīgumā vai piemērojamajos strīdu izšķiršanas noteikumos neliedz Eiropas Savienībai un attiecīgajai dalībvalstij apmainīties ar visu informāciju, kas attiecas uz strīdu.

17.29. PANTS

Noteikumi prasības iesniegšanai

1. Pirms prasības iesniegšanas prasītājs:

- a) atsauc jebkuru iesniegtu prasību vai notiekošu tiesvedību kādā iekšzemes vai starptautiskā tiesā vai šķīrējtiesā saskaņā ar iekšzemes vai starptautiskajām tiesībām, kura attiecas uz jebkādu pasākumu, kas, iespējams, ir 17.25. panta 1. punktā minēto noteikumu pārkāpums;

- b) sniedz rakstisku atteikumu, ka viņš nesniegs nekādu prasību vai nesāks tiesvedību kādā iekšzemes vai starptautiskā tiesā vai šķīrējtiesā saskaņā ar iekšzemes vai starptautiskajām tiesībām, kura attiecas uz jebkādu pasākumu, kas, iespējams, ir 17.25. panta 1. punktā minēto noteikumu pārkāpums;
- c) sniedz apliecinājumu, ka viņš neizpildīs nekādus nolēmumus, kas izdoti saskaņā ar šo iedaļu, pirms šāds nolēmums nav kļuvis galīgs saskaņā ar 17.56. pantu, un nemēģinās panākt pārsūdzēšanu, pārskatīšanu, atcelšanu, anulēšanu, revīziju vai sākt jebkādu citu līdzīgu procedūru kādā iekšzemes vai starptautiskā tiesā vai šķīrējtiesā attiecībā uz nolēmumu, kurš pieņemts saskaņā ar šo iedaļu.

2. Ieguldījumu tiesa noraida tāda prasītāja iesniegtu prasību, kurš ir iesniedzis citu prasību Ieguldījumu tiesā vai kādā citā iekšzemes vai starptautiskā tiesā vai šķīrējtiesā par to pašu pasākumu, kas, iespējams, neatbilst 17.25. panta 1. punkta noteikumiem, izņemot gadījumus, kad prasītājs atsauc šādu iesniegtu prasību. Šo punktu nepiemēro, ja prasītājs iesniedz prasību kādā iekšzemes tiesā vai šķīrējtiesā lai panāktu pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekļus vai paskaidrojošu spriedumu par pušu tiesībām.

3. Šajā pantā prasītājs ir ieguldītājs un, ja ieguldītājs rīkojas uz vietas iedibināta uzņēmuma vārdā – uz vietas iedibinātais uzņēmums. Turklāt 1. punkt a) apakšpunkta un 2. punkta nolūkos prasītājs ietver arī šādas personas:

- a) ja prasību iesniedz ieguldītājs, kas rīkojas savā vārdā – visas personas, kurām tieši vai netieši ir īpašumtiesības ieguldītajā vai kuras kontrolē ieguldītājs un kuras apgalvo, ka tām ir nodarīti tādi paši zaudējumi vai kaitējums¹ kā ieguldītājam, vai
- b) ja prasību iesniedz ieguldītājs, kas rīkojas uz vietas iedibināta uzņēmuma vārdā – visas personas, kurām tieši vai netieši ir īpašumtiesības uz vietas iedibinātajā uzņēmumā vai kuras kontrolē uz vietas iedibinātais uzņēmums un kuras apgalvo, ka tām ir nodarīti tādi paši zaudējumi vai kaitējums² kā uz vietas iedibinātajam uzņēmumam;

¹ Lielākai noteiktībai — tādi paši zaudējumi vai kaitējums nozīmē no tā paša pasākuma izrietošus zaudējumus vai kaitējumu, kurus persona cenšas atgūt uz tā paša pamatā kā prasītājs (piemēram, ja prasītājs ceļ prasību kā akcionārs, šis noteikums attiektos uz saistītu personu, kura kā akcionārs cenšas atgūt zaudējumus).

² Lielākai noteiktībai — tādi paši zaudējumi vai kaitējums nozīmē no tā paša pasākuma izrietošus zaudējumus vai kaitējumu, kurus persona cenšas atgūt uz tā paša pamatā kā prasītājs (piemēram, ja prasītājs ceļ prasību kā akcionārs, šis noteikums attiektos uz saistītu personu, kura kā akcionārs cenšas atgūt zaudējumus).

17.30. PANTS

Prasības iesniegšana

1. Ja strīdu nevar atrisināt sešu mēnešu laikā no lūguma apspriesties iesniegšanas un ja attiecīgā gadījumā ir pagājuši vismaz trīs mēneši no lūguma noteikt atbildētāju iesniegšanas saskaņā ar 17.28. pantu, prasītājs, ar noteikumu, ka ir izpildītas šajā pantā un 17.32. pantā noteiktās prasības, var iesniegt prasību Ieguldījumu tiesai.
2. Prasību var iesniegt Ieguldījumu tiesai saskaņā ar vienu no šādiem strīdu izšķiršanas noteikumu kopumiem:
 - a) *ICSID* konvencija, ar noteikumu, ka gan atbildētājs, gan prasītāja valsts ir *ICSID* konvencijas dalībnieces;
 - b) *ICSID* papildu mehānisma noteikumi, ar noteikumu, ka vai nu atbildētājs, vai prasītāja valsts ir *ICSID* konvencijas dalībnieces;
 - c) *UNCITRAL* šķīrējtiesas noteikumi vai
 - d) jebkuri citi noteikumi, par kuriem strīdā iesaistītās puses ir vienojušās pēc prasītāja pieprasījuma.

3. Šā panta 2. punktā minētos strīdu izšķiršanas noteikumus piemēro, ievērojot šajā iedaļā izklāstītos noteikumus, ko papildina visi apakškomitejas pieņemtie noteikumi.
4. Visu prasību, ko prasītājs norāda, iesniedzot prasību saskaņā ar šo pantu, pamatā ir informācija, kura norādīta viņa lūgumā apspriesties saskaņā ar 17.27. panta 4. punkta c) un d) apakšpunktu.
5. Nav pieņemamas prasības, kas iesniegtas kādas grupas vārdā, kuras sastāvā ir vairāki neidentificēti prasītāji, vai ko iesniedz pārstāvis, kurš plāno sākt tiesvedību, darbojoties vairāku tādu identificētu vai neidentificētu prasītāju interesēs, kas deleģējuši visu ar procesu saistītu lēmumu pieņemšanu to vārdā.
6. Lielākai noteiktībai – prasītājs nedrīkst sniegt prasību atbilstoši šai iedaļai, ja tā ieguldījums ir veikts, īstenojot krāpniecisku sagrozīšanu, slēpšanu, korupciju vai rīcību, kuras rezultātā notiek procesa ļaunprātīga izmantošana.

17.31. PANTS

Preprasības

1. Atbildētājs var iesniegt preprasību, pamatojoties uz to, ka prasītājs nav izpildījis kādu starptautisku pienākumu, kas piemērojams abu Pušu teritorijā¹ un kas izriet saistībā ar prasības faktiskā pamatojuma².
2. Preprasību iesniedz ne vēlāk kā atbildētāja pretargumentos vai aizstāvības paziņojumā vai vēlākā tiesvedības posmā, ja Ieguldījumu tiesa nolemj, ka konkrētajos apstākļos kavēšanās bija pamatota.
3. Lielākai noteiktībai – prasītāja 17.32. pantā minētā piekrišana šajā iedaļā minētajām procedūrām ietver to, ka atbildētājs iesniedz preprasības.

¹ Lielākai noteiktībai – šajā punktā minēto pienākumu pamatā ir juridiskas saistības, kuras Puses ir uzņēmušās.

² Pēc kādas Puses pieprasījuma Apvienotā padome var atbilstoši 17.38. panta 6. punktam pieņemt saistošu interpretāciju, ar ko izskaidro šajā punktā minēto starptautisko saistību tvērumu.

17.32. PANTS

Piekrišana

1. Atbildētājs piekrīt saskaņā ar šo iedaļu iesniegtas prasības iesniegšanai.
2. Uzskatīta, ka piekrišana, uz kuru attiecas 1. punkts, un prasības iesniegšana saskaņā ar šo sadaļu atbilst nosacījumiem, kuri izstrādāti:
 - a) *ICSID* konvencijas 25. pantā un *ICSID* papildu mehānisma noteikumos saistībā ar strīdā iesaistīto pušu rakstveida piekrišanu un
 - b) Ņujorkas konvencijas II pantā par rakstveida vienošanos.
3. Uzskata, ka prasītājs ir devis piekrišanu saskaņā ar šajā iedaļā minētajām procedūrām laikā, kad iesniedz prasību saskaņā ar 17.30. pantu.

17.33. PANTS

Trešās personas finansējums

1. Ja kāda strīdā iesaistītā puse ir saņēmusi vai saņem trešās personas finansējumu vai ir panākusi vienošanos par trešās personas finansējumu, strīdā iesaistītā puse, kas saņem šādu finansējumu, izpauž otram strīdā iesaistītajai pusei un Ieguldījumu tiesas sastāvam vai, ja Ieguldījumu tiesas sastāvs nav izveidots – Ieguldījumu tiesas priekšsēdētājam, trešās personas-finansētāja vārdu/nosaukumu un adresi un attiecīgā gadījumā faktisko īpašnieku un korporatīvo struktūru.
2. Strīdā iesaistītā puse informāciju saskaņā ar 1. punktu izpauž prasības iesniegšanas brīdī vai, ja vienošanās par trešās personas finansējumu ir panākta pēc prasības iesniegšanas – nekavējoties, tiklīdz ir panākta vienošanās vai sniegta dotācija. Strīdā iesaistītā puse nekavējoties informē Ieguldījumu tiesu par visām izmaiņām izpaustajā informācijā.
3. Ieguldījumu tiesa, ja tā to uzskata par nepieciešamu, jebkurā tiesvedības posmā var norīkot tādas papildu informācijas izpaušanu, kas saistīta ar vienošanos par finansējumu un trešo personu-finansētāju.

4. APAKŠIEDAĻA

IEGULDĪJUMU TIESU SISTĒMA

17.34. PANTS

Pirmās instances tiesa

1. Ar šo tiek izveidota pirmās instances tiesa ("Ieguldījumu tiesa"), kas izskata prasības, kuras iesniegtas atbilstoši 17.30. pantam.
2. Apvienotā padome ar šā nolīguma stāšanos spēkā ieceļ deviņus Ieguldījumu tiesas tiesnešus. Trīs tiesneši ir kādas dalībvalsts valstspiederīgie, trīs ir Čīles valstspiederīgie un trīs ir trešo valstu valstspiederīgie. Ieceļot tiesnešus, Apvienotā komiteja tiek mudināta apsvērt nepieciešamību nodrošināt daudzveidību un dzimumu taisnīgu pārstāvību.
3. Apvienotā komiteja var lemt palielināt vai samazināt tiesnešu skaitu uzreiz pa trim. Papildu locekļus ieceļ atbilstoši kritērijiem, kas noteikti 2. punktā.

4. Tiesnešiem ir to valstspiederības valstīs nepieciešamā kvalifikācija iecelšanai tiesneša amatā vai arī viņi ir juristi ar atzītu kompetenci. Viņi ir apliecinājuši speciālās zināšanas starptautiskajās publiskajās tiesībās. Vēlams, lai viņiem būtu speciālās zināšanas starptautiskajās ieguldījumu tiesībās, starptautiskajās tirdzniecības tiesībās un tādu strīdu izšķiršanā, kuri izriet no starptautiskiem ieguldījumu nolīgumiem vai starptautiskiem tirdzniecības nolīgumiem.

5. Tiesnešus iecel uz pieciem gadiem. Tomēr no deviņiem tiesnešiem, kurus iecel uzreiz pēc šā nolīguma stāšanās spēkā, piecu tiesnešu (no tiem divi ir kādas dalībvalsts valstspiederīgie, divi ir Čīles valstspiederīgie un viens ir trešās valsts valstspiederīgais), ko nosaka izlozes kārtībā, pilnvaru termiņš ir pagarināts līdz astoņiem gadiem. Ja rodas vakances, tās uzreiz aizpilda. Tiesnesis, kas iecelts, lai aizstātu tiesnesi, kura pilnvaru termiņš nav beidzies, pilda šos pienākumus līdz priekšteča pilnvaru termiņa beigām. Tiesnesis, kas darbojas kādā tiesas sastāvā, kad beidzas šā tiesneša pilnvaru termiņš, var ar Ieguldījumu tiesas priekšsēdētāja atļauju turpināt darboties šajā sastāvā līdz tiesvedības beigām, un to turpina uzskatīt par Ieguldījumu tiesas tiesnesi vienīgi šajā nolūkā.

6. Ieguldījumu tiesai ir priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks, kas atbildīgs par organizatoriskiem jautājumiem, viņiem palīdz sekretariāts. Priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku izlozes kārtībā uz divu gadu laikposmu izraugās no to tiesnešu vidus, kas ir trešo valstu valstspiederīgie. Viņi pilda amata pienākumus rotācijas kārtībā, kā izlozē Apvienotās komitejas līdzpriekšsēdētāji. Priekšsēdētāja vietnieks aizstāj priekšsēdētāju laikā, kad viņš nav pieejams.

7. Ieguldījumu tiesa iztiesā lietas sastāvos, kuros ietilpst trīs tiesneši, no kuriem viens ir kādas dalībvalsts valstspiederīgais, viens – Čīles valstspiederīgais, un viens – kādas trešās valsts valstspiederīgais. Tiesas sastāvu vada tiesnesis, kas ir kādas trešās valsts valstspiederīgais.

8. Ja ir iesniegta prasība atbilstoši 17.30. pantam, Ieguldījumu tiesas priekšsēdētājs izveido to Ieguldījumu tiesas sastāvu, kas rotācijas kārtībā skatīs lietu, tādējādi nodrošinot, ka sastāvu salikums ir nejaušs un neprognozējams, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgas iespējas strādāt visiem tiesnešiem.

9. Neatkarīgi no šā panta 7. punkta strīdā iesaistītās puses var vienoties par to, ka lietu izskata viens tiesnesis, kas ir kādas trešās valsts valstspiederīgais – šo personu ieceļ Ieguldījumu tiesas priekšsēdētājs. Atbildētājs pretimnākoši izskata šādu prasītāja pieprasījumu, jo īpaši tad, ja prasītā kompensācija vai kaitējuma apmērs ir salīdzinoši neliels. Šādu pieprasījumu iesniedz laikā, kad iesniedz prasību saskaņā ar 17.30. pantu.

10. Ieguldījumu tiesa pēc apspriešanās ar Pusēm izstrādā pati savas darba procedūras.

11. Tiesneši ir vienmēr un īsā laikā pieejami, un viņi pastāvīgi ir informēti par citām strīdu izšķiršanas darbībām atbilstoši šai nolīguma daļai.

12. Lai nodrošinātu tiesnešu pieejamību, viņiem tiek maksāts ikmēneša honorārs, ko nosaka ar Apvienotās komitejas lēmumu. Ieguldījumu tiesas priekšsēdētājs un attiecīgā gadījumā priekšsēdētāja vietnieks par katru dienu, kad viņi pilda tiesas priekšsēdētāja funkcijas saskaņā ar šo iedaļu, saņem maksu, kas ir līdzvērtīga atbilstīgi 17.35. panta 11. punktā noteiktajai maksai.

13. Honorāru abas Puses, ņemot vērā to attiecīgo attīstības līmeni, iemaksā Ieguldījumu strīdu izšķiršanas starptautiskais centra (“*ICSID*”) sekretariāta pārvaldītā kontā. Ja viena Puse nesamaksā honorāru, otra Puse var nolemt to samaksāt. Jebkuri šādi kavētie maksājumi ir nomaksājami, pieskaitot atbilstošos procentus. Apvienotā komiteja regulāri pārskata minēto maksu summu un sadali un var ieteikt attiecīgus pielāgojumus.

14. Ja vien Apvienotā komiteja nepieņem lēmumu saskaņā ar šā panta 15. punktu, Ieguldījumu tiesas sastāva tiesnešu pārējās izmaksas un izdevumi ir noteikti saskaņā ar noteikumu Nr. 14(1) *ICSID* konvencijas administratīvajiem un finanšu noteikumos, kuri ir spēkā prasības iesniegšanas dienā, un Ieguldījumu tiesa tos sadala starp strīdā iesaistītajām pusēm saskaņā ar 17.54. panta 5., 6. un 7. punktu.

15. Pēc Apvienotās komitejas lēmuma honorāru un citas izmaksas un izdevumus var neatgriezeniski pārveidot par regulāru atalgojumu. Šādā gadījumā tiesneši strīdā pilnu slodzi, un Apvienotā komiteja nosaka viņu atlīdzību un ar to saistītos organizatoriskos jautājumus. Tiesneši, kas saņem regulāru atalgojumu, nedrīkst veikt nekādu citu algotu vai nealgotu darbu, ja vien Ieguldījumu tiesas priekšsēdētājs to izņēmuma kārtā neatļauj.

16. *ICSID* sekretariāts ir Ieguldījumu tiesas sekretariāts un nodrošina tai pienācīgu atbalstu. Izdevumus par šo atbalstu Ieguldījumu tiesa sadala starp strīdā iesaistītajām pusēm saskaņā ar 17.54. panta 5., 6. un 7. punktu.

17.35. PANTS

Apelācijas tiesa

1. Ar šo tiek izveidota pastāvīga Apelācijas tiesa apelāciju izskatīšanai par Ieguldījumu tiesas pieņemtajiem nolēmumiem.
2. Apvienotā komiteja ar šā nolīguma stāšanos spēkā ieceļ sešus Apelācijas tiesas locekļus. Divi locekļi ir kādas dalībvalsts valstspiederīgie, divi ir Čīles valstspiederīgie un divi ir trešo valstu valstspiederīgie. Ieceļot Apelācijas tiesas locekļus, Apvienotā komiteja tiek mudināta apsvērt nepieciešamību nodrošināt daudzveidību un dzimumu taisnīgu pārstāvību.
3. Apvienotā komiteja var lemt palielināt vai samazināt Apelācijas tiesas locekļu skaitu uzreiz pa trim. Papildu locekļus ieceļ atbilstoši kritērijiem, kas noteikti 2. punktā.
4. Apelācijas tiesas locekļiem ir to valstspiederības valstīs nepieciešamā kvalifikācija iecelšanai tiesu augstāko amatpersonu amatā vai arī viņi ir juristi ar atzītu kompetenci. Viņi ir apliecinājuši speciālās zināšanas starptautiskajās publiskajās tiesībās. Vēlams, lai viņiem būtu speciālās zināšanas starptautiskajās ieguldījumu tiesībās, starptautiskajās tirdzniecības tiesībās un tādu strīdu izšķiršanā, kuri izriet no starptautiskiem ieguldījumu nolīgumiem vai starptautiskiem tirdzniecības nolīgumiem.

5. Apelācijas tiesas locekļus iecel uz pieciem gadiem. Tomēr no sešiem locekļiem, kurus iecel uzreiz pēc šā nolīguma stāšanās spēkā, trīs locekļi, ko nosaka izlozes kārtībā, pilnvaru termiņš ir pagarināts līdz astoņiem gadiem. Ja rodas vakances, tās uzreiz aizpilda. Loceklis, kas iecelts, lai aizstātu locekli, kura pilnvaru termiņš nav beidzies, pilda šos pienākumus līdz priekšteča pilnvaru termiņa beigām. Loceklis, kas darbojas kādā Apelācijas tiesas sastāvā, kad beidzas šā locekļa pilnvaru termiņš, var ar Ieguldījumu tiesas priekšsēdētāja atļauju turpināt darboties šajā sastāvā līdz tiesvedības beigām, un to turpina uzskatīt par Apelācijas tiesas locekli vienīgi šajā nolūkā.

6. Apelācijas tiesai ir priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks, kas atbildīgs par organizatoriskiem jautājumiem, viņiem palīdz sekretariāts. Priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku izlozes kārtībā uz divu gadu laikposmu izraugās no to locekļu vidus, kas ir trešo valstu valstspiederīgie. Viņi pilda amata pienākumus rotācijas kārtībā, kā izlozē Apvienotās komitejas līdzpriekšsēdētāji. Priekšsēdētāja vietnieks aizstāj priekšsēdētāju laikā, kad viņš nav pieejams.

7. Apelācijas tiesa iztiesā lietas sastāvos, kuros ietilpst trīs locekļi, no kuriem viens ir kādas dalībvalsts valstspiederīgais, viens – Čīles valstspiederīgais, un viens – kādas trešās valsts valstspiederīgais. Sastāvu vada loceklis, kas ir kādas trešās valsts valstspiederīgais.

8. Apelācijas tiesas priekšsēdētājs izveido to tiesas sastāvu, kas rotācijas kārtībā skatīs katru apelāciju, tādējādi nodrošinot, ka katra sastāva salikums ir nejaušs un neprognozējams, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgas iespējas strādāt visiem locekļiem.

9. Apelācijas tiesa pēc apspriešanās ar Pusēm izstrādā pati savas darba procedūras.
10. Apelācijas tiesas locekļi ir vienmēr un īsā laikā pieejami, un viņi pastāvīgi ir informēti par citām strīdu izšķiršanas darbībām atbilstoši šai nolīguma daļai.
11. Lai nodrošinātu locekļu pieejamību, Apelācijas tiesas locekļiem viņiem maksā ikmēneša honorāru un maksu par katru dienu, kad viņi pilda locekļa pienākumus; minētās summas nosaka ar Apvienotās komitejas lēmumu. Apelācijas tiesas priekšsēdētājs un attiecīgā gadījumā priekšsēdētāja vietnieks saņem maksu par katru dienu, kad viņi pilda Apelācijas tiesas priekšsēdētāja funkcijas saskaņā ar šo sadaļu.
12. Atlīdzību locekļiem abas Puses, ņemot vērā to attiecīgo attīstības līmeni, iemaksā *ICSID* sekretariāta pārvaldītā kontā. Ja viena Puse nesamaksā honorāru, otra Puse var nolemt to samaksāt. Jebkuri šādi kavētie maksājumi ir nomaksājami, pieskaitot atbilstošos procentus. Apvienotā komiteja regulāri pārskata minēto maksu summu un sadali un var ieteikt attiecīgus pielāgojumus.
13. Pēc Apvienotās komitejas lēmuma honorāru un maksu par nostrādātajām dienām var pārveidot par regulāru atalgojumu. Šādā gadījumā Apelācijas tiesas locekļi strādā pilnu slodzi, un Apvienotā komiteja nosaka viņu atlīdzību un ar to saistītos organizatoriskos jautājumus. Locekļi, kas saņem regulāru atalgojumu, nedrīkst veikt nekādu citu algotu vai nealgotu darbu, ja vien Apelācijas tiesas priekšsēdētājs to izņēmuma kārtā neatļauj.

14. *ICSID* sekretariāts ir Apelācijas tiesas sekretariāts un nodrošina tai pienācīgu atbalstu. Izdevumus par šo atbalstu Apelācijas tiesa sadala starp strīdā iesaistītajām pusēm saskaņā ar 17.54. panta 5., 6. un 7. punktu.

17.36. PANTS

Ētika

1. Ieguldījumu tiesas tiesnešus un Apelācijas tiesas locekļus izraugās no tādām personām, kuru neatkarība nav apšaubāma. Viņas nav saistītas ar kādu valdību.¹ Viņas nesaņem norādījumus no kādas valdības vai organizācijas jautājumos, kas attiecas uz strīdu. Viņas nedrīkst piedalīties nekādu strīdu izskatīšanā, kuros viņām varētu rasties tiešs vai netiešs interešu konflikts. Viņas atbilst 17.- I pielikumam. Pēc iecelšanas viņas neveic advokātu vai puses ieceltu ekspertu vai pieaicinātu liecinieku funkcijas jebkādā esošā vai jaunā ieguldījumu strīdā saskaņā ar šo vai kādu citu nolīgumu vai valsts tiesību sistēmu.

¹ Lielākai noteiktībai – tas, ka persona saņem ienākumus no valdības vai to ir iepriekš nodarbinājusi valdība, vai tai ir ģimenes saites ar kādu valdības ierēdni, nepadara šo personu par nepiemērotu.

2. Ja kādā strīdā iesaistītā puse uzskata, ka kāds Apelācijas tiesas tiesnesis vai sastāva loceklis neatbilst 1. punktā izklāstītajām prasībām, tā attiecīgi Ieguldījumu tiesas priekšsēdētājam vai Apelācijas tiesas priekšsēdētājam nosūta paziņojumu par iebildumu pret minētā locekļa iecelšanu. Paziņojumu par iebildumu nosūta 15 dienu laikā no dienas, kad Ieguldījumu tiesas vai Apelācijas tiesas sastāvs ir paziņots strīdā iesaistītajai pusei, vai 15 dienu laikā no dienas, kurā tai kļuvuši zināmi attiecīgie fakti, ja tie pamatoti nevarēja būt zināmi sastāva izveides laikā. Paziņojumā par iebildumu norāda iebilduma pamatojumu.

3. Ja 15 dienu laikā no dienas, kad iesniegts paziņojums par iebildumu, apstrīdētais Apelācijas tiesas tiesnesis vai sastāva loceklis neatkāpjas no minētā sastāva, tad attiecīgi Ieguldījumu tiesas priekšsēdētājs vai Apelācijas tiesas priekšsēdētājs, uzklausi strīdā iesaistītās puses un devis Apelācijas tiesas tiesnesim vai sastāva loceklim iespēju iesniegt apsvērumus, 45 dienu laikā no paziņojuma par iebildumu saņemšanas pieņem lēmumu un nekavējoties informē par to strīdā iesaistītās puses un attiecīgā gadījumā citus tiesnešu vai sastāva locekļus.

4. Par paziņojumu par iebildumiem pret Ieguldījumu tiesas priekšsēdētāja iecelšanu lemj Apelācijas tiesas priekšsēdētājs, un otrādi.

5. Pēc Apelācijas tiesas priekšsēdētāja argumentēta ieteikuma¹ Puses ar Apvienotās komitejas lēmumu var nolemt izslēgt no Ieguldījumu tiesas tiesnesi vai Apelācijas tiesas locekli, ja šīs personas uzvedība ir pretrunā ar šā panta 1. punktā noteiktajiem pienākumiem un nav savienojama ar darba turpināšanu Ieguldījumu tiesā vai Apelācijas tiesā. Ja tiek apgalvots, ka konkrēto uzvedību pieļāvis Apelācijas tiesas priekšsēdētājs, argumentēto ieteikumu iesniedz Ieguldījumu tiesas priekšsēdētājs. Lai aizpildītu vakances, kas var rasties saskaņā ar šo punktu, *mutatis mutandis* piemēro 17.34. panta 2. punktu un 17.35. panta 2. punktu.

17.37. PANTS

Daudzpusēji strīdu izšķiršanas mehānismi

Puses cenšas sadarboties, lai izveidotu daudzpusēju ieguldījumu tiesu un apelācijas mehānismu ieguldījumu strīdu izšķiršanas vajadzībām. Stājoties spēkā tādām starptautiskām nolīgumam starp Pusēm, kurā paredzēts šāds daudzpusējs mehānisms, kas piemērojams strīdiem saskaņā ar šā nolīguma daļu, šīs iedaļas attiecīgās daļas vairs nepiemēro. Apvienotā komiteja var pieņemt lēmumu, nosakot visus vajadzīgos pārejas pasākumus.

¹ Šis ieteikums neskar Apvienotās komitejas spēju vērst Apelācijas tiesas priekšsēdētāja uzmanību uz kāda Ieguldījumu tiesas tiesneša vai Apelācijas tiesas locekļa uzvedību, kas ir pretrunā ar 1. punktā noteiktajiem pienākumiem un nav savienojama ar darba turpināšanu Ieguldījumu tiesā vai Apelācijas tiesā.

5. APAKŠIEDAĻA

TIESVEDĪBAS NORISE

17.38. PANTS

Piemērojamie tiesību akti un interpretācijas noteikumi

1. Ieguldījumu tiesa konstatē, vai pasākums, attiecībā uz kuru prasītājs ir iesniedzis prasību, neatbilst 17.25. panta 1. punkta noteikumiem.
2. Izdarot konstatējumu, Ieguldījumu tiesa piemēro šo nolīgumu un attiecīgā gadījumā citus starp Pusēm piemērojamus starptautisko tiesību noteikumus. Tā interpretē šo nolīgumu saskaņā ar parastajiem starptautisko publisko tiesību interpretācijas noteikumiem, kas kodificēti Vīnes Konvencijā par starptautisko līgumu tiesībām.
3. Lielākai noteiktībai — konstatējot pasākuma atbilstību 17.25. panta 1. punktā minētajiem noteikumiem, Ieguldījumu tiesa attiecīgā gadījumā Puses tiesību aktus ņem vērā kā faktu. Rīkojoties šādi, Ieguldījumu tiesa ievēro prevalējošo interpretāciju, ko par šādiem tiesību aktiem sniegušas minētās Puses tiesas vai iestādes, un jebkāda tiesas sniegta šādu tiesību aktu interpretācija minētās Puses tiesām vai iestādēm nav saistoša.

4. Lielākai noteiktībai — Ieguldījumu tiesai nav jurisdikcijas konstatēt tāda pasākuma likumību, kas, iespējams, ir 17.25. panta 1. punktā minēto noteikumu pārkāpums saskaņā ar strīdā iesaistītās puses iekšzemes tiesību aktiem.

5. Lielākai noteiktībai — ja kādas Puses ieguldītājs iesniedz prasību atbilstoši šai iedaļai, tostarp prasību ar apgalvojumu, ka kāda Puse ir pārkāpusi 17.17. pantu, ieguldītājam ir pierādīšanas pienākums attiecībā uz izvirzītajām prasībām, kas atbilst strīdam piemērojamo starptautisko tiesību vispārējiem principiem.

6. Ja rodas nopietnas bažas attiecībā uz C¹ vai D iedaļas interpretācijas jautājumiem, Apvienotā padome var pieņemt lēmumus, interpretējot šo nolīgumu. Jebkāda šāda interpretācija ir saistoša Ieguldījumu tiesai un Apelācijas tiesai. Apvienotā padome var nolemt, ka interpretācija ir saistoša no konkrētas dienas.

17.39. PANTS

Pielikumu interpretācija

1. Pēc lūguma apspriesties atbilstoši 17.27. panta 3. punktam, atbildētājs var rakstiski lūgt apakškomitejai konstatēt, vai un kādā apmērā pasākums, par kuru iesniegt lūgums apspriesties, ietilpst neatbilstīga pasākuma tvērumā, kā izklāstīts 17.-A vai 17.-B pielikumā.

¹ Kā minēts 17.25. pantā.

2. Šo lūgumu apakškomitejai iesniedz cik drīz vien iespējams pēc tam, kad saņemts lūgums apspriesties. Pēc lūguma iesniegšanas apakškomitejai aptur laikposmus, kas minēti 17.27. panta 5. punktā, 17.27. panta 8. punktā, 17.54. panta 10. punktā un 17.55. panta 5. punktā.
3. Apakškomiteja godprātīgi cenšas sniegt pieprasīto konstatāciju. Visus šādas konstatēšanas rezultātus nekavējoties paziņo strīdā iesaistītajām pusēm.
4. Ja apakškomiteja nesniedz konstatāciju trīs mēnešu laikā pēc lūguma iesniegšanas par jautājumu, minēto laikposmu apturēšana izbeidzas.

17.40. PANTS

Pārējās prasības

Ja ir celtas prasības gan saskaņā ar šo iedaļu, gan saskaņā ar 38. nodaļu vai citu starptautisku nolīgumu par to pašu iespējamo noteikumu pārkāpumu, kas minēts 17.25. panta 1. punktā, un pastāv iespēja, ka kompensācijas varētu pārklāties, vai ja otrai starptautiskajai prasībai varētu būt būtiska ietekme uz tās prasības noregulējumu, kas celta saskaņā ar šo iedaļu, Ieguldījumu tiesa pēc strīdā iesaistīto pušu uzklaušīšanas savā lēmumā, rīkojumā vai nolēmumā attiecīgā gadījumā ņem vērā procedūru, kas rit saskaņā ar 38. nodaļu vai citu starptautisku nolīgumu. Šajā nolūkā tā var arī apturēt savu tiesvedību. Rīkojoties saskaņā ar šo pantu, Ieguldījumu tiesa ievēro 17.54. panta 10. punktu.

17.41. PANTS

Pretapiešanas pasākumi

Lielākai noteiktībai – Ieguldījumu tiesa atsakās no jurisdikcijas, ja strīds radies vai ja tā rašanās bija pamatoti paredzama laikā, kad prasītājs ieguva īpašumtiesības vai kontroli pār ieguldījumu, kas ir strīda priekšmets, vai iesaistījās korporatīvajā pārstrukturēšanā, un tiesa, pamatojoties uz lietas faktiem, nosaka, ka prasītājs ir ieguvis īpašumtiesības vai kontroli pār ieguldījumu vai iesaistījies korporatīvajā pārstrukturēšanā galvenokārt tādēļ, lai iesniegtu prasību saskaņā ar šo iedaļu. Iespēja atteikties no jurisdikcijas šādos apstākļos neskar citus ar jurisdikciju saistītus iebildumus, kurus Ieguldījumu tiesa varētu izskatīt.

17.42. PANTS

Prasības bez acīmredzamas juridiskas būtības

1. Atbildētājs ne vēlāk kā 30 dienas pēc tiesas sastāva izveides saskaņā ar 17.34. panta 7. punktu un jebkurā gadījumā pirms tiesas sastāva pirmās sēdes vai 30 dienu laikā pēc tam, kad atbildētājam kļuva zināmi fakti, kas ir iebilduma pamatā, var iesniegt iebildumu, ka prasība ir bez acīmredzamas juridiskas būtības.
2. Atbildētājs iespējami precīzi norāda iebilduma pamatojumu.

3. Pēc tam, kad Ieguldījumu tiesa ir devusi strīdā iesaistītajām pusēm iespēju iesniegt apsvērumus par šo iebildumu, tā konkrētā tiesas sastāva pirmajā sēdē vai tūlīt pēc tās izdod lēmumu vai pagaidu nolēmumu par iebildumu, norādot pamatojumu. Ja iebildums ir saņemts pēc konkrētā tiesas sastāva pirmās sēdes, Ieguldījumu tiesa šādu lēmumu vai pagaidu nolēmumu izdod pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā 120 dienu laikā pēc iebilduma iesniegšanas. Lemjot par iebildumu, Ieguldījumu tiesa pieņem prasītāja apgalvotos faktus par patiesiem un var arī ņemt vērā visus būtiskos faktus, kas nav apstrīdēti.

4. Ieguldījumu tiesas lēmums neskar strīdā iesaistītās puses tiesības saskaņā ar 17.43. pantu vai procesa gaitā iebilst pret prasības juridisko pamatu, neskarot Ieguldījumu tiesas pilnvaras vispirms izskatīt citas iebildumus.

17.43. PANTS

No likuma viedokļa nepamatotas prasības

1. Neskarot Ieguldījumu tiesas pilnvaras izskatīt citus iebildumus kā iepriekš izlemjamo jautājumu vai atbildētāja tiesības celt jebkādus šādus iebildumus jebkurā piemērotā laikā, Ieguldījumu tiesa kā iepriekš izlemjamo jautājumu izskata un izspriež visus tos iebildumus, kurus cēlis atbildētājs, kas uzskata, ka saskaņā ar šo iedaļu iesniegtā prasība vai tās daļa no likuma viedokļa nav prasība, par kuru varētu pieņemt prasītājam labvēlīgu nolēmumu saskaņā ar 17.54. pantu, pat ja nevarētu apstrīdēt to, ka iespējamie fakti, uz kuriem atsaucas prasītājs, ir patiesi. Ieguldījumu tiesa var arī izvērtēt visus attiecīgos faktus, kuri netiek apstrīdēti.

2. Iebildumu saskaņā ar šā panta 1. punktu iesniedz tiesai pēc iespējas drīzāk, kolīdz ir izveidots tiesas sastāvs, un nekādā gadījumā ne vēlāk kā dienā, ko Ieguldījumu tiesa noteikusi atbildētājam viņa pretargumentu vai aizstāvības raksta iesniegšanai. Iebildumu saskaņā ar šā panta 1. punktu nevar iesniegt, kamēr nav pabeigta tiesvedība, uz kuru attiecas 17.42. pants, izņemot, ja Ieguldījumu tiesa, pienācīgi ņemot vērā lietas apstākļus, piešķir atļauju iesniegt iebildumu saskaņā ar šo pantu.

3. Saņēmusi 1. punktā minēto iebildumu, Ieguldījumu tiesa, ja vien tā neuzskata, ka iebildums ir acīmredzami nepamatots, aptur tiesvedību pēc būtības, iebilduma izskatīšanai sastāda grafiku, kas ir saderīgs ar grafiku, kuru tā sastādījusi visu citu iepriekš izlemjamo jautājumu izskatīšanai, un izdod lēmumu vai pagaidu nolēmumu par iebildumu, norādot pamatojumu.

17.44. PANTS

Pārredzamība

1. Šajā iedaļā minētajiem strīdiem *mutatis mutandis* piemēro *UNCITRAL* pārredzamības noteikumus, ievērojot turpmāk minētos papildu noteikumus.

2. *UNCITRAL* pārredzamības noteikumu 3. panta 1. punktā minētajā dokumentu sarakstā iekļauj šādus dokumentus: 17.26. pantā minēto vienošanos par mediāciju, 17.27. pantā minēto lūgumu apspriesties, 17.28. pantā minēto paziņojumu, kurā lūgts noteikt atbildētāju, un atbildētāja noteikšanu, 17.36. pantā minēto paziņojumu par iebildumu un lēmumu par iebildumu un 17.53. pantā minēto lietu apvienošanas lūgumu.
3. Lielākai noteiktībai – lietiskos pierādījumus var darīt pieejamus sabiedrībai saskaņā ar *UNCITRAL* pārredzamības noteikumu 3. panta 3. punktu.
4. Neraugoties uz *UNCITRAL* pārredzamības noteikumu 2. pantu, ES Puse vai attiecīgi Čīle savlaicīgi un pirms tiesas sastāva izveides publisko 17.27. pantā minēto lūgumu apspriesties, 17.28. pantā minēto paziņojumu, kurā lūgts noteikt atbildētāju, un atbildētāja noteikšanu, – ar nosacījumu, ka konfidenciālā vai aizsargātā informācija tiek aizklāta¹. Šādus dokumentus var publiskot, sazinoties ar repozitoriju, kas minēts *UNCITRAL* pārredzamības noteikumos.
5. Jebkura strīdā iesaistītā puse, kas plāno Ieguldījumu tiesas sēdē izmantot informāciju, kas apzīmēta par konfidenciālu vai aizsargātu, par to informē tiesu.

¹ Lielākai noteiktībai – konfidenciālu vai aizsargātu informāciju saprot tā, kā tā definēta un noteikta saskaņā ar *UNCITRAL* pārredzamības noteikumu 7. pantu.

6. Jebkura strīdā iesaistītā puse, kas apgalvo, ka konkrēta informācija ir konfidenciāla vai aizsargāta informācija, skaidri apzīmē to par tādu, kad to iesniedz Ieguldījumu tiesai.

7. Lielākai noteiktībai – nekas šajā iedaļā neliek atbildētājam neizpaust publiski informāciju, kas jāizpauž saskaņā ar tā tiesību aktiem.

17.45. PANTS

Pagaidu pasākumi

Ieguldījumu tiesa var norīkot pagaidu aizsardzības pasākumu, lai aizsargātu kādas strīdā iesaistītās puses tiesības vai lai nodrošinātu, ka Ieguldījumu tiesa pilnībā īsteno savu jurisdikciju, tostarp norīkojot tādu pierādījumu saglabāšanu, kas ir kādas domstarpībās iesaistītās puses rīcībā vai kontrolē, vai lai aizsargātu Ieguldījumu tiesas jurisdikciju. Ieguldījumu tiesa nevar nedz izdot rīkojumu konfiscēt līdzekļus, nedz kavēt tāda režīma piemērošanu, par kuru tiek apgalvots, ka tas rada pārkāpumu.

17.46. PANTS

Atteikšanās no prasības

Ja pēc prasības iesniegšanas atbilstoši šai iedaļai prasītājs neveic nekādus pasākumus tiesvedībā 180 secīgu dienu laikā vai tādos laikposmos, par kādiem strīdā iesaistītās puses var vienoties, tiek uzskatīts, ka prasītājs ir atsaucis savu prasību un pārtraucis tiesvedību. Ieguldījumu tiesa pēc atbildētāja pieprasījuma un pēc strīdā iesaistīto pušu informēšanas pieņem rīkojumu, kurā konstatē atteikšanos no prasības, un izdod nolēmumu par izdevumiem. Pēc šāda rīkojuma izdošanas Ieguldījumu tiesas pilnvaras beidzas. Prasītājs pēc tam nevar iesniegt prasību par to pašu jautājumu.

17.47. PANTS

Izdevumu segšanas garantija

1. Lielākai noteiktībai – ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka prasītājs, iespējams, nevarēs izpildīt nolēmumu par izdevumiem, kas tam nav labvēlīgs, Ieguldījumu tiesa pēc atbildētāja lūguma var norīkot prasītājam sniegt garantiju par visiem izdevumiem vai to daļu.
2. Ja izdevumu segšanas garantija netiek sniegta pilnā apmērā 30 dienu laikā pēc Ieguldījumu tiesas rīkojuma vai kādā citā Ieguldījumu tiesas noteiktā termiņā, Ieguldījumu tiesa par to informē strīdā iesaistītās puses. Ieguldījumu tiesa var norīkot tiesvedības apturēšanu vai izbeigšanu.

3. Ieguldījumu tiesa ņem vērā visus pierādījumus, kas sniegti saistībā ar 1. punktā minētajiem apstākļiem, tostarp trešo personu finansējuma esamību.

17.48. PANTS

Strīdā neiesaistītā puse

1. Atbildētājs 30 dienu laikā pēc saņemšanas vai uzreiz pēc strīda par konfidencialu vai aizsargātu informāciju izšķiršanas iesniedz strīdā neiesaistītajai pusei:
- a) 17.27. pantā minēto lūgumu apspriesties, 17.28. pantā minēto paziņojumu, kurā lūgts noteikt atbildētāju, 17.30. pantā minēto prasību un visus citus dokumentus, kas pievienoti šādiem dokumentiem;
 - b) pēc strīdā neiesaistītās puses pieprasījuma:
 - i) iesniegumus Ieguldījumu tiesai, apsvēruma rakstus, īsus lietas izklāstus, pieprasījumus un citus dokumentus, ko strīdā iesaistītā puse iesniegusi Ieguldījumu tiesā;
 - ii) rakstiskus izklāstus, ko Ieguldījumu tiesai iesniegusi trešā persona;

- iii) Ieguldījumu tiesas lietas iztiesāšanas protokolus vai pierakstus, ja tādi ir pieejami, un
 - iv) Ieguldījumu tiesas rīkojumus, nolēmumus un lēmumus un
- c) pēc pieprasījuma un uz strīdā neiesaistītās puses rēķina – visus pierādījumus vai daļu pierādījumu, kas iesniegti Ieguldījumu tiesā.
2. Strīdā neiesaistītajai pusei ir tiesības piedalīties tiesas sēdē, kas notiek atbilstoši šai iedaļai.
3. Ieguldījumu tiesa pieņem vai pēc apspriešanās ar strīdā iesaistītajām pusēm var aicināt iesniegt mutiskus apsvērumus vai rakstiskus izklāstus no strīdā neiesaistītās puses par šā nolīguma interpretāciju. Ieguldījumu tiesa arī nodrošina, ka strīdā iesaistītajām pusēm tiek dota samērīga iespēja sniegt savus apsvērumus par ikvienu strīdā neiesaistītās puses paziņojumu.

17.49. PANTS

Trešo personu iestāšanās lietā

1. Ieguldījumu tiesa ļauj ikvienai personai, kas var pierādīt tiešu un faktisku ieinteresētību konkrētajos strīda apstākļos (“iestājpersona”), iestāties lietā kā trešai personai. Iestāšanās lietā var izpausties tikai kā pilnīgs vai daļējs atbalsts kādas strīdā iesaistītās puses tiesiskajai pozīcijai.

2. Pieteikums par iestāšanos lietā jāiesniedz 90 dienu laikā pēc prasības iesniegšanas publicēšanas saskaņā ar 17.30. pantu. Ieguldījumu tiesa lemj par pieteikumu 90 dienu laikā pēc tam, kad strīdā iesaistītajām pusēm ir dota iespēja iesniegt savus apsvērumus.
3. Ja pieteikums par iestāšanos lietā tiek apmierināts, iestājpersonai saņem visu strīdā iesaistītajām pusēm izsniegto procesuālo rīkojumu kopijas, izņemot konfidenciālu vai aizsargātu informāciju, ja tāda ir. Iestājpersonai var iesniegt iestāšanās rakstu Ieguldījumu tiesas noteiktajā termiņā pēc tam, kad ir paziņoti procesuālie rīkojumi. Strīdā iesaistītajām pusēm ir iespēja atbildēt uz iestāšanās rakstu. Iestājpersonai drīkst piedalīties tiesas sēdēs, kas notiek saskaņā ar šo iedaļu, un sniegt mutisku paziņojumu.
4. Apelācijas gadījumā iestājpersonai ir tiesības iestāties lietā Apelācijas tiesā. *Mutatis mutandis* piemēro 3. punktu.
5. Ar šo pantu piešķirtās tiesības iestāties lietā neskar iespēju, ka Ieguldījumu tiesa var pieņemt *amicus curiae* īsus lietas izklāstus no trešām personām, kuras ir būtiski ieinteresētas tiesvedībā saskaņā ar *UNCITRAL* pārredzamības noteikumu 4. pantu.
6. Lielākai noteiktībai – fakts, ka persona ir prasītāja kredītors, pats par sevi nav uzskatāms par pietiekamu, lai konstatētu, ka šai personai ir tieša un faktiskā ieinteresētība konkrētajos strīda apstākļos.

17.50. PANTS

Ekspertu ziņojumi

Neskarot cita veida ekspertu iecelšanu, kad to atļauj 17.30. panta 2. punktā minētie piemērojamie noteikumi, Ieguldījumu tiesa pēc kādas strīdā iesaistītās puses lūguma vai pēc savas iniciatīvas, apspriedusies ar strīdā iesaistītajām pusēm, var iecelt vienu vai vairākus ekspertus, kas tai rakstiski ziņo par jebkuru faktoloģisku jautājumu, piemēram, par vidi, veselību vai drošību, vai citiem jautājumiem, ko tiesvedībā izvirzījusi kāda strīdā iesaistītā puse.

17.51. PANTS

Atlīdzība vai cita kompensācija

Aizsardzības, pretprasības, kompensācijas vai līdzīgos nolūkos Ieguldījumu tiesa neatzīst par derīgu argumentu faktu, ka prasītājs vai uz vietas iedibināts uzņēmums ir saņēmis vai saņems atlīdzinājumu vai citu kompensāciju saskaņā ar apdrošināšanas vai garantijas līgumu attiecībā uz visu kompensāciju vai tās daļu, kas pieprasīta strīdu izšķiršanas procesā, kurš uzsākts saskaņā ar šo iedaļu.

17.52. PANTS

Pušu loma

1. Puse neceļ starptautisku prasību attiecībā uz strīdu, kas iesniegts izskatīšanai atbilstoši 17.30. pantam, izņemot gadījumu, kad otra Puse neievēro un nepilda par minēto strīdu pieņemto nolēmumu. Tas neizslēdz 38. nodaļā paredzēto strīdu izšķiršanas iespēju attiecībā uz vispārpiemērojamu pasākumu pat tad, ja ir aizdomas, ka minētais pasākums ir šā nolīguma pārkāpums attiecībā uz konkrētu ieguldījumu, saistībā ar ko strīds iesniegts atbilstoši 17.30. pantam. Tas neskar 17.48. pantu.
2. Šā panta 1. punkts neliedz veikt neoficiālu informācijas apmaiņu tikai un vienīgi nolūkā sekmēt strīda izšķiršanu.

17.53. PANTS

Prasību apvienošana

1. Ja saskaņā ar šo iedaļu atsevišķi ir iesniegtas divas vai vairākas prasības, kurām ir kopīgs tiesību vai faktu jautājums un kuras attiecas uz vieniem un tiem pašiem notikumiem vai apstākļiem, tad atbildētājs var iesniegt Ieguldījumu tiesas priekšsēdētājam lūgumu izskatīt šīs prasības vai kādu to daļu, izmantojot lietu apvienošanu. Lūgumā norāda:
 - a) strīdā iesaistīto pušu vārdus, uzvārdus / nosaukumus un adreses un prasības, kuras vēlas apvienot;

b) apjomu, kādā vēlama apvienošana, un

c) lūguma pamatojumu.

2. Atbildētājs iesniedz šo lūgumu arī katram prasītājam, kurš izvirzījis prasības, ko atbildētājs vēlas apvienot.

3. Ja par prasību apvienošanu vienojas visas strīdā iesaistītās puses, uz kurām attiecināmās prasības vēlas apvienot, strīdā iesaistītās puses iesniedz Ieguldījumu tiesas priekšsēdētājam kopīgu lūgumu saskaņā ar 1. punktu. Ja vien Ieguldījumu tiesas priekšsēdētājs nenolemj, ka lūgums ir acīmredzami nepamatots, Ieguldījumu tiesas priekšsēdētājs 30 dienu laikā pēc šāda lūguma saņemšanas izveido jaunu tiesas sastāvu ("apvienoto prasību sastāvs") saskaņā ar 17.34. pantu, kuras kompetencē ir pilnībā vai daļēji izskatīt dažas vai visas prasības, uz kurām attiecas minētais lūgums.

4. Ja šā panta 3. punktā minētās strīdā iesaistītās puses nav panākušas vienošanos par prasību apvienošanu 30 dienu laikā, kopš pēdējais prasītājs ir saņēmis šā panta 1. punktā minēto apvienošanas lūgumu, Ieguldījumu tiesas priekšsēdētājs saskaņā ar 17.34. pantu izveido tiesas apvienoto prasību sastāvu. Apvienoto prasību sastāvs pilnībā vai daļēji uzņemas jurisdikciju attiecībā uz dažām vai visām prasībām, ja pēc strīdā iesaistīto pušu viedokļu izskatīšanas tas ir pārliecinājies, ka prasībām, kas iesniegtas saskaņā ar 17.30. pantu, ir kopīgs juridisks vai faktiskais jautājums un ka tās radušās no vieniem un tiem pašiem notikumiem vai apstākļiem, un ka prasību apvienošana būtu vislabākais risinājums taisnīgai un efektīvai prasību noregulēšanai, tostarp nolēmumu konsekvences interesēs.

5. Ja prasītāji 30 dienu laikā no dienas, kad pēdējais prasītājs ir saņēmis lūgumu prasības izskatīt apvienotā veidā, nav vienojušies, kurus strīdu izšķiršanas noteikumus no 17.30. panta 2. punktā iekļautā saraksta izmantot, apvienotās prasības iesniedz izskatīšanai apvienoto prasību sastāvam, piemērojot *UNCITRAL* šķīrējtiesas noteikumus un ievērojot šajā iedaļā izklāstītos noteikumus.
6. Ieguldījumu tiesas sastāvi, kas izveidoti saskaņā ar 17.34. pantu, nodod jurisdikciju attiecībā uz prasībām vai to daļām, pār kurām jurisdikciju ir pārņēmis apvienoto prasību sastāvs, un minēto sastāvu virzītā tiesvedība tiek apturēta. Ieguldījumu tiesas apvienoto prasību sastāva nolēmums attiecībā uz tām prasību daļām, kurās tas ir uzņēmis jurisdikciju, ir saistošs tiesas sastāviem, kuru jurisdikcijā ir atlikušās prasības, no dienas, kad nolēmums kļūst galīgs saskaņā ar 17.56. pantu.
7. Prasītājs, kura prasību nolemts apvienot ar citām, var atsaukt savu prasību vai tās daļu, uz kuru attiecas apvienošana, no strīdu izšķiršanas tiesvedības saskaņā ar šo pantu, un šādu prasību vai tās daļu nevar iesniegt atkārtoti saskaņā ar 17.30. pantu.
8. Pēc atbildētāja pieprasījuma tiesas apvienoto prasību sastāvs uz tāda paša pamata un ar tādām pašām sekām, kā noteikts 3. līdz 6. punktā, var lemt, vai tam ir jurisdikcija pār visu prasību vai tās daļu, uz ko attiecas 1. punkta darbības joma un kas iesniegta pēc tam, kad sāka apvienošanas procedūra.

9. Pēc kāda prasītāja lūguma tiesas apvienoto prasību sastāvs var veikt pasākumus, lai saglabātu šā prasītāja konfidencialās vai aizsargātās informācijas konfidencialitāti pret citiem prasītājiem. Šādi pasākumi var ietvert dokumentu versiju, kurās konfidencialā vai aizsargātā informācija tiek aizklāta, iesniegšanu pārējiem prasītājiem vai sēdes daļu organizēšanu slēgtā kārtībā.

17.54. PANTS

Pagaidu nolēmums

1. Ja Ieguldījumu tiesa secina, ka atbildētājs ir pārkāpis kādu no 17.25. panta 1. punktā minētajiem noteikumiem, uz ko norāda prasītājs, Ieguldījumu tiesa pēc prasītāja lūguma un pēc strīdā iesaistīto pušu uzklausišanas var lemt tikai par šādiem elementiem:
 - a) kompensācija par finansiāliem zaudējumiem un visi piemērojamie procenti un
 - b) īpašuma restitūcija, šādā gadījumā nolēmumā nosakot, ka atbildētājs restitūcijas vietā var maksāt kompensāciju par finansiāliem zaudējumiem un visus piemērojamus procentus, kas noteikti atbilstoši 17.19. pantam.

Ja prasība iesniegta uz vietas iedibināta uzņēmuma vārdā, nolēmumā saskaņā ar šo punktu norāda, ka:

- a) uz vietas iedibinātajam uzņēmumam izmaksā kompensāciju par finansiāliem zaudējumiem un procentus;
- b) ir jāveic jebkāda īpašuma restitūcija par labu uz vietas iedibinātajam uzņēmumam;

Lielākai noteiktībai – Ieguldījumu tiesa nevar piešķirt citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus kā vienus, kas minēti pirmajā daļā, kā arī nevar izdot rīkojumu atsaukt, izbeigt vai grozīt attiecīgo pasākumu.

2. Kompensācija par finansiāliem zaudējumiem nepārsniedz zaudējumus, kurus attiecīgo 17.25. panta 1. punkta noteikumu pārkāpuma dēļ cietis attiecīgi prasītājs vai, ja prasītājs rīkojies uz vietas iedibināta uzņēmuma vārdā, – uz vietas iedibinātais uzņēmums, un to samazina par summu, kas atbilst visām atlīdzībām vai kompensācijām, ko jau izmaksājusi attiecīgā puse. Ieguldījumu tiesa nosaka šādus finansiālus zaudējumus, pamatojoties uz strīdā iesaistīto pušu iesniegumiem, un attiecīgā gadījumā ņem vērā līdzvainību, kas radusies tīšas darbības vai nolaidības rezultātā, vai neiesaistīšanos zaudējumu mazināšanā.

3. Lielākai noteiktībai – ja Puses ieguldītājs iesniedz prasību atbilstoši 17.30. pantam, viņš var atgūt tikai tos zaudējumus vai atlīdzību par kaitējumu, kas tam radušies kā Puses ieguldītājam.

4. Ieguldījumu tiesa nevar piespriest zaudējumu atlīdzināšanu kā sodu.

5. Ieguldījumu tiesa izdod rīkojumu, ka tiesvedības izmaksas sedz tiesvedībā zaudējušī strīdā iesaistītā puse. Izņēmuma kārtā Ieguldījumu tiesa var sadalīt šādus izdevumus starp strīdā iesaistītajām pusēm, ja tā konstatē, ka tas ir lietderīgi, ņemot vērā lietas apstākļus.
6. Noraidot prasību un nākot klajā ar nolēmumu saskaņā ar 17.42. vai 17.43. pantu, Ieguldījumu tiesa arī lemj par citām pamatotām izmaksām, tostarp samērīgām juridiskās pārstāvības un palīdzības izmaksām, kas jāsedz zaudējušajai strīdā iesaistītajai pusei. Citos apstākļos Ieguldījumu tiesa nosaka, kā starp strīdā iesaistītajām pusēm sadalāmas citas pamatotas izmaksas, tostarp samērīgas juridiskās pārstāvības un palīdzības izmaksas, ņemot vērā tiesvedības iznākumu un citus būtiskus apstākļus, piemēram, strīdā iesaistīto pušu rīcību.
7. Ja prasība apmierināta tikai daļēji, tad izmaksas koriģē proporcionāli prasības apmierināto daļu skaitam un apmēram.
8. Apelācijas tiesa izdevumu jautājumus skata saskaņā ar šo pantu.
9. Ne vēlāk kā vienu gadu pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas Apvienotā komiteja pieņem papildu noteikumus par maksām, lai noteiktu juridiskās pārstāvības un palīdzības izdevumu maksimālo summu, ko var segt konkrētu kategoriju zaudējušās strīdā iesaistītās puses, ņemot vērā to finanšu līdzekļus.

10. Ieguldījumu tiesa pieņem pagaidu nolēmumu 24 mēnešu laikā pēc prasības iesniegšanas. Ja minēto termiņu nevar ievērot, Ieguldījumu tiesa pieņem attiecīgu lēmumu, kurā strīdā iesaistītajām pusēm norāda šādas kavēšanās iemeslus un paredzamo pagaidu nolēmuma pieņemšanas datumu.

17.55. PANTS

Apelācijas procedūra

1. Jebkura strīdā iesaistītā puse pagaidu nolēmumu 90 dienu laikā pēc tā pieņemšanas var pārsūdzēt Apelācijas tiesā. Apelācijas iemesli ir šādi:
 - a) Ieguldījumu tiesa ir pieļāvusi kļūdu piemērojamo tiesību aktu interpretēšanā vai piemērošanā;
 - b) Ieguldījumu tiesa ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu faktu novērtēšanā, tostarp attiecīgā gadījumā Puses tiesību aktu novērtēšanā, vai
 - c) *ICSID* konvencijas 52. pantā paredzētie iemesli, ciktāl tos neaptver a) vai b) apakšpunkts.
2. Apelācijas tiesa noraida apelāciju, ja tā konstatē, ka apelācija ir nepamatota. Tā var arī noraidīt apelāciju paātrinātā kārtā, ja ir skaidrs, ka apelācija ir acīmredzami nepamatota.

3. Ja Apelācijas tiesa konstatē, ka apelācija ir pamatota, ar Apelācijas tiesas lēmumu pilnībā vai daļēji groza vai atceļ juridiskos konstatējumus un secinājumus pagaidu nolēmumā. Šajā lēmumā precīzi norāda, kā Apelācijas tiesa ir grozījusi vai atcēlusi attiecīgos tiesas konstatējumus un secinājumus.
4. Ja tiesas konstatētie fakti to pieļauj, Apelācijas tiesa piemēro savus juridiskos konstatējumus un secinājumus attiecībā uz šādiem faktiem un pieņem galīgo lēmumu. Ja tas nav iespējams, Apelācijas tiesa nodod lietu atpakaļ tiesai.
5. Principā apelācijas izskatīšanas laiks nepārsniedz 180 dienas no brīža, kad kāda strīdā iesaistītā puse ir oficiāli paziņojusi par savu lēmumu iesniegt apelāciju, līdz brīdim, kad Apelācijas tiesa pieņem lēmumu. Ja Apelācijas tiesa uzskata, ka tā nevar pieņemt lēmumu 180 dienu laikā, tā rakstiski informē strīdā iesaistītās puses par aizkavēšanās iemesliem un norāda plānoto termiņu, kurā tā pieņems lēmumu. Izskatīšana nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt 270 dienas.
6. Strīdā iesaistītā puse, kas iesniedz apelāciju, sniedz nodrošinājumu apelācijas izmaksu segšanai.
7. Apelācijas procedūrai *mutatis mutandis* piemēro 17.33., 17.44., 17.45., 17.46., 17.48. pantu un attiecīgā gadījumā citus šīs iedaļas noteikumus.

17.56. PANTS

Galīgais nolēmums

1. Pagaidu nolēmums, kas izdots saskaņā ar šo iedaļu, kļūst galīgs, ja neviena no strīdā iesaistītajām pusēm nav pārsūdzējusi pagaidu nolēmumu saskaņā ar 17.55. pantu.
2. Ja pagaidu nolēmums ir pārsūdzēts un Apelācijas tiesa ir noraidījusi pārsūdzību saskaņā ar 17.55. pantu, pagaidu nolēmums kļūst galīgs dienā, kad Apelācijas tiesa noraida pārsūdzību.
3. Ja pagaidu nolēmums ir pārsūdzēts un Apelācijas tiesa ir pieņēmusi galīgo lēmumu, pagaidu nolēmums, kā to ir grozījusi vai atcēlusi Apelācijas tiesa, kļūst galīgs Apelācijas tiesas galīgā lēmuma pieņemšanas dienā.
4. Ja pagaidu nolēmums ir pārsūdzēts un Apelācijas tiesa ir grozījusi vai atcēlusi pagaidu nolēmuma juridiskos konstatējumus un secinājumus un nodevusi lietu atpakaļ Ieguldījumu tiesai, Ieguldījumu tiesa, attiecīgā gadījumā uzklusot strīdā iesaistītās puses, pārskata savu pagaidu nolēmumu, lai atspoguļotu Apelācijas tiesas konstatējumus un secinājumus. Ieguldījumu tiesai Apelācijas tiesas konstatējumi ir saistoši. Ieguldījumu tiesa cenšas pieņemt pārskatīto nolēmumu 90 dienu laikā no Apelācijas tiesas lēmuma saņemšanas. Pārskatītais pagaidu nolēmums kļūst galīgs, kad pagājušas 90 dienas pēc tā izdošanas.

5. Galīgajā nolēmumā iekļauj visus Apelācijas tiesas galīgos lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar 17.55. pantu.

17.57. PANTS

Nolēmumu izpilde

1. Nolēmums, kas izdots saskaņā ar šo iedaļu, nav izpildāms, iekams tas nav kļuvis galīgs saskaņā ar 17.56. pantu. Galīgie nolēmumi, ko pieņem saskaņā ar šo iedaļu, strīdā iesaistītajām pusēm ir saistoši, un tos nevar pārsūdzēt, pārskatīt, atlikt, anulēt vai uz tiem nevar attiecināt kādu citu tiesiskās aizsardzības līdzekli¹.

2. Katra Puse atzīst nolēmumu, kas sniegts atbilstoši šai iedaļai, par saistošu, un nodrošina finansiālo saistību izpildi savā teritorijā tā, it kā tas būtu galīgs minētās Puses iekšzemes tiesas spriedums.

3. Nolēmuma izpildi reglamentē normatīvie akti par spēkā esošu spriedumu vai nolēmumu izpildi, ja šāda izpilde ir nepieciešama.

4. Lielākai noteiktībai – 41.10. pants nekavē atbilstīgi šai iedaļai sniegto nolēmumu atzīšanu, izpildi un īstenošanu.

¹ Lielākai noteiktībai – tas neliedz strīdā iesaistītajai pusei lūgt Ieguldījumu tiesu pārskatīt vai interpretēt nolēmumu saskaņā ar piemērojamajiem strīdu izšķiršanas noteikumiem, ja šāda iespēja ir paredzēta piemērojamajos noteikumos.

5. Ņujorkas konvencijas I panta nolūkos galīgie nolēmumi, kas pieņemti saskaņā ar šo iedaļu, ir šķīrējtiesas nolēmumi, kuri attiecas uz prasībām, kas uzskatāmas par tādām, kuras izriet no komercattiecībām vai komercdarījuma.

6. Lielākai noteiktībai un ievērojot šā panta 1. punktu – ja prasība ir iesniegta strīdu izšķiršanai atbilstoši 17.30. panta 2. punkta a) apakšpunktam, galīgais nolēmums, kas pieņemts atbilstoši šai iedaļai, ir kvalificējams kā nolēmums atbilstīgi *ICSID* konvencijas 6. iedaļai.

18. NODAĻA

PAKALPOJUMU PĀRROBEŽU TIRDZNIECĪBA

18.1. PANTS

Piemērošanas joma

1. Šo nodaļu piemēro Puses pasākumiem, kas skar tādu pakalpojumu pārrobežu tirdzniecību, kurus sniedz otras Puses pakalpojumu sniedzēji. Minētie pasākumi ietver pasākumus, kas ietelmē:

a) pakalpojuma izveidi, izplatīšanu, tirdzniecību, pārdošanu un sniegšanu;

- b) pakalpojuma pirkšanu, izmantošanu vai apmaksu;
- c) tādu pakalpojumu pieejamību un izmantošanu saistībā ar pakalpojuma sniegšanu, kurus Puse pieprasa piedāvāt sabiedrībai kopumā, ieskaitot izplatīšanas, transporta vai telesakaru tīklu pakalpojumus, un
- d) obligāciju vai cita veida finansiālā nodrošinājuma sniegšanu kā nosacījumu pakalpojuma sniegšanai.

2. Šo nodaļu nepiemēro:

- a) finanšu pakalpojumiem, kas definēti 25.2. pantā;
- b) audiovizuāliem pakalpojumiem;
- c) iekšzemes jūras kabotāžai¹;

¹ Neskarot to pasākumu apjomu, kurus var uzskatīt par kabotāžu saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem, iekšzemes jūras kabotāža saskaņā ar šo nodaļu ietver pasažieru vai preču pārvadājumus starp kādu ostu vai punktu, kas atrodas Čīlē vai dalībvalstī, un citu ostu vai punktu, kas atrodas Čīlē vai tajā pašā dalībvalstī, tostarp tās kontinentālajā šelfā, kā paredzēts ANO Konvencijā par jūras tiesībām, un pārvadājumus, kuri sākas un beidzas tajā pašā ostā vai punktā, kas atrodas Čīlē vai kādā dalībvalstī.

- d) iekšzemes un starptautiskajiem gaisa pārvadājumu pakalpojumiem vai saistītiem gaisa pārvadājumu atbalsta pakalpojumiem¹, kas var būt regulāri vai neregulāri, un pakalpojumiem, kas tieši saistīti ar satiksmes tiesību izmantošanu, izņemot šādus:
- i) gaisa kuģu remonts un apkopes pakalpojumi, kuru laikā gaisa kuģi neizmanto;
 - ii) gaisa pārvadājumu pakalpojumu pārdošana un tirgvedība;
 - iii) datorizēto rezervēšanas sistēmu (*CRS*) pakalpojumi un
 - iv) apkalpošana uz zemes;
- e) publiskajam iepirkumam un
- f) Puses vai valsts uzņēmuma piešķirtām subsīdijām vai dotācijām, tostarp valdības atbalstītiem aizdevumiem, garantijām un apdrošināšanai.

¹ Lielākai noteiktībai – gaisa pārvadājumu pakalpojumi vai saistīti gaisa pārvadājumu atbalsta pakalpojumi ietver šādus pakalpojumus: gaisa transportu; pakalpojumus, kuros izmanto gaisa kuģi, kā galvenais mērķis nav preču vai pasažieru pārvadāšana, piemēram, mācību lidojumiem ugunsgrēka dzēšanai no gaisa, ievērojamu vietu apskatei no gaisa, apsmidzināšanai, mērniecībai, kartēšanai, fotografēšanai, lēkšanai ar izpletņiem, planiera vilkšanai, helikoptera izmantošanai mežizstrādes un celtniecības nozarē un citiem gaisā veiktiem pakalpojumiem lauksaimniecības, rūpniecības un inspicēšanas vajadzībām; gaisa kuģu ar apkalpi nomu un lidostu ekspluatācijas pakalpojumus.

18.2. PANTS

Definīcijas

Šajā nodaļā un 17.-A, 17.-B un 17.-C pielikumā:

- a) “gaisa kuģu remonta un apkopes pakalpojumi” ir darbības, kas veiktas gaisa kuģim vai tā daļai, kamēr tas neatrodas ekspluatācijā, un tie neietver tā saukto līnijas uzturēšanu;
- b) “datorizēto rezervēšanas sistēmu (CRS) pakalpojumi” ir pakalpojumi, kurus sniedz datorizētās sistēmas, kas satur informāciju par gaisa pārvadātāju grafikiem, pieejamību, braukšanas maksām un noteikumiem, kurus izmantojot var veikt rezervēšanu vai izsniegt biļetes;
- c) “pakalpojumu pārrobežu tirdzniecība” vai “pakalpojumu pārrobežu sniegšana” ir pakalpojuma sniegšana:
 - i) no vienas Puses teritorijas otras Puses teritorijā vai
 - ii) vienas Puses teritorijā otras Puses pakalpojuma patērētājam;

- d) “uzņēmums” ir juridiska persona, filiāle vai pārstāvniecība, kas izveidota iedibinot;
- e) “apkalpošana uz zemes” ir šādu pakalpojumu sniegšana par samaksu vai uz līguma pamata lidostā: aviosabiedrību pārstāvēšana, administrēšana un uzraudzība, pasažieru apkalpošana, bagāžas apstrāde, trapa pakalpojumi, ēdināšanas pakalpojumi, izņemot pārtikas sagatavošanu, gaisa kravu un pasta apstrāde, gaisa kuģu uzpilde ar degvielu, gaisa kuģa apkalpošana un tīrīšana, virszemes transports un lidojuma operācijas, apkalpju administrēšanu un lidojumu plānošana; taču apkalpošanā uz zemes neietilpst: pašpakalpojumi, drošība, līnijas tehniskā apkope, gaisa kuģu remonts un apkope vai būtiskas centralizētas lidostas infrastruktūras, piemēram, atleidošanas iekārtu, degvielas uzpildes sistēmu, bagāžas apstrādes sistēmu un stacionāras lidostas iekšējās transporta sistēmas pārvaldība vai darbība;

f) “Puses juridiska persona” ir¹:

i) ES Pusei:

- A) juridiska persona, kas izveidota vai organizēta saskaņā ar Eiropas Savienības vai vismaz vienas tās dalībvalsts tiesību aktiem un kas veic būtisku uzņēmējdarbību² Eiropas Savienības teritorijā, un
- B) kuģošanas sabiedrības, kuras iedibinātas ārpus Eiropas Savienības, kuras kontrolē dalībvalsts fiziskas personas un kuru kuģi ir reģistrēti dalībvalstī un kuģo ar tās karogu;

ii) Čīlei:

- A) juridiska persona, kas izveidota vai organizēta saskaņā ar Čīles tiesību aktiem un iesaistīta būtiskā uzņēmējdarbībā Čīles teritorijā, un
- B) kuģošanas sabiedrības, kuras iedibinātas ārpus Čīles, kuras kontrolē Čīles fiziskas personas un kuru kuģi ir reģistrēti Čīlē un kuģo ar tās karogu;

¹ Lielākai noteiktībai – šajā definīcijā minētās kuģošanas sabiedrības uzskata par Puses juridiskajām personām tikai attiecībā uz to darbībām, kas saistītas ar jūras pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu.

² Atbilstīgi ES Puses paziņojumam PTO par Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu (WT/REG39/1) minētās Puses izpratnē jēdziens “faktiska un pastāvīga saikne” ar kādas dalībvalsts ekonomiku, kas nostiprināts Līguma par Eiropas Savienības darbību 54. pantā, ir līdzvērtīgs jēdzienam “būtiska uzņēmējdarbība”.

- g) “gaisa pārvadājumu pakalpojumu pārdošana un tirgvedība” ir attiecīgā gaisa pārvadātāja iespējas pārdot un brīvi tirgot savus gaisa pārvadājumu pakalpojumus, ieskaitot visus tirgvedības aspektus, tādus kā tirgus izpēte, reklāma un izplatīšana; šīs darbības neietver ne gaisa pārvadājumu pakalpojumu cenu noteikšanu, ne arī piemērojamos nosacījumus;
- h) “pakalpojums” ir jebkurš pakalpojums jebkurā nozarē, izņemot pakalpojumus, ko sniedz, īstenojot valsts pilnvaras;
- i) “pakalpojums, kas sniegts, realizējot valsts varas pilnvaras” ir jebkurš pakalpojums, kas netiek sniegts uz komerciāliem pamatiem vai konkurējot ar vienu vai vairākiem pakalpojumu sniedzējiem, un
- j) “Puses pakalpojumu sniedzējs” ir jebkura Puses fiziska vai juridiska persona, kas vēlas sniegt vai sniedz pakalpojumu.

18.3. PANTS

Tiesības īstenot regulatīvo funkciju

Puses atkārtoti apstiprina tiesības īstenot regulatīvo funkciju savā teritorijā, lai sasniegtu leģitīmus politikas mērķus tādās jomās kā sabiedrības veselības aizsardzība, sociālie pakalpojumi, izglītība, drošība, vide, tai skaitā klimata pārmaiņu mazināšana, sabiedrības morāle, sociālā vai patērētāju tiesību aizsardzība, privātums un datu aizsardzība vai arī kultūras daudzveidības veicināšana un aizsardzība.

18.4. PANTS

Valsts režīms

1. Katra Puse piešķir otras Puses pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā līdzīgās situācijās piešķir saviem pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem.
2. Režīms, ko Puse piešķir saskaņā ar 1. punktu, nozīmē:
 - a) Čīles reģionālās vai vietējās valdības gadījumā – ne mazāk labvēlīgu par lielākās labvēlības režīmu, kādu līdzīgās situācijās minētā līmeņa valdība piešķir saviem pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem;
 - b) dalībvalsts valdības gadījumā – ne mazāk labvēlīgu par lielākās labvēlības režīmu, kādu līdzīgās situācijās minētā valdība piešķir saviem pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem.
3. Puse var nodrošināt atbilstību 1. punktā norādītajai prasībai, attiecinot uz otras Puses pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem režīmu, kas ir formāli identisks režīmam, kuru tā piešķir saviem pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem, vai kas ir formāli atšķirīgs no tā.
4. Formāli identisks vai formāli atšķirīgs režīms uzskatāms par mazāk labvēlīgu, ja tas maina konkurences nosacījumus par labu vienas Puses pakalpojumiem vai pakalpojumu sniedzējiem salīdzinājumā ar otras Puses pakalpojumu sniedzējiem.

5. Neko šajā pantā neinterpretē tā, ka Pusei tiek prasīts kompensēt neizdevīgus konkurences nosacījumus, kas rodas attiecīgo pakalpojumu vai pakalpojumu sniedzēju ārvalsts statusa dēļ.

18.5. PANTS

Lielākās labvēlības režīms

1. Katra Puse piešķir otras Puses pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu tā līdzīgās situācijās piešķir trešās valsts pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem.

2. Šā panta 1. punktu neinterpretē kā pienākumu Pusei attiecināt uz otras Puses pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem jebkāda režīma priekšrocības, kas izriet no pasākumiem, kuri nosaka standartu atzīšanu, tostarp standartu vai kritēriju fiziskas personas vai uzņēmuma apstiprināšanai, licencēšanai vai sertificēšanai saimnieciskās darbības veikšanai, vai piesardzības pasākumu atzīšanu.

3. Lielākai noteiktībai – 1. punktā minētais režīms neietver strīdu izšķiršanas procedūras vai mehānismus, kas noteikti citos starptautiskos nolīgumos vai tirdzniecības nolīgumos. Citu starptautisko nolīgumu vai tirdzniecības nolīgumu materiālās tiesību normas pašas par sevi nav režīms, kas minēts 1. punktā, un tādējādi nevar būt iemesls šā panta pārkāpumam, ja nav Puses pieņemtu vai saglabātu pasākumu. Pasākumi, ko Puse piemērojusi saskaņā ar šādām materiālām tiesību normām, var būt “režīms” un tādējādi iemesls šā panta pārkāpumam.

18.6. PANTS

Klātbūtne uz vietas

Puse kā priekšnosacījumu pakalpojumu pārrobežu sniegšanai nepieprasa, lai otras Puses pakalpojumu sniedzējs pirmās Puses teritorijā iedibinātu vai uzturētu uzņēmumu vai būtu tās rezidents.

18.7. PANTS

Piekļuve tirgum

Nozarēs vai apakšnozarēs, kurās ir uzņemtas saistības attiecībā uz piekļuvi tirgum, Puse vai nu visā tās teritorijā, vai uz reģionālā apakšsadalījuma pamata nepieņem vai nesaglabā pasākumus, kuri:

- a) nosaka ierobežojumus:
 - i) pakalpojumu sniedzēju skaitu skaitlisko kvotu, monopolu, ekskluzīvu pakalpojumu sniedzēju vai ekonomisko vajadzību pārbaudes prasību veidā;
 - ii) pakalpojumu darījumu vai aktīvu kopējai vērtībai skaitlisku kvotu vai ekonomisko vajadzību pārbaudes prasību veidā;

- iii) pakalpojumu darījumu kopskaitam vai sniegto pakalpojumu kopējam daudzumam, kas izteikti noteiktās skaitliskās vienībās kvotu vai ekonomisko vajadzību pārbaudes prasību veidā¹, vai
 - iv) to fizisko personu kopskaitam, ko drīkst nodarbināt noteiktā pakalpojumu sektorā vai ko drīkst nodarbināt pakalpojumu sniedzējs un kas ir nepieciešamas konkrēta pakalpojuma sniegšanai un tieši saistītas ar to, – skaitlisko kvotu vai ekonomisko vajadzību pārbaudes prasības veidā, vai
- b) ierobežo vai pieprasa īpašus juridiskās personas vai kopuzņēmumu veidus, kuru formā pakalpojumu sniedzējs var sniegt pakalpojumu.

¹ Šis apakšpunkts neattiecas uz Puses pasākumiem, kas ierobežo pakalpojumu sniegšanas sākotnējo ielaidi.

18.8. PANTS

Neatbilstoši pasākumi

1. Šā nolīguma 18.4., 18.5. un 18.6. pantu nepiemēro:
 - a) jebkuram spēkā esošam neatbilstošam pasākumam, ko saglabā:
 - i) ES Pusei:
 - A) Eiropas Savienība, kā izklāstīts 17.-A-1. papildinājumā;
 - B) dalībvalsts centrālā valdība, kā izklāstīts 17-A-1. papildinājumā;
 - C) dalībvalsts reģionālā līmeņa valdība, kā izklāstīts 17-A-1. papildinājumā, vai
 - D) vietējā līmeņa pārvalde, un
 - ii) Čīlei:
 - A) centrālā valdība, kā izklāstīts 17-A-2. papildinājumā;

B) reģionālā līmeņa valdība, kā izklāstīts 17-A-2. papildinājumā, vai

C) vietējā līmeņa pārvalde;

b) šā punkta a) apakšpunktā norādīta neatbilstoša pasākuma turpināšanai vai tūlītējai atjaunošanai vai

c) šā punkta a) apakšpunktā norādīta neatbilstoša pasākuma grozīšanai, ciktāl grozījums nesamazina pasākuma atbilstību 18.4., 18.5. un 18.6. pantam, kāda tā bija tieši pirms grozījuma.

2. Nolīguma 18.4., 18.5. un 18.6. pantu nepiemēro nevienam Puses pasākumam attiecībā uz nozarēm, apakšnozarēm vai darbībām, kas uzskaitītas 17.-B pielikumā.

3. Nolīguma 18.7. pantu nepiemēro nevienam Puses pasākumam attiecībā uz nozarēm, apakšnozarēm vai darbībām, attiecībā uz kurām notikusi saistību uzņemšanās un kuras uzskaitītas 17.-C pielikumā.

18.9. PANTS

Priekšrocību liegšana

Puse var liegt šīs nodaļas priekšrocības otras Puses pakalpojumu sniedzējam, ja Puse, kas tās liedz, pieņem vai saglabā pasākumus, kuri saistīti ar starptautiskā miera un drošības uzturēšanu, ieskaitot cilvēktiesību aizsardzību, un kuri:

- a) aizliedz darījumus ar minēto pakalpojumu sniedzēju vai ar personu, kurai tas pieder vai kura to kontrolē, vai
- b) tiktu pārkāpti vai apieti, ja šajā nodaļā paredzētās priekšrocības tiktu piešķirtas minētajam pakalpojumu sniedzējam.

18.10. PANTS

Pakalpojumu un ieguldījumu apakškomiteja

1. Ar šo tiek izveidota Pakalpojumu un ieguldījumu apakškomiteja ("apakškomiteja") saskaņā ar 8.8. panta 1. punktu. Risinot ar pakalpojumiem saistītus jautājumus, apakškomiteja uzrauga un nodrošina 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24. un 26. nodaļas, kā arī 17.-A, 17.-B, 17.-C, 19.-A, 19.-B, 19.-C, 21.-A un 21.-B pielikuma pienācīgu īstenošanu.

19. NODAĻA

FIZISKU PERSONU PAGaidu KLĀTBŪTNE UZŅĒMĒJDARBĪBAS NOLŪKĀ

19.1. PANTS

Piemērošanas joma

1. Šo nodaļu piemēro Puses pasākumiem, kuri attiecas uz saimniecisko darbību veikšanu, ko, ieceļojot un pagaidu kārtā uzturoties tās teritorijā, veic otras Puses fiziskās personas, kuras ir darījumapmeklētāji iedibināšanās nolūkos, ieguldītāji, uzņēmuma ietvaros pārcelti darbinieki, īstermiņa darījumapmeklētāji, līgumpakalpojumu sniedzēji un neatkarīgi speciālisti.
2. Šo nodaļu nepiemēro 18.1. panta 2. punkta b), c) un d) apakšpunktā minētajām nozarēm.
3. Šī nodaļa neattiecas uz Puses pasākumiem, kas skar otras Puses fiziskas personas, kuras meklē piekļuvi pirmās Puses darba tirgum, vai uz pasākumiem, kas saistīti ar pilsonību, valstspiederību, pastāvīgu uzturēšanos vai nodarbinātību.
4. Nekas šajā nolīgumā neliedz Pusei piemērot pasākumus, ar kuriem reglamentē otras Puses fizisko personu ieceļošanu vai pagaidu uzturēšanos tās teritorijā, tostarp pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai aizsargātu robežu neaizskaramību un nodrošinātu to, ka fiziskās personas likumīgi šķērso robežas, ja vien šādus pasākumus nepiemēro tā, ka tie likvidē vai mazina ieguvumus, kuri otrai Pusei rodas saskaņā ar šo nolīguma daļu.

5. Izolētu faktu, ka kāda Puse pieprasa otras Puses personām saņemt vīzu, neuzskata par tādu, kas likvidē vai mazina ieguvumus, kas otrai Pusei rodas saskaņā ar šo nolīguma daļu.
6. Ciktāl šajā nodaļā nav ietvertas saistības, turpina piemērot visas Puses tiesību aktos ietvertās prasības attiecībā uz fizisku personu iecelšanu un pagaidu uzturēšanos, tai skaitā normatīvos aktus attiecībā uz uzturēšanās ilgumu.
7. Neatkarīgi no šīs nodaļas turpina piemērot visas prasības, kas paredzētas Puses tiesībās attiecībā uz nodarbinātību un sociālās nodrošināšanas pasākumiem, tostarp normatīvos aktus par minimālajām algām un darba koplīgumiem.
8. Šajā nodaļā ietvertās saistības attiecībā uz fizisku personu iecelšanu un pagaidu uzturēšanos uzņēmējdarbības nolūkā nepiemēro gadījumos, kad iecelšanas un pagaidu uzturēšanās nolūks vai sekas ir iejaukties vai citādi ietekmēt jebkādu darbinieku vai vadības strīdu vai sarunas vai jebkuras minētajā strīdā iesaistītas fiziskas personas nodarbinātību.

19.2. PANTS

Definīcijas

1. Šajā nodaļā un 19-A, 19.-B un 19.-C pielikumā piemēro 17.2. un 18.2. pantā sniegtās definīcijas, izņemot ieguldītāja definīciju, kas sniegta 17.2. panta 1. punkta j) apakšpunktā.

2. Šajā nodaļā un 19.-A, 19.-B un 19.-C pielikumā:

a) “tirdzniecības pārstāvji” ir īstermiņa darījumapmeklētāji, kuri:

i) ir kādas Puses pakalpojumu sniedzēja vai preču piegādātāja pārstāvji, kas risina sarunas par pakalpojumu vai preču pārdošanu vai slēdz līgumus par minētā pakalpojumu sniedzēja vai preču piegādātāja pakalpojumu vai preču pārdošanu, tai skaitā piedalās sanāksmēs vai konferencēs, iesaistās apspriedēs ar kolēģiem, pieņem pasūtījumus vai risina sarunas par līgumiem ar uzņēmumu, kas atrodas otras Puses teritorijā;

ii) nav iesaistīti pakalpojumu sniegšanā atbilstoši līgumam, kurš noslēgts starp uzņēmumu, kas nav komerciāli pārstāvēts tās Puses teritorijā, kurā īstermiņa darījumapmeklētāji uzturas pagaidu kārtā, un patērētāju minētajā teritorijā, un

iii) nav aģenti, kas saņem komisiju;

b) “darījumapmeklētāji iedibināšanas nolūkos” ir fiziskas personas, kuras kādas Puses juridiskā personā strādā vadošā amatā un kuras ir atbildīgas šādas juridiskas personas uzņēmuma iedibināšanu otras Puses teritorijā, ar nosacījumu, ka tās nepiedāvā un nesniedz pakalpojumus un neveic nekādu saimniecisku darbību, kas nav vajadzīga iedibināšanas nolūkā, un nesaņem atlīdzību no avota otrā Pusē;

c) “līgumpakalpojumu sniedzēji” ir fiziskas personas, kuras nodarbina vienas Puses juridiska persona, kas pati nav iedibināta otras Puses teritorijā, nav darbā iekārtošanas un personāla nodrošināšanas pakalpojumu aģentūra un nedarbojas ar šādas aģentūras starpniecību, taču ir labā ticībā parakstījušas tādu līgumu ar galīgo patērētāju par pakalpojumu sniegšanu¹ otrā Pusē, kura izpildei ir vajadzīga tā darbinieku pagaidu klātbūtne minētajā otrā Pusē;

d) “neatkarīgi speciālisti” ir fiziskas personas, kuras nodarbojas ar pakalpojuma sniegšanu un ir iedibinātas kā pašnodarbinātas personas vienas Puses teritorijā, taču ne otras Puses teritorijā un kuras, neizmantojot darbā iekārtošanas un personāla nodrošināšanas pakalpojumu

¹ Šā punkta b) un c) apakšpunktā minētais pakalpojumu līgums atbilst tās Puses tiesību prasībām, kurā līgumu izpilda.

aģentūras starpniecību, ir labā ticībā parakstījušas ar galīgo patērētāju tādu līgumu par pakalpojumu sniegšanu otrā Pusē, kā izpildei ir vajadzīga šo personu pagaidu klātbūtne minētajā otrā Pusē¹;

- e) “uzstādītāji un uzturētāji” ir īstermiņa darījumapmeklētāji, kuriem ir specializētas zināšanas, kas ir būtiskas pārdevēja vai iznomātāja līgumsaistībām, un kuri sniedz pakalpojumus vai māca darbiniekus sniegt pakalpojumus saskaņā ar garantiju vai citu pakalpojumu līgumu, kas saistīts ar tādu komerciālu vai rūpniecisku iekārtu vai mehānismu, tostarp datoru un līdzīgu pakalpojumu, pārdošanu vai iznomāšanu, kurus pērk vai nomā no uzņēmuma, kas atrodas ārpus tās Puses teritorijas, kurā tiek prasīta iebraukšana un pagaidu uzturēšanās, visā garantijas vai pakalpojumu līguma darbības laikā;
- f) “uzņēmuma ietvaros pārcelti darbinieki” ir fiziskas personas, kuras vismaz vienu gadu ir bijušas nodarbinātas kādas Puses juridiskajā personā vai ir partneri šajā juridiskajā personā un kuras uz laiku tiek pārceltas uz minētās juridiskās personas uzņēmumu otras Puses teritorijā, un kuras pieder pie vienas no šādām kategorijām:
- i) vadītāji;
 - ii) speciālisti;
 - iii) stažieri;
- g) “ieguldītājs” ir fiziska persona, kas otras Puses teritorijā iedibina uzņēmumu, kurā minētā fiziskā persona vai juridiskā persona, kas nodarbina minēto fizisko personu, ir nodevusi ievērojamu kapitāla summu vai ir šīs nodošanas procesā un kas attīsta vai vada minētā uzņēmuma darbību uzraudzības vai izpildamatā;
- h) “vadītāji” ir fiziskas personas, kuras strādā vadošā amatā kādas Puses juridiskajā personā, kuras galvenokārt dod rīkojumus otras Puses teritorijā esoša uzņēmuma vadībai², kuru darbības

¹ Šā punkta b) un c) apakšpunktā minētais pakalpojumu līgums atbilst tās Puses tiesību prasībām, kurā līgumu izpilda.

² Lielākai noteiktībai – šī definīcija neizslēdz vadītājus, kuri, gan tieši neveikdami uzdevumus,

vispārēju pārraudzību veic un norādījumus sniedz augstāka līmeņa vadošās amatpersonas, uzņēmuma direktoru padome vai akcionāri vai līdzvērtīgas struktūras un kuras pilda vismaz šādus pienākumus:

- i) vada uzņēmumu vai tā departamentu vai apakšstruktūru;
- ii) uzrauga un kontrolē citu uzraudzības, profesionālo vai vadošo darbinieku darbu un
- iii) īsteno personiskas pilnvaras pieņemt darbā un atlaist vai ieteikt pieņemt darbā un atlaist darbiniekus, vai veikt citas ar personālu saistītas darbības;

i) “īstermiņa darījumapmeklētāji” ir fiziskas personas, kuras vēlas ieceļot un pagaidu kārtā uzturēties otras Puses teritorijā, kuras neiesaistās tiešā tirdzniecībā plašai sabiedrībai, kuras nesaņem atlīdzību no avota, kas atrodas uzņēmējā Pusē, un kuras pieder vienai no šādām kategorijām:

- i) tirdzniecības pārstāvji;
- ii) uzstādītāji un uzturētāji;

j) “speciālisti” ir fiziskas personas, kas strādā kādas Puses juridiskā personā un kam ir speciālas zināšanas, kuras ir būtiskas uzņēmuma darbības jomām, metodēm vai vadībai; novērtējot šādas zināšanas, ņem vērā ne tikai zināšanas, kas ir specifiskas uzņēmumam, bet arī to, vai personai ir augsts kvalifikācijas līmenis, tostarp atbilstīga profesionālā pieredze, attiecībā uz darba veidu vai darbību, kuras veikšanai ir vajadzīgas specifiskas tehniskas zināšanas, tostarp iespējama piederība akreditētai profesijai, un

k) “stažieri” ir fiziskas personas, kurām ir akadēmiskais grāds un kuras ir pagaidu kārtā pārceltas karjeras attīstības mērķiem vai apmācībai darba metodēs vai paņēmienos¹.

kas saistīti ar faktisko pakalpojumu sniegšanu, šajā definīcijā aprakstīto pienākumu veikšanas gaitā pilda uzdevumus, kas nepieciešami pakalpojumu sniegšanai.

¹ Uzņemošajam uzņēmumam var uzlikt pienākumu iepriekšējai apstiprināšanai iesniegt apmācības programmu, kura aptver uzturēšanās laiku un kurā parādīts, ka uzturēšanās nolūks ir apmācība. AT, CZ, DE, FR, ES, HU un LT gadījumā – apmācībai jābūt saistītai ar iegūto

19.3. PANTS

Uzņēmuma ietvaros pārcelti darbinieki, darījumapmeklētāji iedibināšanās nolūkos un ieguldītāji

1. Ievērojot attiecīgos nosacījumus un kvalifikācijas, kas norādītas 19.-A pielikumā, katra Puse:
 - a) atļauj otras Puses uzņēmuma ietvaros pārceltu darbinieku, darījumapmeklētāju iedibināšanās nolūkos un ieguldītāju ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos;
 - b) atļauj otras Puses uzņēmuma ietvaros pārceltu darbinieku nodarbināšanu savā teritorijā;

- c) nepatur spēkā vai nepieņem ierobežojumus skaitlisku kvotu vai ekonomisko vajadzību pārbaužu veidā attiecībā uz to fizisko personu kopskaitu, kuras konkrētā nozarē drīkst ieceļot kā darījumapmeklētāji iedibināšanās nolūkos vai ieguldītāji vai kuras var nodarbināt kā uzņēmuma ietvaros pārceltus darbiniekus vai nu teritoriālajā apakšiedalījumā, vai visā tās teritorijā, un
- d) otras Puses uzņēmuma ietvaros pārceltiem darbiniekiem un darījumapmeklētājiem iedibināšanās nolūkos un ieguldītājiem attiecībā uz viņu pagaidu uzturēšanos savā teritorijā piešķir ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, ko tā līdzīgās situācijās piešķir savām fiziskajām personām.

2. Pieļaujama uzturēšanās ilgums ir:

- a) attiecībā uz Čīli – līdz diviem gadiem, ko var pagarināt, neprasot pieteikties pastāvīgai uzturēšanās atļaujai, ar nosacījumu, ka joprojām pastāv apstākļi, kas bija uzturēšanās pamatā, un
- b) attiecībā uz ES Pusi – līdz trim gadiem vadītājiem un speciālistiem; līdz vienam gadam stažieriem un ieguldītājiem un līdz 90 dienām jebkurā sešu mēnešu laikposmā darījumapmeklētājiem iedibināšanās nolūkos.

19.4. PANTS

Īstermiņa darījumapmeklētāji

1. Ievērojot 17.7. panta 2. punktā noteiktos tvēruma izņēmumus un ņemot vērā attiecīgos nosacījumus un kvalifikācijas, kas norādītas 19.-A pielikumā, Puse atļauj ieceļot un pagaidu kārtā uzturēties īstermiņa darījumapmeklētājiem, neprasot darba atļauju, ekonomisko vajadzību pārbaudi vai citas iepriekšējas apstiprināšanas procedūras ar līdzīgu nolūku.
2. Ja Puses īstermiņa darījumapmeklētāji ir iesaistīti pakalpojuma sniegšanā patērētājam tās Puses teritorijā, kurā viņi uzturas pagaidu kārtā, minētā Puse attiecībā uz minētā pakalpojuma sniegšanu viņiem piešķir ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, ko tā līdzīgās situācijās piešķir saviem pakalpojumu sniedzējiem.
3. Atļautais uzturēšanās ilgums ir ne vairāk kā 90 dienas jebkurā 12 mēnešu laikposmā.

19.5. PANTS

Līgumpakalpojumu sniedzēji un neatkarīgie speciālisti

1. Katra Puse atļauj savā teritorijā ieceļot un pagaidu kārtā uzturēties otras Puses līgumpakalpojumu sniedzējiem, kuru darbs saistīts ar 19.-B pielikumā norādītajām nozarēm, apakšnozarēm un darbībām, ņemot vērā tajā minētos attiecīgos nosacījumus un kvalifikācijas, ar noteikumu, ka:

- a) fiziskās personas ir iesaistītas pakalpojuma sniegšanā kā tās juridiskās personas darbinieki, kura ir ieguvusi pakalpojumu sniegšanas līgumu uz termiņu, kas nav ilgāks par 12 mēnešiem;
- b) fiziskās personas, kas ieceļo otrā Pusē, ir pieņemtas darbā kā a) apakšpunktā minētās juridiskās personas darbinieki vismaz vienu gadu tieši pirms pieteikuma iesniegšanas ieceļošanai otrā Pusē un ieceļošanas pieteikuma iesniegšanas dienā tām ir vismaz trīs gadu profesionālā pieredze, kas iegūta pēc pilngadības sasniegšanas, veicot darbību, uz kuru attiecas līgums;
- c) fiziskajām personām, kuras ieceļo otrā Pusē, ir:
 - i) akadēmiskais grāds vai kvalifikācija, kas apliecina līdzvērtīgu zināšanu līmeni¹, un
 - ii) profesionālā kvalifikācija, ja tā ir vajadzīga darbības veikšanai saskaņā ar tās Puses normatīvajiem aktiem, kurā sniedz pakalpojumu;

¹ Ja grāds vai kvalifikācija nav iegūta Pusē, kur tiek sniegts pakalpojums, minētā Puse var izvērtēt, vai tas atbilst akadēmiskajam grādam, kas tiek prasīts tās teritorijā.

- d) fiziskā persona nesaņem citu atlīdzību par pakalpojumu sniegšanu otras Puses teritorijā, kā vien to atlīdzību, ko maksā juridiskā persona, kas nodarbina šo fizisko personu, un
- e) piekļuve, kuru piešķir saskaņā ar šo pantu, attiecas tikai uz pakalpojumu darbību, kas ir līguma priekšmets, un nedod tiesības izmantot tās Puses teritorijā pastāvošo profesionālo nosaukumu, kurā pakalpojums tiek sniegts.

2. Katra Puse atļauj savā teritorijā ieceļot un pagaidu kārtā uzturēties otras Puses neatkarīgiem speciālistiem, kuru darbs saistīts ar 19.-B pielikumā norādītajām nozarēm, apakšnozarēm un darbībām, ņemot vērā tajā minētos attiecīgos nosacījumus un kvalifikācijas, ar noteikumu, ka:

- a) noslēgtais līgums nepārsniedz 12 mēnešus;
- b) dienā, kad fiziskās personas iesniedz pieteikumu par ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos, tām ir vismaz sešus gadus ilga darba pieredze nozarē, kura ir līguma priekšmets;
- c) fiziskajām personām, kas ieceļo otras Puses teritorijā, ir:
 - i) akadēmiskais grāds vai kvalifikācija, kas apliecina līdzvērtīgu zināšanu līmeni¹, un

¹ Ja grāds vai kvalifikācija nav iegūta Pusē, kur tiek sniegts pakalpojums, minētā Puse var izvērtēt, vai tas atbilst akadēmiskajam grādam, kas tiek prasīts tās teritorijā.

- ii) profesionālā kvalifikācija, ja tā ir vajadzīga darbības veikšanai saskaņā ar tās Puses normatīvajiem aktiem, kurā sniedz pakalpojumu;
 - d) piekļuve, ko piešķir saskaņā ar šo pantu, attiecas tikai uz pakalpojumu darbību, kura ir līguma priekšmets; tā nedod tiesības izmantot tās Puses teritorijā pastāvošo profesionālo nosaukumu, kurā pakalpojums tiek sniegts.
3. Puse nepieņem vai nesaglabā ierobežojumus attiecībā uz otras Puses līgumpakalpojumu sniedzēju vai neatkarīgo speciālistu kopskaitu, kam atļauts ieceļot un uzturēties pagaidu kārtā, skaitlisku kvotu vai ekonomisko vajadzību pārbaudes veidā.
4. Puse piešķir otras Puses līgumpakalpojumu sniedzējiem un neatkarīgajiem speciālistiem attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu tās teritorijā režīmu, kas nav mazāk labvēlīgs par režīmu, ko tā līdzīgās situācijās piešķir saviem pakalpojumu sniedzējiem.
5. Pieļaujama uzturēšanās ilgums ir:
- a) attiecībā uz ES Pusi – kopumā ne vairāk kā seši mēneši jebkurā 12 mēnešu periodā vai līguma darbības termiņā atkarībā no tā, kurš no šiem laikposmiem ir īsāks, un
 - b) attiecībā uz Čīli – laikposms līdz vienam gadam, ko var pagarināt par secīgiem laikposmiem, ar noteikumu, ka joprojām pastāv apstākļi, kas bija uzturēšanās pamatā.

19.6. PANTS

Neatbilstoši pasākumi

Ciktāl attiecīgais pasākums ietekmē fizisku personu ieceļošanu vai pagaidu uzturēšanos uzņēmējdarbības nolūkā, 19.3. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktu un 19.5. panta 3. un 4. punktu nepiemēro:

- a) spēkā esošam neatbilstošam Puses pasākumam:
 - i) ES Pusei:
 - A) Eiropas Savienības līmenī, kā noteikts 17.-A-1. papildinājumā;
 - B) dalībvalsts centrālās valdības līmenī, kā noteikts 17-A-1. papildinājumā;
 - C) dalībvalsts reģionālās valdības līmenī, kā noteikts 17-A-1. papildinājumā, vai
 - D) vietējās valdības līmenī, kas nav minēta C) punktā, un
 - ii) Čīlei:
 - A) centrālās valdības līmenī, kā noteikts 17-A-2. papildinājumā;

- B) reģionālā apakšiedalījuma līmenī, kā noteikts 17-A-2. papildinājumā, vai
- C) vietējās valdības līmenī;
- b) šā punkta a) apakšpunktā norādīta neatbilstoša pasākuma turpināšanai vai tūlītējai atjaunošanai,
- c) izmaiņām neatbilstošā pasākumā, kas minēts šā punkta a) un b) apakšpunktā, tādā apmērā, kurš nesamazina pasākuma atbilstību 19.3. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktam un 19.5. panta 3. un 4. punktam, kāda tā bijusi tieši pirms izmaiņām, vai
- d) jebkādam Puses pasākumam, kas ir saderīgs ar 17.-B pielikumā norādīto nosacījumu vai kvalifikāciju.

19.7. PANTS

Pārredzamība

1. Puse dara publiski pieejamu informāciju, kas attiecas uz iecerēšanu un otras Puses fizisko personu pagaidu uzturēšanos, kā minēts 19.1. panta 1. punktā.

2. Panta 1. punktā minētajā informācijā attiecīgā gadījumā iekļauj:
- a) kategoriju, kāda ir vīzām, uzturēšanās atļaujām vai cita veida atļaujām, kas attiecas uz personas ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos;
 - b) nepieciešamo dokumentāciju un izpildāmos nosacījumus;
 - c) metodi pieteikuma aizpildīšanai un iespējas tā iesniegšanai, piemēram, konsulārajās iestādēs vai tiešsaistē;
 - d) maksu par pieteikuma iesniegšanu un indikatīvu pieteikuma apstrādes grafiku;
 - e) maksimālo uzturēšanās laika posmu katram atļaujas veidam, kas minēts šā punkta a) apakšpunktā;
 - f) iespējamās pagarināšanas vai atjaunošanas nosacījumus;
 - g) noteikumus attiecībā uz pavadošām apgādājamām personām;
 - h) pieejamās izskatīšanas vai pārsūdzēšanas procedūras un
 - i) attiecīgos vispārpiemērojamus tiesību aktus, kas attiecas uz fizisko personu ieceļošanu un pagaidu uzturēšanos.

3. Attiecībā uz šā panta 1. un 2. punktā minēto informāciju katra Puse cenšas nekavējoties informēt otru Pusi par jaunām prasību vai procedūrām vai izmaiņām prasībās vai procedūrās, ko Puse ievieš un kas faktiski ietekmē iecelšanas un pagaidu uzturēšanos un attiecīgā gadījumā – darba atļauju izsniegšanu pirmajā Pusē.

19.8. PANTS

Strīdu izšķiršanas nepiemērošana

Nolīguma 38. nodaļu nepiemēro iecelšanas un pagaidu uzturēšanās atteikumam, izņemot, ja tas liecina par nostabilizējušos praksi.

20. NODAĻA

IEKŠZEMES REGULĒJUMS

20.1. PANTS

Piemērošanas joma un definīcijas

1. Šo nodaļu piemēro Pušu pasākumiem, kas saistīti ar licencēšanas prasībām un procedūrām, kvalifikācijas prasībām un procedūrām un tehniskajiem standartiem¹, kuri ietekmē:

- a) pakalpojumu pārrobežu sniegšanu;
- b) pakalpojuma sniegšanu vai citas saimnieciskās darbības veikšanu, iedibinot uzņēmumu vai veicot aptverto ieguldījumu, vai
- c) pakalpojumu sniegšanu, kas saistīta ar tādu Puses fizisku personu kategoriju pagaidu uzturēšanos otras Puses teritorijā, kuras definētas 19.1. pantā.

2. Šo nodaļu piemēro tikai nozarēm, attiecībā uz kurām Puse ir uzņēmusies īpašas saistības saskaņā ar 17., 18. un 19. nodaļu, un tiktāl, ciktāl piemēro šīs īpašās saistības.

¹ Lielākai noteiktībai – ciktāl pasākumi attiecas uz tehniskajiem standartiem, šo nodaļu piemēro tikai tādiem pasākumiem, kas ietekmē pakalpojumu tirdzniecību.

3. Neatkarīgi no 2. punkta šo nodaļu nepiemēro licencēšanas prasībām un procedūrām, kvalifikācijas prasībām un procedūrām un tehniskajiem standartiem, kas attiecas uz:

- a) ķīmisko pamatvielu un citu ķīmisko produktu ražošanu;
- b) gumijas izstrādājumu ražošanu;
- c) plastmasas izstrādājumu ražošanu;
- d) elektromotoru, elektroģeneratoru un elektrības transformatoru ražošanu;
- e) akumulatoru, galvanisko elementu un galvanisko bateriju ražošanu un
- f) metāla un nemetāla atkritumu un lūžņu pārstrādi.

4. Neatkarīgi no 1. punkta šo nodaļu nepiemēro Puses pasākumiem, ciktāl tie ir ierobežojumi, uz kuriem attiecas saraksti saskaņā ar 17.5., 17.6. pantu, 17.11. panta 1. un 2. punktu, 18.4., 18.6., 18.7. pantu, 18.8. panta 1. un 2. punktu, 19.3. panta 1. punktu, 19.4. panta 2. punktu, 19.5. panta 1. punktu un 19.6. pantu.

5. Šajā nodaļā:

- a) “atļauja” ir atļauja veikt jebkuru 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minēto darbību, kas izriet no procedūras, kura pieteikuma iesniedzējam jāievēro, lai pierādītu atbilstību licencēšanas prasībām, kvalifikācijas prasībām vai tehniskajiem standartiem;

- b) “kompetentā iestāde” ir centrālā, reģiona valdība vai vietējā valdība, vai iestāde, vai nevalstiska organizācija, kas īsteno pilnvaras, kuras tām deleģējusi centrālā, reģionālā vai vietējā valdība vai iestādes, un kas ir pilnvarota pieņemt lēmumu par atļauju sniegt pakalpojumu, arī iedibinot uzņēmumu, vai par atļauju veikt jebkādu citu saimniecisko darbību;
- c) “licencēšanas procedūras” ir administratīvi vai procesuāli noteikumi, kas jāievēro fiziskai vai juridiskai personai, kura lūdz atļauju, tostarp atļaujas grozīšanu vai atjaunošanu, lai šī persona pierādītu atbilstību licencēšanas prasībām;
- d) “licencēšanas prasības” ir pamatprasības, kas nav kvalifikācijas prasības un kas fiziskai vai juridiskai personai jāievēro, lai saņemtu, grozītu vai atjaunotu atļauju;
- e) “kvalifikācijas procedūras” ir administratīvi vai procesuāli noteikumi, kas fiziskai personai jāievēro, lai demonstrētu atbilstošo kvalifikācijas prasību izpildi nolūkā iegūt atļauju, un
- f) “kvalifikācijas prasības” ir pamatprasības, kas attiecas uz fiziskas personas kompetenci sniegt pakalpojumu un kas fiziskai personai ir jāievēro, lai saņemtu, grozītu vai atjaunotu atļauju.
6. Šajā nodaļā piemēro arī 17.2. un 18.2. pantā noteiktās definīcijas.

20.2. PANTS

Licencēšanas un kvalifikācijas nosacījumi

1. Katra Puse nodrošina, ka pasākumi, kas attiecas uz licencēšanas prasībām un licencēšanas procedūrām, kvalifikācijas prasībām un kvalifikācijas procedūrām, ir balstīti uz kritērijiem, kas liedz kompetentajām iestādēm savas izvērtēšanas tiesības īstenot patvaļīgi.
2. Šā panta 1. punktā minētie kritēriji ir:
 - a) skaidri;
 - b) objektīvi un pārredzami¹ un
 - c) iepriekš pieejami sabiedrībai un ieinteresētajām personām.
3. Attiecībā uz tehnisko standartu pieņemšanu katra Puse mudina savas kompetentās iestādes pieņemt tādus tehniskos standartus, kas izstrādāti atklātos un pārredzamos procesos, un mudina visas struktūras, tai skaitā attiecīgās starptautiskās organizācijas², kuras izraudzītas izstrādāt tehniskos standartus, to darīt atklātos un pārredzamos procesos.

¹ Lielākai noteiktībai – šādi kritēriji cita starpā var ietvert kompetenci un spēju sniegt pakalpojumu vai veikt jebkādu citu saimniecisku darbību, tai skaitā darīt to veidā, kas atbilst Puses regulatīvajām prasībām, piemēram, veselības un vides prasībām. Kompetentās iestādes var novērtēt katra kritērija nozīmi.

² Jēdziens “attiecīgās starptautiskās organizācijas” attiecas uz starptautiskām struktūrām, kurās var piedalīties abu Pušu attiecīgās struktūras.

4. Atļauju atkarībā no pieejamības iespējām piešķir, tiklīdz atbilstīgā pārbaudē ir konstatēts, ka ir izpildīti atļaujas iegūšanas nosacījumi.

5. Ja konkrētai darbībai licenču skaits ir ierobežots pieejamo dabisko resursu vai tehnisko iespēju nepietiekamības dēļ, katra Puse potenciālajiem pretendentiem piemēro tādu atlases procedūru, kas pilnībā garantē objektivitāti un pārskatāmību, tostarp jo īpaši pienācīgu publicitāti par procedūras sākšanu, veikšanu un pabeigšanu.

6. Ievērojot 5. punktu, katra Puse, nosakot atlases procedūras noteikumus, var ņemt vērā leģitīmus politikas mērķus, tai skaitā apsvērumus par veselību, drošību, vides aizsardzību un kultūras mantojuma saglabāšanu.

20.3. PANTS

Licencēšanas un kvalifikācijas procedūras

1. Licencēšanas un kvalifikācijas procedūras un formalitātes ir skaidras, tiek iepriekš publiskas un pašas par sevi nav ierobežojums pakalpojuma sniegšanai vai citas saimnieciskās darbības veikšanai. Katra Puse cenšas panākt, lai šādas procedūras un formalitātes būtu pēc iespējas vienkāršākas un nepamatoti neapgrūtinātu pakalpojuma sniegšanu vai citas saimnieciskās darbības veikšanu.

2. Ja ir nepieciešama atļauja, katra Puse nekavējoties publicē vai citādi dara publiski pieejamu informāciju, kas pieteikuma iesniedzējam vajadzīga, lai izpildītu prasības un procedūras šādas atļaujas iegūšanai, saglabāšanai, grozīšanai un atjaunošanai. Šāda informācija ietver vismaz šādas ziņas, ciktāl tādas pastāv:

- a) prasības un procedūras;
- b) attiecīgo kompetento iestāžu kontaktinformācija;
- c) maksa;
- d) tehniskie standarti;
- e) ar pieprasījumiem saistītu lēmumu pārsūdzēšanas vai izskatīšanas procedūras;
- f) procedūras, lai pārraudzītu vai nodrošinātu atbilstību noteikumiem par licencēm un kvalifikācijām;
- g) iespējas iesaistīt sabiedrību, piemēram, izmantojot uzklaušīšanas vai lūdzot iesniegt piezīmes, un
- h) indikatīvi pieteikuma apstrādes termiņi.

3. Jebkura atļaujas maksa¹, kas var būt jāmaksā pieteikuma iesniedzējiem, ir samērīga, pārredzama un pati par sevi neierobežo attiecīgā pakalpojuma sniegšanu vai attiecīgās saimnieciskās darbības veikšanu.
4. Katra Puse nodrošina, lai atļaujas piešķiršanas procesā kompetentās iestādes izmantotās procedūras un lēmumi ir taisnīgi pret visiem pieteikuma iesniedzējiem. Kompetentajai iestādei, pieņemot lēmumus, vajadzētu būt neatkarīgai, un tai nebūtu jāatskaitās nevienai personai, kas sniedz pakalpojumus vai veic citu saimniecisko darbību, kurai nepieciešama atļauja.
5. Ja ir noteikti konkrēti termiņi pieteikumu iesniegšanai, pieteikuma iesniedzējam tiek dots pietiekams laiks, lai iesniegtu pieteikumu. Ja iespējams, kompetentajai iestādei pieteikumi būtu jāpieņem elektroniskā formā ar tādiem pašiem autentiskuma nosacījumiem kā pieteikumi uz papīra.
6. Kompetentā iestāde sāk apstrādāt pieteikumu bez liekas kavēšanās, kolīdz tas ir iesniegts. Katra Puse cenšas noteikt orientējošu termiņu pieteikuma apstrādei un pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma bez liekas kavēšanās nodrošina, ka kompetentā iestāde sniedz informāciju par pieteikuma statusu. Katra Puse nodrošina, ka pieteikumu apstrāde, tostarp galīgā lēmuma pieņemšana, tiek pabeigta samērīgā laikposmā no pilnīga pieteikuma iesniegšanas brīža.

¹ Atļaujas maksa neietver maksu par dabas resursu izmantošanu, izsoles maksu, maksu par konkursa rīkošanu vai citām nediskriminējošām koncesiju piešķiršanas metodēm vai obligātus maksājumus par universālā pakalpojuma sniegšanu.

7. Ja kompetentā iestāde saņem pieteikumu, ko tā uzskata par nepilnīgu, tā samērīgā laikposmā informē pieteikuma iesniedzēju, ciktāl iespējams, norādot, kāda informācija nepieciešama, lai pieteikums būtu pilnīgs, un nodrošina pieteikuma iesniedzējam iespēju novērst nepilnības.
8. Kompetentā iestāde dokumentu oriģinālu vietā pieņem dokumentu kopijas, kas autenticētas saskaņā ar Puses tiesību aktiem, ja vien kompetentā iestāde nepieprasa iesniegt dokumentu oriģinālus, lai aizsargātu atļaujas piešķiršanas procesa integritāti.
9. Ja kompetentā iestāde pieteikumu noraida, pieteikuma iesniedzēju rakstiski un bez liekas kavēšanās informē vai nu pēc paša pieprasījuma, vai pēc kompetentās iestādes iniciatīvas. Parasti pieteikuma iesniedzēju informē par pieteikuma noraidīšanas iemesliem un par termiņu lēmuma pārsūdzēšanai. Pieteikuma iesniedzējam ļauj samērīgā termiņā pieteikumu iesniegt atkārtoti.
10. Katra Puse nodrošina, ka atļauja pēc piešķiršanas stājas spēkā bez liekas kavēšanās saskaņā ar noteikumiem, kas tajā norādīti.
11. Ja atļaujas iegūšanai ir vajadzīgi pārbaudījumi, kompetentās iestādes nodrošina, ka šādi pārbaudījumi notiek ar samērīgiem intervāliem, un paredz samērīgu laikposmu, kurā pieteikuma iesniedzēji var pieteikties pārbaudījuma kārtošanai.

20.4. PANTS

Pārskatīšana

Ja stājas spēkā ar *GATS V* panta 4. punktu saistīto sarunu rezultāti, Puses šos rezultātus kopīgi pārskata. Ja kopīgajā pārskatīšanā tiek secināts, ka šādu rezultātu iekļaušana šajā nolīguma daļā uzlabotu tajā ietvertās disciplīnas, Puses kopīgi nosaka, vai šādus rezultātus iekļaut šajā nolīguma daļā.

20.5. PANTS

Vispārpiemērojamu pasākumu administrēšana

Katra Puse nodrošina, ka visi vispārpiemērojamie pasākumi, kas ietekmē pakalpojumu tirdzniecību, tiek administrēti samērīgā, objektīvā un taisnīgā veidā.

20.6. PANTS

Administratīvo lēmumu pārsūdzība

Katra Puse saglabā vai izveido tiesas, šķīrējtiesas vai administratīvās tiesas vai procedūras, kas ļauj pēc skartā ieguldītāja vai pakalpojumu sniedzēja pieprasījuma nekavējoties izskatīt administratīvus lēmumus, kas skar iedibināšanu, pakalpojumu pārrobežu sniegšanu vai fizisku personu pagaidu klātbūtni uzņēmējdarbības nolūkos, un attiecīgos gadījumos nodrošināt atbilstīgos tiesiskās aizsardzības līdzekļus attiecībā uz tiem. Ja šādas procedūras nav neatkarīgas no iestādes, kurai uzticēts attiecīgais administratīvais lēmums, katra Puse nodrošina, ka procedūras ļauj izskatīt lietu objektīvi un taisnīgi.

21. NODAĻA

PROFESIONĀLO KVALIFIKĀCIJU SAVSTARPĒJA ATZĪŠANA

21.1. PANTS

Profesionālo kvalifikāciju savstarpēja atzīšana

1. Nekas šajā nodaļā neliedz kādai Pusei pieprasīt, lai fiziskām personām būtu nepieciešamā kvalifikācija un profesionālā pieredze, kas attiecīgās darbības nozarē noteikta teritorijā, kurā tiek veikta darbība.

2. Katra Puse mudina attiecīgās profesionālās struktūras vai iestādes, kas tās teritorijā strādā attiecīgās darbības nozarē, izstrādāt un sniegt 18.10. pantā minētajai Pakalpojumu un ieguldījumu apakškomitejai kopīgus ieteikumus par profesionālo kvalifikāciju savstarpēju atzīšanu. Šādu kopīgu ieteikumu pamatā ir uz pierādījumiem balstīts novērtējums par:

- a) paredzētā profesionālo kvalifikāciju savstarpējās atzīšanas mehānisma (“savstarpējās atzīšanas mehānisms”) ekonomisko vērtību un
- b) attiecīgo režīmu saderību, t. i., ciktāl ir saderīgas prasības, ko katra Puse piemēro atļauju izsniegšanai, licencēšanai, darbībai un sertifikācijai.

3. Kad Pakalpojumu un ieguldījumu apakškomiteja ir saņēmusi kopīgo ieteikumu, tā samērīgā laikposmā izskata ieteikuma atbilstību šai nolīguma daļai. Pēc šādas izskatīšanas apakškomiteja var izstrādāt un ieteikt Apvienotajai padomei saskaņā ar 8.5. panta 1. punkta a) apakšpunktu pieņemt lēmumu par savstarpējās atzīšanas mehānismu, lai noteiktu vai grozītu 21.-B pielikumā izklāstīto savstarpējās atzīšanas kārtību¹.

4. Šā panta 3. punktā minētais mehānisms paredz nosacījumus ES Pusē iegūtu profesionālo kvalifikāciju un Čīlē iegūtu profesionālo kvalifikāciju atzīšanai saistībā ar darbību, uz ko attiecas 17., 18., 19. un 26. nodaļa.

¹ Lielākai noteiktībai – savstarpējās atzīšanas mehānisms nenozīmē profesionālo kvalifikāciju automātisku atzīšanu, bet gan – abu Pušu savstarpējās interesēs – paredz nosacījumus kompetentajām iestādēm, kas atzīst šādas kvalifikācijas.

5. Nolīguma 21.-A pielikumā noteiktās vadlīnijas par profesionālo kvalifikāciju atzīšanas kārtību ņem vērā, izstrādājot šā panta 2. punktā minētos kopīgos ieteikumus, un Apvienotā padome tās ņem vērā, novērtējot, vai pieņemt 3. punktā minēto mehānismu.

22. NODAĻA

PIEGĀDES PAKALPOJUMI

22.1. PANTS

Piemērošanas joma un definīcijas

1. Šajā nodaļā ir izklāstīti regulatīvā satvara principi, kas attiecas uz visiem piegādes pakalpojumiem.
2. Šajā nodaļā:
 - a) “piegādes pakalpojumi” ir pasta un kurjera vai eksprespasta pakalpojumi, kas ietver pasta sūtījumu savākšanu, šķirošanu, transportēšanu un piegādi;

- b) “eksprespiegādes pakalpojumi” ir paātrināta un uzticama pasta sūtījumu savākšana, šķirošana, pārvadāšana un piegāde, un tie var ietvert tādas vērtību pievienojošus elementus kā savākšanu no izcelsmes vietas, personīgu piegādi adresātam, sūtījuma izsekošanu, iespēju mainīt galamērķi un adresātu, sūtījumam esot ceļā, vai saņemšanas apstiprinājumu;
- c) “eksprespasta pakalpojumi” ir starptautiski eksprespiegādes pakalpojumi, kurus sniedz ar *Express Mail Service Cooperative (EMS kooperatīva)* starpniecību, kas ir izraudzītu pasta operatoru brīvprātīga apvienība Pasaules Pasta savienības (*UPU*) satvarā;
- d) “licence” ir atļauja, kuru atsevišķam piegādes pakalpojumu sniedzējam piešķirusi kompetenta regulatīvā iestāde un kurā noteiktas procedūras, pienākumi un prasības, kas raksturīgas piegādes pakalpojumu nozarei;
- e) “pasta sūtījums” ir sūtījums, kas nepārsniedz 31,5 kg galīgajā formā, kādā tas pārvadājams jebkuram publiskam vai privātam piegādes pakalpojumu sniedzējam, un tas var ietvert tādas sūtījumus kā vēstule, paka, laikraksts vai katalogs;
- f) “pasta monopols” ir ekskluzīvas tiesības sniegt konkrētus piegādes pakalpojumus kādas Puses teritorijā saskaņā ar minētās Puses tiesību aktiem un
- g) “universālais pakalpojums” ir noteiktas kvalitātes pastāvīgo piegādes pakalpojumu sniegšana par pieņemamām cenām visiem lietotājiem visās vietās kādas Puses teritorijā.

22.2. PANTS

Universālais pakalpojums

1. Katrai Pusei ir tiesības noteikt tās universālā pakalpojuma saistības, kuras tā vēlas saglabāt. Katra Puse, kas saglabā universālā pakalpojuma saistības, tās pārvalda pārredzamā, nediskriminējošā un neitrālā veidā attiecībā uz visiem piegādes pakalpojumu sniedzējiem, uz kuriem attiecas šīs saistības.
2. Ja Puse pieprasa, lai ienākošie eksprespasta pakalpojumi tiktu sniegti kā universālais pakalpojums, tā nepiešķir minētajiem pakalpojumiem preferenciālu režīmu salīdzinājumā ar citiem starptautiskiem eksprespiegādes pakalpojumiem.

22.3. PANTS

Tirgu kropļojošas prakses novēršana

Katra Puse nodrošina, ka tādu piegādes pakalpojumu sniedzējs, uz kuriem attiecas universālā pakalpojuma saistības vai pasta monopols, neveic tirgu kropļojošas darbības, piemēram:

- a) neizmanto ieņēmumus, kas gūti no tādu pakalpojumu sniegšanas, uz kuriem attiecas universālā pakalpojuma saistības vai pasta monopols, lai šķērssubsidētu eksprespasta piegādes pakalpojumus vai citus piegādes pakalpojumus, kuri nav universālais pakalpojums, vai

- b) nepamatoti nenošķir klientus, piemēram, uzņēmumus, liela apjoma sūtītājus un konsolidētājus attiecībā uz tarifiem vai citiem noteikumiem tādu pakalpojumu sniegšanai, uz kuriem attiecas universālā pakalpojuma saistības vai pasta monopols.

22.4. PANTS

Licences

1. Ja Puse pieprasa licenci piegādes pakalpojumu sniegšanai, tā publisko šādu informāciju:
 - a) visas licencēšanas prasības un laikposmu, kas parasti vajadzīgs, lai pieņemtu lēmumu par licences pieteikumu, un
 - b) šādas licences noteikumus.
2. Licences procedūras, saistības un prasības ir pārredzamas, nediskriminējošas, un to pamatā ir objektīvi kritēriji.

3. Ja kompetentā regulatīvā iestāde noraida licences pieteikumu, tā rakstiski informē pieteikuma iesniedzēju par noraidīšanas iemesliem. Katra Puse izveido vai uztur pārsūdzības procedūru ar tādas struktūras starpniecību, kas ir neatkarīga no licences pieteikuma procedūrā iesaistītajām pusēm. Minētā struktūra var būt tiesa.

22.5. PANTS

Regulatīvo iestāžu neatkarība

1. Katra Puse nodrošina, ka iestāde, kas atbild par piegādes pakalpojumu regulēšanu, neatskaitās piegādes pakalpojumu sniedzējam un ka regulatīvās iestādes pieņemtie lēmumi un procedūras ir objektīvas, nediskriminējošas un pārredzamas attiecībā uz visiem tirgus dalībniekiem tās teritorijā.
2. Katra Puse nodrošina, ka iestāde, kas atbild par piegādes pakalpojumu regulēšanu, savus uzdevumus veic savlaicīgi un ka tai ir pietiekami finanšu resursi un cilvēkresursi.

23. NODAĻA

TELESAKARU PAKALPOJUMI

23.1. PANTS

Piemērošanas joma

1. Šajā nodaļā ir izklāstīti regulējuma principi attiecībā uz telesakaru tīklu un pakalpojumu nodrošināšanu, kas liberalizēti saskaņā ar 17. un 18. nodaļu.
2. Šo nodaļu nepiemēro pakalpojumiem, ar ko nodrošina vai veic redakcionālu kontroli pār saturu, kuru pārraida, izmantojot telesakaru tīklus un pakalpojumus.

23.2. PANTS

Definīcijas

Šajā nodaļā:

- a) “saistītās iekārtas” ir pakalpojumi, fiziskā infrastruktūra un citas iekārtas, kas saistītas ar telesakaru tīklu vai ar pakalpojumu un kas pieļauj vai atbalsta pakalpojumu nodrošināšanu ar minēto tīklu vai pakalpojumu, vai kam ir minētajām darbībām vajadzīgais potenciāls, un tās var ietvert ēkas vai ievadus ēkās, ēku instalāciju, antenas, torņus un citas balsta konstrukcijas, kabeļkanālus, kabeļtuneļus, mastus, kabeļakas un kabeļu sadales skapjus;
- b) “pamata iekārtas” ir publiskā telesakaru tīkla vai pakalpojumu iekārtas, kuras:
 - i) nodrošina tikai vai galvenokārt viens piegādātājs vai ierobežots skaits piegādātāju un
 - ii) nav ekonomiski vai tehniski izdevīgi aizstāt, lai sniegtu pakalpojumu;
- c) “starsavienojums” ir tādu publisko telesakaru tīklu savienošana, ko izmanto viens un tas pats vai dažādi telesakaru tīklu nodrošinātāji vai pakalpojumu sniedzēji, lai viena pakalpojumu sniedzēja lietotāji varētu sazināties ar tā paša vai cita pakalpojumu sniedzēja lietotājiem vai piekļūt cita pakalpojumu sniedzēja nodrošinātajiem pakalpojumiem neatkarīgi no tā, vai minētos pakalpojumus sniedz iesaistītie pakalpojumu sniedzēji vai jebkurš cits pakalpojumu sniedzējs, kam ir piekļuve tīklam;

- d) “interneta piekļuves pakalpojumi” ir publiski telesakaru pakalpojumi, kas nodrošina piekļuvi internetam Puses teritorijā un tādējādi savienojamību ar praktiski visiem interneta galapunktiem neatkarīgi no izmantotās tīkla tehnoloģijas un galiekārtas;
- e) “nomāti sakaru kanāli” ir telesakaru pakalpojumi vai iekārtas starp diviem vai vairākiem izraudzītiem punktiem, tai skaitā virtuāla rakstura pakalpojumi vai iekārtas, kas rezervē jaudu, lai to īpaši lietotu vai lai tā būtu pieejama lietotājam;
- f) “nozīmīgs pakalpojumu sniedzējs” ir telesakaru tīklu nodrošinātājs vai pakalpojumu sniedzējs, kas, ņemot vērā cenu un piedāvājumu, spēj būtiski ietekmēt dalības nosacījumus attiecīgajā telesakaru tīklu vai pakalpojumu tirgū, jo kontrolē pamata iekārtas vai izmanto savu stāvokli minētajā tirgū;
- g) “tīkla elementi” ir iekārta vai aprīkojums, ko izmanto publiska telesakaru pakalpojuma sniegšanai, t. sk. iezīmes, funkcijas un spējas, kuras nodrošina minētā iekārta vai aprīkojums;
- h) “numuru pārnesamība” ir:
- i) attiecībā uz ES Pusi – abonenta, kurš to pieprasa, spēja saglabāt esošo tālruņa numuru tajā pašā vietā (fiksētās līnijas abonentu gadījumā), tam pārejot pie tādas pašas kategorijas publisko telesakaru pakalpojumu sniedzējiem, nekaitējot kvalitātei, uzticamībai vai ērtībai, un

- ii) attiecībā uz Čīli – galalietotāja spēja pēc pieprasījuma saglabāt esošo tālruņa numuru, pārejot no viena publisko telesakaru pakalpojumu sniedzēja uz citu, nekaitējot kvalitātei, uzticamībai vai ērtībai;
- i) “publiskais telesakaru tīkls” ir jebkurš telesakaru tīkls, ko pilnībā vai galvenokārt izmanto, lai sniegtu publiskos telesakaru pakalpojumus starp tīkla pieslēgumpunktiem;
- j) “publiskais telesakaru pakalpojums” ir jebkurš telesakaru pakalpojums, ko piedāvā sabiedrībai kopumā;
- k) “abonents” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ir līguma puse līgumā, kas noslēgts ar publisko telesakaru pakalpojumu sniedzēju par šādu pakalpojumu sniegšanu;
- l) “telesakari” ir signālu pārraide un saņemšana, ko veic ar jebkuriem elektromagnētiskiem līdzekļiem;
- m) “telesakaru tīkls” ir pārraides sistēmas un attiecīgos gadījumos komutācijas vai maršrutizācijas ierīces un citi resursi, tai skaitā tīkla pasīvie elementi, kas nodrošina signālu pārraidi vai uztveršanu pa vadiem, pa radioviļņiem, ar optiskiem vai citiem elektromagnētiskiem līdzekļiem;
- n) “telesakaru regulators” ir struktūra vai struktūras, kam kāda Puse ir uzdevusi regulēt telesakaru tīklus un pakalpojumus, kuriem piemēro šo nodaļu¹;

¹ Lielākai noteiktībai – par telesakaru regulatoru uzskata jebkuru iestādi, kurai Puse ir uzticējusi panākt šajā nodaļā noteikto pienākumu izpildi.

- o) “telesakaru pakalpojums” ir pakalpojums, kas pilnībā vai galvenokārt sastāv no signālu, tostarp apraides signālu, pārraides un uztveršanas, izmantojot telesakaru tīklus, tostarp apraidei izmantotos tīklus;
- p) “universālais pakalpojums” ir noteiktas kvalitātes minimālo pakalpojumu komplekts, kam jābūt pieejamam visiem lietotājiem kādas Puses teritorijā neatkarīgi no viņu ģeogrāfiskās atrašanās vietas un par pieņemamām cenām, un
- q) “lietotājs” ir fiziska vai juridiska persona, kas izmanto publisko telesakaru tīklu vai pakalpojumu.

23.3. PANTS

Telesakaru regulators

1. Katra Puse nodrošina, ka tās telesakaru regulators ir juridiski nošķirts un funkcionāli neatkarīgs no jebkura telesakaru tīklu, pakalpojumu vai iekārtu nodrošinātāja un ka tās telesakaru regulatora pieņemtie lēmumi un izmantotās procedūras ir objektīvas attiecībā pret visiem tirgus dalībniekiem.
2. Puse, kas saglabā īpašumtiesības vai kontroli pār telesakaru tīklu vai iekārtu nodrošinātājiem vai telesakaru pakalpojumu sniedzējiem, nodrošina efektīvu strukturālo nošķirumu starp regulatīvo funkciju un darbībām, kuras saistītas ar īpašumtiesībām vai kontroli.

3. Lai nodrošinātu telesakaru regulatoru neatkarību un objektivitāti, katra Puse nodrošina, ka tās telesakaru regulatoram nav finansiālas ieinteresētības vai ka tas neveic operatora vai vadības funkcijas nevienā telesakaru pakalpojumu sniedzējā vai telesakaru tīklu vai iekārtu nodrošinātājā.
4. Katra Puse nodrošina, ka telesakaru tīklu vai iekārtu nodrošinātāji vai telesakaru pakalpojumu sniedzēji neietekmē telesakaru regulatora lēmumus un procedūras.
5. Katra Puse nodrošina, ka tās telesakaru regulatoram ir regulatīvas un uzraudzības pilnvaras, kā arī pietiekami finanšu resursi un cilvēkresursi, lai veiktu uzdevumus, kas tam uzticēti šajā nodaļā noteikto pienākumu izpildes nolūkā. Šādas pilnvaras īsteno pārredzami un savlaicīgi. Minētos uzdevumus publisko viegli pieejamā un skaidrā veidā, jo īpaši tad, ja minētie uzdevumi ir uzticēti vairāk nekā vienai struktūrai.
6. Katra Puse savam telesakaru regulatoram piešķir pilnvaras, kuras nodrošina, ka telesakaru tīklu nodrošinātāji vai pakalpojumu sniedzēji pēc pieprasījuma nekavējoties sniedz tam visu informāciju, tostarp finanšu informāciju, kas ir nepieciešama, lai telesakaru regulators varētu veikt savus uzdevumus saskaņā ar šo nodaļu. Sniegto informāciju apstrādā saskaņā ar konfidencialitātes prasībām.

7. Katra Puse nodrošina, ka telesakaru tīklu vai pakalpojumu lietotājam vai sniedzējam, kuru ietekmē telesakaru regulatora lēmums, ir tiesības apstrīdēt minēto lēmumu pārsūdzības struktūrā, kas ir neatkarīga gan no telesakaru regulatora, gan citām lēmuma skartajām pusēm. Kamēr nav zināms pārsūdzības rezultāts, telesakaru regulatora izdots lēmums paliek spēkā, ja vien saskaņā ar Puses tiesību aktiem nav noteikti pagaidu pasākumi.

23.4. PANTS

Atļauja nodrošināt telesakaru tīklus vai pakalpojumus

1. Ja Puse pieprasa atļauju telesakaru tīklu vai pakalpojumu nodrošināšanai, tā nosaka samērīgu laikposmu, kas telesakaru regulatoram parasti vajadzīgs, lai pieņemtu lēmumu par atļaujas pieprasījumu, atklātā veidā paziņo šo laikposmu pieteikuma iesniedzējam un paziņotajā laikposmā cenšas pieņemt lēmumu par pieprasījumu¹.
2. Visi atļauju piešķiršanas kritēriji un piemērojamās procedūras ir cik vien iespējams vienkārši, objektīvi, pārredzami, nediskriminējoši un samērīgi. Visi pienākumi un nosacījumi, kas uzlikti vai saistīti ar atļauju, ir nediskriminējoši, pārredzami un samērīgi un saistīti ar sniegtajiem pakalpojumiem vai nodrošinātajiem tīkliem.

¹ Lielākai noteiktībai – šis pants neliedz Pusei atļaut nodrošināt telesakaru tīklus vai pakalpojumus pēc vienkārša paziņojuma, negaidot telesakaru regulatora lēmumu.

3. Katra Puse nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējs saņem rakstisku informāciju par katra atļaujas atteikuma vai atsaukšanas vai ar pakalpojumu sniedzēju saistītu konkrētu nosacījumu izvirzīšanas iemesliem. Šāda atteikuma, atsaukšanas vai izvirzīšanas gadījumā pieteikuma iesniedzējs var vērsties pārsūdzības struktūrā.

4. Nodrošinātājiem piemērotās administratīvās maksas, ja tādas paredzētas, ir objektīvas, pārredzamas, nediskriminējošas un samērīgas ar administratīvajām izmaksām, kas pamatoti radušās, pārvaldot, kontrolējot un izpildot šajā nodaļā noteiktos pienākumus¹.

23.5. PANTS

Starpsavienojums

Neskarot 23.9. pantu, katra Puse nodrošina, ka publisko telesakaru tīklu nodrošinātājam vai pakalpojumu sniedzējam tās teritorijā ir tiesības un, ja to pieprasa cits publisko telesakaru tīklu nodrošinātājs vai pakalpojumu sniedzējs, pienākums risināt sarunas par starpsavienojumu, lai nodrošinātu publisko telesakaru tīklu vai pakalpojumus tās teritorijā.

¹ Administratīvās maksas neietver maksu par tiesībām izmantot ierobežotus resursus un obligātos maksājumus par universālā pakalpojuma sniegšanu.

23.6. PANTS

Piekļuve un izmantošana

1. Katra Puse nodrošina, ka jebkurai otras Puses pakalpojumu sniedzējam piešķir piekļuvi jebkuriem publiskajiem telesakaru tīkliem vai pakalpojumiem un iespēju tos izmantot ar noteikumiem, kas ir samērīgi un nediskriminējoši¹. Šo pienākumu piemēro cita starpā darbībām, kas minētas 2. līdz 5. punktā.
2. Katra Puse nodrošina, ka jebkurai otras Puses pakalpojumu sniedzējam ir pieejami un tas var lietot jebkuru publisko telesakaru pakalpojumu, ko piedāvā pirmās Puses teritorijā vai pāri tās robežām, tostarp privātus nomātus sakaru kanālus, un tālab, pamatojoties uz 5. punktu, nodrošina, ka šādam pakalpojumu sniedzējam ir atļauts:
 - a) pirkt vai nomāt un pievienot termināli vai citas iekārtas, kuras ir pieslēgtas tīklam un kuras ir nepieciešamas, lai sniegtu tā pakalpojumus;
 - b) savstarpēji savienot privāti nomātus vai īpašumā esošus sakaru kanālus ar publiskajiem telesakaru tīkliem vai ar sakaru kanāliem, ko nomā cits telesakaru pakalpojumu sniedzējs vai kas atrodas tā īpašumā, un
 - c) jebkura pakalpojuma sniegšanā izmantot darbības protokolus pēc savas izvēles, kas nav tie protokoli, kuri nepieciešami, lai nodrošinātu sabiedrībai kopumā pieejamus telesakaru pakalpojumus.

¹ Šajā pantā “nediskriminējoši” nozīmē lielākās labvēlības režīmu un valsts režīmu, kas definēti 17.9., 17.11., 18.4. un 18.5. pantā, kā arī saskaņā ar noteikumiem, kas nav mazāk labvēlīgi par tiem, kādus līdzīgās situācijās piešķir jebkurai citam līdzīgu publisko telesakaru tīklu vai pakalpojumu lietotājam.

3. Katra Puse nodrošina, ka otras Puses pakalpojumu sniedzējs var izmantot publiskos telesakaru tīklus vai pakalpojumus, lai nodrošinātu informācijas apriti pirmās Puses teritorijā un pāri tās robežām, tai skaitā šāda pakalpojumu sniedzēja uzņēmumu iekšējos sakaros, un piekļuvi informācijai, kas atrodas datubāzēs vai mašīnlasāmā formā tiek citādi glabāta jebkuras Puses teritorijā.
4. Neatkarīgi no 3. punkta Puse var veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu sakaru drošību un konfidencialitāti, ievērojot prasību, ka minētos pasākumus nepiemēro veidā, kas varētu izraisīt patvarīgu vai nepamatotu diskrimināciju vai pakalpojumu tirdzniecības slēptu ierobežojumu.
5. Katra Puse nodrošina, ka tā neizvirza nekādus nosacījumus attiecībā uz piekļuvi publiskajiem telesakaru tīkliem vai pakalpojumiem un to izmantošanu savā teritorijā, izņemot tos, kas nepieciešami:
- a) lai aizsargātu publisko telesakaru tīklu nodrošinātāju vai pakalpojumu sniedzēju sabiedrisko pakalpojuma pienākumus, īpaši to spēju nodrošināt pakalpojumu pieejamību sabiedrībai kopumā, vai
 - b) lai aizsargātu publisko telesakaru tīklu vai pakalpojumu tehnisko integritāti.

23.7. PANTS

Strīdu izšķiršana telesakaru jomā

1. Katra Puse nodrošina, ka strīda gadījumā starp telesakaru tīklu nodrošinātājiem vai pakalpojumu sniedzējiem saistībā ar tiesībām un pienākumiem, kas izriet no šīs nodaļas, un pēc jebkuras strīdā iesaistītās puses pieprasījuma telesakaru regulators samērīgā laikposmā pieņem saistošu lēmumu strīda atrisināšanai.
2. Katra Puse nodrošina, ka telesakaru regulatora pieņemtais lēmums tiek publiskots, ievērojot uzņēmējdarbības konfidencialitātes prasības, kas paredzētas tās normatīvajos aktos. Telesakaru regulators sniedz strīdā iesaistītajām pusēm pilnīgu lēmuma pamatojumu. Strīdā iesaistītajām pusēm ir tiesības pārsūdzēt minēto lēmumu saskaņā ar 23.3. panta 7. punktu.
3. Katra Puse nodrošina, ka 1. un 2. punktā minētā procedūra neliedz nevienai no strīdā iesaistītajām pusēm celt prasību tiesu iestādē saskaņā ar Puses normatīvajiem aktiem.

23.8. PANTS

Nozīmīgiem pakalpojumu sniedzējiem piemērojamie aizsardzības pasākumi konkurences jomā

Katra Puse pieņem vai saglabā piemērotus pasākumus, kuru mērķis ir atturēt telesakaru tīklu nodrošinātājus vai telesakaru pakalpojumu sniedzējus, kas vieni paši vai kopā ir nozīmīgi pakalpojumu sniedzēji, no iesaistīšanās pret konkurenci vērsta praksē vai no šādas prakses turpināšanas, piemēram, no:

- a) iesaistīšanās pret konkurenci vērsta šķērssubsidēšanā;
- b) no konkurentiem iegūtas informācijas izmantošanas ar rezultātiem, kas vērsti pret konkurenci, un
- c) tehniskas informācijas par pamata iekārtām un komerciāli svarīgas informācijas, kas citiem pakalpojumu sniedzējiem nepieciešama pakalpojumu sniegšanai, savlaicīgas nesniegšanas.

23.9. PANTS

Starpsavienojums ar nozīmīgiem pakalpojumu sniedzējiem

1. Katra Puse nodrošina, ka nozīmīgi publisko telesakaru tīklu nodrošinātāji vai pakalpojumu sniedzēji nodrošina starpsavienojumu jebkurā tehniski iespējamā tīkla punktā. Nozīmīgi pakalpojumu sniedzēji nodrošina starpsavienojumu:
 - a) saskaņā ar nediskriminējošiem noteikumiem, tai skaitā attiecībā uz tarifiem, tehniskajiem standartiem, specifikācijām, kvalitāti un uzturēšanu, un ne zemākā kvalitātē, kāda ir līdzīgiem pašu sniegtiem pakalpojumiem vai līdzīgiem savu meitasuzņēmumu vai citu saistītu struktūru pakalpojumiem;
 - b) laikus, ar tādiem noteikumiem, tai skaitā attiecībā uz tarifiem, tehniskajiem standartiem, specifikācijām, kvalitāti un uzturēšanu, kas ir pārredzami, samērīgi, ņemot vērā ekonomisko pamatojumu, un ir pietiekami atsaistīti, lai pakalpojumu sniedzējam nevajadzētu maksāt par tīkla komponentiem vai iekārtām, kuras viņam nav nepieciešamas attiecīgā pakalpojuma sniegšanai, un
 - c) pēc pieprasījuma – papildus vairākumam lietotāju piedāvātajiem tīkla pieslēgumpunktiem punktos par maksu, kas atspoguļo nepieciešamā papildaprīkojuma uzstādīšanas izmaksas.
2. Katra Puse publisko procedūras, ko piemēro starpsavienojuma izveidošanai ar nozīmīgu pakalpojumu sniedzēju.

3. Katra Puse nodrošina, ka nozīmīgie pakalpojumu sniedzēji publisko attiecīgi savus starpsavienojuma līgumus vai starpsavienojuma standartpieāvājumus.

23.10. PANTS

Piekļuve nozīmīgo pakalpojumu sniedzēju pamata iekārtām

Katra Puse piešķir savam telesakaru regulatoram pilnvaras pieprasīt, ka nozīmīgs pakalpojumu sniedzējs ar pamatotiem un nediskriminējošiem noteikumiem savā teritorijā dara pieejamas savas pamata iekārtas telesakaru tīklu nodrošinātājiem vai pakalpojumu sniedzējiem, lai nodrošinātu telesakaru tīklu vai pakalpojumus, izņemot gadījumus, ja tas, pamatojoties uz savāktajiem faktiem un telesakaru regulatora veikto tirgus novērtējumu, nav nepieciešams, lai panāktu efektīvu konkurenci. Nozīmīgā pakalpojumu sniedzēja pamata iekārtas var ietvert tīkla elementus, nomātu sakaru kanālu pakalpojumus un saistītās iekārtas.

23.11. PANTS

Ierobežoti resursi

1. Katra Puse nodrošina, ka ierobežotu resursu, t. sk. radiofrekvenču spektra, numuru un piekļuves tiesību, sadali un piešķiršanu veic atklāti, objektīvi, savlaicīgi, pārredzami, nediskriminējoši un samērīgi un cenšoties sasniegt vispārējo interešu mērķus. Ar izmantošanas tiesībām saistīto procedūru, nosacījumu un pienākumu pamatā ir objektīvi, pārredzami, nediskriminējoši un samērīgi kritēriji.
2. Katra Puse publisko datus par iedalīto frekvenču joslu pašreizējo izmantošanu, bet nav nepieciešams sīkāk norādīt datus par radiofrekvenču spektru, kas piešķirts īpašām valsts vajadzībām.
3. Puses spektra sadalīšanas un piešķiršanas un frekvenču pārvaldības pasākumi nav tādi, kas *per se* neatbilst 17.8. un 18.7. pantam. Līdz ar to katra Puse saglabā tiesības noteikt un piemērot spektra un frekvenču pārvaldības pasākumus, kas var ierobežot telesakaru pakalpojumu sniedzēju skaitu, ja tas tiek darīts saskaņā ar šo daļu. Tas ietver spēju sadalīt frekvenču joslas, ņemot vērā pašreizējās un nākotnes vajadzības un spektra pieejamību.

23.12. PANTS

Numuru pārnesamība

Katra Puse nodrošina, ka publisko telesakaru pakalpojumu sniedzēji tās teritorijā nodrošina numuru pārnesamību, ievērojot samērīgus noteikumus.

23.13. PANTS

Universālais pakalpojums

1. Katrai Pusei ir tiesības noteikt tās universālā pakalpojuma saistības, kuras tā vēlas saglabāt, un lemt par to darbības jomu un īstenošanu.
2. Universālā pakalpojuma saistības neuzskata par tādām, kas pēc būtības ir vērstas pret konkurenci, ja tās administrē samērīgi, pārredzami, objektīvi un bez diskriminācijas. Šādu saistību administrēšana attiecībā uz konkurenci ir neitrāla, un tās nav vairāk apgrūtinošas, nekā nepieciešams tāda veida universālā pakalpojuma nodrošināšanai, kādu to definējusi attiecīgā Puse.
3. Katra Puse nodrošina, ka universālā pakalpojuma sniedzēju izraudzīšanās procedūras ir pieejamas visiem publisko telesakaru tīklu nodrošinātājiem vai pakalpojumu sniedzējiem, un izraugās universālā pakalpojuma sniedzējus, izmantojot efektīvu, pārredzamu un nediskriminējošu mehānismu.

4. Ja Puse nolemj universālā pakalpojuma sniedzējam finansēt šāda pakalpojuma sniegšanu, tā nodrošina, ka šāds finansējums nepārsniedz universālā pakalpojuma saistību radītās neto izmaksas.

23.14. PANTS

Informācijas konfidencialitāte

1. Katra Puse nodrošina, ka telesakaru tīklu nodrošinātāji vai pakalpojumu sniedzēji, kas iegūst konfidenciālu informāciju no cita telesakaru tīklu nodrošinātāja vai pakalpojumu sniedzēja, 23.5., 23.6., 23.9. un 23.10. pantā paredzētajā sarunu procesā izmanto šo informāciju tikai tiem mērķiem, kuriem tā sniegta, vienmēr ievērojot šādas informācijas konfidencialitāti.

2. Katra Puse nodrošina publisko telesakaru tīklu vai pakalpojumu izmantošanas gaitā pārraidītās telesakaru informācijas un ar to saistītās datu plūsmas datu konfidencialitāti, ja šajā nolūkā veiktos pasākumus nepiemēro tā, ka tiek radīta patvaļīga vai neattaisnojama diskriminācija vai pakalpojumu tirdzniecības slēpti ierobežojumi.

23.15. PANTS

Ārvalstu līdzdalība

Attiecībā uz telesakaru tīklu vai telesakaru pakalpojumu, izņemot radioapraidi, nodrošināšanu, kas notiek ar komerciālas klātbūtnes palīdzību, Puse neizvirza kopuzņēmuma veidošanas prasības vai neierobežo ārvalstu kapitāla līdzdalību, nosakot ārvalstu akciju daļas maksimālās procentuālās daļas limitus vai atsevišķu vai kopējo ārvalstu ieguldījumu kopējās vērtības limitus.

23.16. PANTS

Atvērta un nediskriminējoša piekļuve internetam

1. Katra Puse pieņem vai saglabā pasākumus, lai nodrošinātu, ka interneta piekļuves pakalpojumu sniedzēji ļauj šo pakalpojumu lietotājiem piekļūt informācijai, saturam un pakalpojumiem pēc savas izvēles un tos izplatīt.
2. Šā panta 1. punkts neskar Puses normatīvos aktus, kas attiecas uz minētajā punktā norādītās informācijas, satura vai pakalpojumu likumību.
3. Neatkarīgi no 1. punkta interneta piekļuves pakalpojumu sniedzēji var īstenot nediskriminējošus¹, pamatotus, pārredzamus un samērīgus tīkla pārvaldības pasākumus, kas atbilst Puses normatīvajiem aktiem.

¹ Ievērojot Puses normatīvajos aktos paredzētos izņēmumus.

4. Katra Puse pieņem vai saglabā pasākumus, lai nodrošinātu, ka interneta piekļuves pakalpojumu sniedzēji ļauj minēto pakalpojumu lietotājiem izmantot pašu izvēlētas ierīces – ar nosacījumu, ka šādas ierīces nekaitē citu ierīču, tīkla vai tīklā sniegto pakalpojumu drošībai.

23.17. PANTS

Starptautisko mobilo sakaru viesabonēšana

1. Puses cenšas sadarboties, lai veicinātu pārredzamus un samērīgus tarifus starptautiskajiem mobilo sakaru viesabonēšanas pakalpojumiem tādā veidā, kas var veicināt tirdzniecības apjoma palielināšanos starp Pusēm un paaugstināt patērētāju labklājības līmeni.
2. Katra Puse var veikt pasākumus, lai palielinātu pārredzamību un konkurenci attiecībā uz starptautisko mobilo sakaru viesabonēšanas tarifiem un tehnoloģiskajām viesabonēšanas pakalpojumu alternatīvām, piemēram:
 - a) nodrošinot to, ka informācija par mazumtirdzniecības tarifiem ir viegli pieejama sabiedrībai, un
 - b) samazinot šķēršļus, kas traucē izmantot viesabonēšanas tehnoloģiskas alternatīvas, ar kurām lietotāji no vienas Puses teritorijas, apmeklējot otras Puses teritoriju, var piekļūt telesakaru pakalpojumiem, izmantojot ierīci pēc savas izvēles.

24. NODAĻA

STARPTAUTISKO JŪRAS PĀRVADĀJUMU PAKALPOJUMI

24.1. PANTS

Piemērošanas joma, definīcijas un principi

1. Šajā nodaļā ir noteikti principi, kas attiecas uz starptautisko jūras pārvadājumu pakalpojumu liberalizāciju atbilstoši 17., 18. un 19. nodaļai.
2. Šajā nodaļā un 17., 18. un 19. nodaļā, kā arī 17.-A, 17.-B un 17.-C pielikumā:
 - a) “konteineru izvietošana un glabāšanas pakalpojumi” ir darbības, kas ietver konteineru glabāšanu ostas teritorijā vai iekšzemē ar mērķi tos piepildīt vai izkraut, labot un sagatavot pārvadāšanai;
 - b) “muitošanas pakalpojumi” jeb “muitas mākleru pakalpojumi” ir pasākumi, kas ietver muitas formalitāšu kārtošana citas personas vārdā attiecībā uz importu, eksportu vai kravu pārvadājumiem, ja šis pakalpojums ir pakalpojumu sniedzēja pamatdarbības veids vai parasti papildina tā pamatdarbību;

- c) “tiešie vai multimodālie pārvadājumi” ir kravas pārvadājumi ar vienotu pārvadājumu dokumentu, izmantojot vairāk nekā vienu pārvadājumu veidu, tai skaitā starptautisku jūras pārvadājumu;
- d) “palīgdienestu pakalpojumi” ir starptautisku kravu, jo īpaši konteinerkravu, sagatavošana un transportēšana pa jūru, starp kādas Puses ostām ceļā uz galamērķi ārpus minētās Puses teritorijas;
- e) “kravu nosūtīšanas pakalpojumi” ir darbības, kas ietver kravu pārvadājumu organizēšanu un uzraudzību nosūtītāju vārdā, veicot transporta un saistītu pakalpojumu iegādi, sagatavojot dokumentus un sniedzot ar uzņēmējdarbību saistītu informāciju;
- f) “starptautiska krava” ir krava, ko pārvadā starp vienas Puses ostu un otras Puses vai trešās valsts ostu, vai starp vienas dalībvalsts ostu un citas dalībvalsts ostu;
- g) “starptautisko jūras pārvadājumu pakalpojumi” ir pasažieru vai kravas pārvadāšana ar jūras kuģiem starp vienas Puses ostu un otras Puses vai trešās valsts ostu, un tie ietver tiešus līgumus ar citu pārvadājumu pakalpojumu sniedzējiem, lai veiktu tiešus vai multimodālus pārvadājumus ar vienotu transporta dokumentu, bet neietver tiesības sniegt citus šādus pārvadājumu pakalpojumus;

- h) “jūras aģentūru pakalpojumi” ir darbības, ko noteiktā ģeogrāfiskā apgabalā veic aģenta statusā, pārstāvot vienas vai vairāku rēdereju vai kuģniecību uzņēmējdarbības intereses šādiem mērķiem:
- i) jūras pārvadājumu un saistīto pakalpojumu mārketinga un pārdošana, no kotēšanas līdz rēķina iesniegšanai, konosamentu sagatavošana minēto sabiedrību vārdā, nepieciešamo saistīto pakalpojumu iegāde un tālākpārdošana, dokumentu sagatavošana un uzņēmējdarbības informācijas sniegšana vai
 - ii) rīkošanās uzņēmumu vārdā, organizējot kuģa iebraukšanu ostā vai kravu pārņemšanu, ja vajadzīgs;
- i) “jūras pārvadājumu palīgpakalpojumi” ir jūras kravu apstrādes pakalpojumi, muitošanas pakalpojumi, konteineru izvietojšanas un glabāšanas pakalpojumi, jūras aģentūru pakalpojumi un jūras kravu nosūtīšanas pakalpojumi un
- j) “jūras kravu apstrādes pakalpojumi” ir darbības, ko veic stividoru sabiedrības, tostarp termināļu apsaimniekotāji, bet neietver ostas strādnieku tiešās darbības, ja šis darbspēks tiek organizēts neatkarīgi no stividoru darbībām vai termināļa apsaimniekošanas uzņēmumiem; ietvertās darbības ir arī šādu darbību organizēšana un pārraudzība:
- i) kravas iekraušana kuģī vai izkraušana no tā;

ii) kravas piestiprināšana vai atsaitēšana un

iii) kravas pieņemšana vai nodošana un uzglabāšana pirms nosūtīšanas vai pēc saņemšanas.

3. Ievērojot Pušu starpā panākto esošo liberalizācijas pakāpi attiecībā uz starptautiskajiem jūras pārvadājumiem:

a) Puses faktiski piemēro neierobežotas piekļuves principu starptautiskajiem jūrniecības tirgiem un satiksmei uz komerciāla pamata un bez diskriminācijas un

b) katra Puse piešķir kuģiem, kuri kuģo ar otras Puses karogu vai kurus ekspluatē otras Puses pakalpojumu sniedzēji, tādu režīmu, kurš nav mazāk labvēlīgs par to, kādu Puse piešķir saviem kuģiem, tai skaitā attiecībā uz piekļuvi ostām, ostu infrastruktūras un pakalpojumu izmantošanu un jūras pārvadājumu palīgpakalpojumu izmantošanu, kā arī saistītām nodevām un maksām, muitas infrastruktūru un piestātņu un iekraušanas un izkraušanas iekārtu piešķiršanu.

4. Piemērojot 3. punktā minētos principus, katra Puse:

a) neievieš kravas dalīšanas režīmu turpmākos divpusējos nolīgumos ar trešām valstīm attiecībā uz jūras transporta pakalpojumiem, ieskaitot sauso un šķidro beztaras preču tirdzniecību un līnijpārvadājumus, un samērīgā laikposmā izbeidz šādu kravas dalīšanas režīmu, ja tas pastāvējis iepriekšējos nolīgumos, un

b) no šā nolīguma spēkā stāšanās dienas atceļ un atturas ieviest vienpusējus pasākumus vai administratīvus, tehniskus vai citus šķēršļus, kas varētu veidot slēptus ierobežojumus vai diskrimināciju pakalpojumu sniegšanai starptautisko jūras pārvadājumu jomā.

5. Katra Puse atļauj otras Puses starptautisko jūras pārvadājumu pakalpojumu sniedzējiem iedibināt uzņēmumu, kas darbojas tās teritorijā saskaņā ar nosacījumiem, kuri paredzēti tās īpašo saistību sarakstā attiecīgi 17.-A, 17.-B un 17.-C pielikumā.

6. Katra Puse otras Puses starptautisko jūras pārvadājumu pakalpojumu sniedzējiem ar samērīgiem un nediskriminējošiem noteikumiem dara pieejamus šādus ostu pakalpojumus: loča vadību, vilkšanas un velkoņu palīdzību, apgādi, degvielas un ūdens piegādi, atkritumu savākšanu un balasta atlikumu aizvākšanu, ostas kapteiņa pakalpojumus, navigācijas līdzekļus, krasta ekspluatācijas pakalpojumus, kas būtiski kuģu ekspluatācijai, tostarp sakarus, ūdens un elektrības piegādi, avārijas remonta iekārtas, enkurvietas, piestātnes un pietauvošanu.

7. Katra Puse atļauj otras Puses starptautisko jūras pārvadājumu pakalpojumu sniedzējiem pārvietot savus vai nomātus tukšus konteinerus, kas netiek pārvadāti par samaksu kā krava, starp Čīles ostām vai starp kādas dalībvalsts ostām.

25. NODAĻA

FINANŠU PAKALPOJUMI

25.1. PANTS

Piemērošanas joma

1. Šo nodaļu piemēro pasākumam, ko Puse pieņēmusi vai saglabājusi attiecībā uz:
 - a) otras Puses finanšu iestādēm;
 - b) otras Puses ieguldītājiem un šādu ieguldītāju ieguldījumiem finanšu iestādēs Puses teritorijā vai
 - c) finanšu pakalpojumu pārrobežu tirdzniecībai.
2. Lielākai noteiktībai – 17. nodaļu piemēro pasākumam, kas:
 - a) attiecas uz Puses ieguldītāju un minētā ieguldītāja ieguldījumu finanšu pakalpojumu sniedzējā, kas nav finanšu iestāde, un

- b) nav pasākums, kurš attiecas uz finanšu pakalpojumu sniegšanu, uz Puses ieguldītāju vai minētā ieguldītāja ieguldījumu finanšu iestādē otras Puses teritorijā.
3. Šā nolīguma 17. un 18. nodaļas noteikumus piemēro šīs nodaļas jomā ietilpstošajiem pasākumiem tikai tiktāl, ciktāl minētie noteikumi ir iekļauti šajā nodaļā un kļūst par tās daļu.
4. Ar šo 17.5., 17.16. līdz 17.23. un 18.10. pants tiek iekļauts šajā nodaļā un kļūst par tās daļu.
5. Ar šo 17. nodaļas D iedaļa tiek iekļauta šajā nodaļā un kļūst par tās daļu tikai attiecībā uz prasībām, ka Puse ir pārkāpusi 17.5., 17.16., 17.17., 17.18., 17.19., 17.20., 17.21. pantu, 25.3. panta 2. punktu vai 25.5. panta 2. punktu.
6. Šo nodaļu nepiemēro pasākumam, ko Puse pieņēmusi vai saglabājusi attiecībā uz:
- a) centrālās bankas vai monetārās iestādes vai jebkuras citas publiskas iestādes veiktām darbībām saskaņā ar monetāro vai valūtas maiņas kursa politiku;
 - b) darbībām vai pakalpojumiem, kas ir daļa no valsts pensiju plāna vai tiesību aktos noteiktas sociālās nodrošinājuma sistēmas, vai
 - c) darbībām vai pakalpojumiem, ko veic uz Puses rēķina, izmantojot garantiju vai Puses, tostarp tās publisko iestāžu, finanšu resursus,

7. Neraugoties uz 6. punktu, šo nodaļu piemēro tiktāl, ciktāl Puse atļauj 6. punkta b) vai c) apakšpunktā norādītās darbības vai pakalpojumus veikt tās finanšu iestādēm, konkurējot ar publisku iestādi vai finanšu iestādi.

8. Attiecībā uz publisko iepirkumu nepiemēro 25.3. pantu un 25.5. līdz 25.9. pantu.

9. Nolīguma 25.3. un 25.5. līdz 25.8. pantu nepiemēro Puses piešķirtām subsīdijām, tostarp valsts atbalstītiem aizdevumiem, garantijām un apdrošināšanai.

25.2. PANTS

Definīcijas

Šajā nodaļā un 25. pielikumā:

- a) Puses pārrobežu finanšu pakalpojumu sniedzējs ir Puses persona, kas ir iesaistījies finanšu pakalpojumu sniegšanas darījumos šīs Puses teritorijā un kas vēlas sniegt vai sniedz finanšu pakalpojumu, sniedzot šādu pakalpojumu pāri robežām;

- b) “finanšu pakalpojumu pārrobežu sniegšana” vai “finanšu pakalpojumu pārrobežu tirdzniecība” ir finanšu pakalpojuma sniegšana:
- i) no vienas Puses teritorijas otras Puses teritorijā vai
 - ii) Puses teritorijā, ko veic attiecīgās Puses persona pakalpojumu patērētājam no otras Puses;
- c) “finanšu iestāde” ir viena vai vairāku finanšu pakalpojumu sniedzējs, kura darbība attiecībā uz minēto pakalpojumu sniegšanu tiek regulēta vai pārraudzīta kā finanšu iestādei saskaņā ar tās Puses tiesību aktiem, kuras teritorijā tas atrodas, tostarp tā var būt minētā finanšu pakalpojumu sniedzēja filiāle Puses teritorijā, kuras galvenais birojs atrodas otras Puses teritorijā;
- d) “finanšu pakalpojums” ir finansiāla rakstura pakalpojums, tostarp apdrošināšana un ar apdrošināšanu saistītie pakalpojumi, banku un citi finanšu pakalpojumi (izņemot apdrošināšanu). Finanšu pakalpojumi ietver šādas darbības:
- i) apdrošināšana un ar to saistītie pakalpojumi:
 - A) tiešā apdrošināšana (arī līdzapdrošināšana):
 - 1) dzīvības apdrošināšana un
 - 2) nedzīvības apdrošināšana;

- B) pārapirošināšana un retrocesija;
 - C) apdrošināšanas starpniecība, piemēram, mākleru un aģentūru pakalpojumi, un
 - D) apdrošināšanas palīgpakalpojumi, piemēram, konsultācijas, aktuāra pakalpojumi, riska novērtēšana un pretenziju izskatīšanas pakalpojumi, un
- ii) banku un citi finanšu pakalpojumi (izņemot apdrošināšanu):
- A) noguldījumu un citu atmaksājamo līdzekļu pieņemšana no plašas sabiedrības;
 - B) visa veida kreditēšana, tostarp patēriņa kredīti, hipotekārie kredīti, faktoringa un komercdarījumu finansēšana;
 - C) finanšu noma;
 - D) visi maksājumu un naudas pārskaitījumu pakalpojumi, ieskaitot kredītkartes, maksājumu kartes un debetkartes, ceļotāju čekus un bankas pārvedu vekselus;
 - E) garantijas un saistības;

- F) turpmāk minēto objektu tirdzniecība savā vai klientu vārdā biržā vai ārpusbiržas tirgū, vai citādi:
- 1) valūtas tirgus instrumenti (tostarp čeki, vekseli, noguldījumu sertifikāti);
 - 2) ārvalstu valūta;
 - 3) atvasinātie instrumenti, tai skaitā standartizēti nākotnes līgumi un iespēju līgumi;
 - 4) valūtas maiņas un procentu likmes instrumenti, ieskaitot tādus produktus kā mijmaiņas darījumu līgumi un regulētā tirgū netirgoti valūtas maiņas kursa nākotnes līgumi;
 - 5) pārvedami vērtspapīri vai
 - 6) citi apgrozāmi instrumenti un finanšu aktīvi, tostarp dārgmetāli;
- G) dalība visu veidu vērtspapīru emisijā, tostarp riska parakstīšana un izvietošana, darbojoties kā aģentam (publiski vai privāti), un pakalpojumu sniegšana saistībā ar šādu emisiju;
- H) starpniecība naudas darījumos;

- D) aktīvu pārvaldība, tostarp skaidras naudas vai vērtspapīru portfeļa pārvaldība, visu veidu kolektīvo ieguldījumu pārvaldība, pensiju fondu pārvaldība, turēšanas, noguldījumu un trasta pakalpojumi;
- J) finanšu aktīvu, tostarp vērtspapīru, atvasināto finanšu instrumentu un citu maksāšanas līdzekļu, norēķinu un mijieskaita pakalpojumi;
- K) finanšu informācijas sniegšana un nosūtīšana un finanšu datu apstrāde un ar to saistītā programmatūra, un
- L) konsultatīvi, starpniecības un citi finanšu palīgpakalpojumi saistībā ar visām darbībām, kas uzskaitītas A) līdz K) apakšpunktā, ieskaitot kredītu datu bāzi un kredītu analīzi, ieguldījumu un portfeļu analīzi un konsultācijas, konsultācijas iegādi, uzņēmumu pārstrukturēšanu un stratēģiju;
- e) “Puses finanšu pakalpojumu sniedzējs” ir Puses fiziska vai juridiska persona, kas vēlas sniegt vai sniedz finanšu pakalpojumu, bet nav publiska iestāde;
- f) “ieguldījums” nozīmē ieguldījumu, kā definēts 17.2. pantā, izņemot to, ka šīs nodaļas un 25. pielikuma nolūkos attiecībā uz “aizdevumiem” un “parāda instrumentiem”:
- i) finanšu iestādes izsniegts aizdevums vai parāda instruments ir ieguldījums tikai tad, ja to uzskata par tās Puses pamatkapitālu, kuras teritorijā finanšu iestāde atrodas, un

ii) finanšu iestādes piešķirts aizdevums vai finanšu iestādes parāda instruments, izņemot aizdevumu finanšu iestādei vai finanšu iestādes izdotu parāda instrumentu, kā norādīts i) apakšpunktā, nav ieguldījums;

lielākai noteiktībai – pārrobežu finanšu pakalpojumu sniedzēja piešķirts aizdevums vai pārrobežu finanšu pakalpojumu sniedzēja parāda instruments, izņemot finanšu iestādei izsniegtu aizdevumu vai finanšu iestādes izsniegtu parāda instrumentu, ir ieguldījums 17. nodaļas izpratnē, ja minētais aizdevums vai parāda instruments atbilst “ieguldījuma” kritērijiem, kas norādīti 17.2. panta k) punktā;

g) “Puses ieguldītājs” ir Puses fiziska vai juridiska persona, kas vēlas veikt, veic vai ir veikusi ieguldījumu otras Puses teritorijā esošā finanšu iestādē;

h) “Puses juridiska persona” ir:

i) attiecībā uz ES Pusi: juridiska persona, kas izveidota vai organizēta saskaņā ar Eiropas Savienības vai vismaz vienas tās dalībvalsts tiesību aktiem un kas veic būtisku uzņēmējdarbību¹ Eiropas Savienības teritorijā, un

ii) attiecībā uz Čīli: juridiska persona, kas izveidota vai organizēta saskaņā ar Čīles tiesību aktiem un iesaistīta būtiskā uzņēmējdarbībā Čīles teritorijā;

¹ Atbilstīgi tās paziņojumam PTO par Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu (WT/REG39/1) ES Puses izpratnē jēdziens “faktiska un pastāvīga saikne” ar kādas dalībvalsts ekonomiku, kas nostiprināts LESD 54. pantā, ir līdzvērtīgs jēdzienam “būtiska uzņēmējdarbība”.

- i) “jauns finanšu pakalpojums” ir finansiāla rakstura pakalpojums (tostarp pakalpojumi, kas attiecas uz esošiem un jauniem produktiem vai produkta sniegšanas veidu), kuru nesniedz neviens finanšu pakalpojumu sniedzējs Puses teritorijā, bet kuru sniedz otras Puses teritorijā;
- j) “publiska iestāde” ir:
- i) Puses valdības iestāde, centrālā banka vai monetārā iestāde, vai Puses īpašumā vai kontrolē esoša struktūra, kas galvenokārt veic valstiskas funkcijas vai darbības valstiskiem mērķiem, izņemot struktūras, kuras galvenokārt nodarbojas ar finanšu pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar komerciāliem noteikumiem, vai
 - ii) privāta struktūra, kas veic funkcijas, kuras parasti veic centrālā banka vai monetārā iestāde, – kad tā izpilda šīs funkcijas, un
- k) “pašregulējuma organizācija” ir nevalstiska struktūra, tai skaitā vērtspapīru vai standartizētu nākotnes līgumu birža vai tirgus, klīringa aģentūra vai kāda cita organizācija vai apvienība, kas saskaņā ar tiesību aktiem vai, attiecīgā gadījumā, deleģējumu no centrālās, reģionālās vai vietējās valdības īsteno regulēšanas vai uzraudzības pilnvaras pār finanšu pakalpojumu sniedzējiem vai finanšu iestādēm.

25.3. PANTS

Valsts režīms

1. Attiecībā uz iedibināšanu katra Puse piešķir ieguldītājiem otras Puses finanšu iestādēs un uzņēmumiem, kas ir ieguldījumi finanšu iestādēs, ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, ko tā līdzīgās situācijās¹ piešķir saviem ieguldītājiem finanšu iestādēs un to uzņēmumiem, kas ir finanšu iestādes.
2. Attiecībā uz darbību katra Puse piešķir ieguldītājiem otras Puses finanšu iestādēs un to ieguldījumiem finanšu iestādēs ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, ko tā līdzīgās situācijās² piešķir saviem ieguldītājiem finanšu iestādēs un to ieguldījumiem finanšu iestādēs.
3. Režīms, ko Puse piešķir saskaņā ar 1. un 2. punktu, nozīmē:
 - a) Čīles reģionālās vai vietējā līmeņa valdības gadījumā – ne mazāk labvēlīgu režīmu par lielākās labvēlības režīmu, kādu līdzīgās situācijās minētā līmeņa valdība piešķir ieguldītājiem Čīles finanšu iestādēs un to ieguldījumiem finanšu iestādēs tās teritorijā;

¹ Lielākai noteiktībai – lai izvērtētu, vai režīms tiek piemērots “līdzīgās situācijās”, katrs gadījums ir jāanalizē atsevišķi, pamatojoties uz faktiem un ņemot vērā situāciju kopumā.

² Lielākai noteiktībai – lai izvērtētu, vai režīms tiek piemērots “līdzīgās situācijās”, katrs gadījums ir jāanalizē atsevišķi, pamatojoties uz faktiem un ņemot vērā situāciju kopumā.

- b) attiecībā uz kāda līmeņa valdību dalībvalstī – ne mazāk labvēlīgu režīmu par lielākās labvēlības režīmu, ko līdzīgās situācijās minētā valdība piešķir ieguldītājiem minētās dalībvalsts finanšu iestādēs un viņu ieguldījumiem finanšu iestādēs tās teritorijā¹.

25.4. PANTS

Publiskais iepirkums

1. Katra Puse nodrošina, ka otras Puses finanšu iestādēm, kas iedibinātas tās teritorijā, piešķir ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, ko līdzīgās situācijās piešķir Puses pašas finanšu iestādēm attiecībā uz jebkuru pasākumu, kas skar preču vai pakalpojumu iegādi valstiskiem mērķiem, kuru veic iepirkuma veicējs.
2. Šajā pantā paredzētais pienākums piemērot valsts režīmu ir atkarīgs no drošības un vispārējiem izņēmumiem, kas izklāstīti 28.3. pantā.

¹ Lielākai noteiktībai – režīms, ko piemēro kāda līmeņa valdību dalībvalstī, attiecīgā gadījumā ietver reģionālo un vietējo valdības līmeni.

25.5. PANTS

Lielākās labvēlības režīms

1. Attiecībā uz iedibināšanu katra Puse piešķir ieguldītājiem otras Puses finanšu iestādēs un uzņēmumiem, kas ir ieguldījumi finanšu iestādēs, ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, ko tā līdzīgās situācijās¹ piešķir ieguldītājiem trešās valsts finanšu iestādēs un to uzņēmumiem, kas ir finanšu iestādes.
2. Attiecībā uz darbību katra Puse piešķir ieguldītājiem otras Puses finanšu iestādēs un to ieguldījumiem finanšu iestādēs, ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, ko tā līdzīgās situācijās² piešķir ieguldītājiem trešās valsts finanšu iestādēs un to ieguldījumiem finanšu iestādēs.
3. Šā panta 1. un 2. punktu neinterpretē kā pienākumu Pusei attiecināt uz ieguldītājiem otras Puses finanšu iestādēs vai to ieguldījumiem finanšu iestādēs jebkāda režīma priekšrocības, kas izriet no pasākumiem, kuri nosaka standartu atzīšanu, tostarp standartu vai kritēriju fiziskas personas vai uzņēmuma apstiprināšanai, licencēšanai vai sertificēšanai saimnieciskās darbības veikšanai, vai piesardzības pasākumu atzīšanu.

¹ Lielākai noteiktībai – lai izvērtētu, vai režīms tiek piemērots “līdzīgās situācijās”, katrs gadījums ir jāanalizē atsevišķi, pamatojoties uz faktiem un ņemot vērā situāciju kopumā.

² Lielākai noteiktībai – lai izvērtētu, vai režīms tiek piemērots “līdzīgās situācijās”, katrs gadījums ir jāanalizē atsevišķi, pamatojoties uz faktiem un ņemot vērā situāciju kopumā.

4. Lielākai noteiktībai – 1. un 2. punktā minētais režīms neietver ieguldījumu strīdu izšķiršanas procedūras vai mehānismus, kas noteikti citos starptautiskos ieguldījumu nolīgumos un citos tirdzniecības nolīgumos. Citu starptautisko ieguldījumu nolīgumu vai tirdzniecības nolīgumu materiālās tiesību normas pašas par sevi nav 1. un 2. punktā minētais “režīms” un tādējādi nevar būt iemesls šā panta pārkāpumam, ja nav Puses pieņemtu vai saglabātu pasākumu. Pasākumi, ko Puse piemērojusi saskaņā ar šādām materiālām tiesību normām, var būt “režīms” un tādējādi iemesls šā panta pārkāpumam.

25.6. PANTS

Piekļuve tirgum

1. Nozarēs vai apakšnozarēs, kuras ir uzskaitītas 25.-1. un 25.-2. papildinājuma B iedaļā un kurās ir notikusi tirgus piekļuves saistību uzņemšanās, attiecībā uz tirgus piekļuvi, kura rodas, otras Puses ieguldītājiem iedibinot finanšu iestādes vai šīm iestādēm darbojoties, Puse vai nu visā tās teritorijā, vai atkarībā no reģionālā apakšiedalījuma nepieņem vai nesaglabā pasākumu, kas:
 - a) ierobežo finanšu iestāžu skaitu skaitlisku kvotu, monopolu, ekskluzīvu pakalpojumu sniedzēju vai ekonomisko vajadzību pārbaudes prasības veidā;
 - b) ierobežo finanšu pakalpojumu darījumu vai aktīvu kopējo vērtību, paredzot skaitliskas kvotas vai ekonomisko vajadzību pārbaudes prasības;

- c) ierobežo finanšu pakalpojumu operāciju kopskaitu vai sniegto finanšu pakalpojumu kopējo daudzumu, kas izteikti noteiktās skaitliskās vienībās, kvotu vai ekonomisko vajadzību pārbaudes prasības veidā;
- d) ierobežo to fizisko personu kopskaitu, ko drīkst nodarbināt konkrētā finanšu pakalpojumu sektorā vai ko drīkst nodarbināt finanšu iestāde, un kas ir nepieciešamas konkrēta finanšu pakalpojuma sniegšanai un tieši saistītas ar to, skaitlisku kvotu vai ekonomisko vajadzību pārbaudes prasības veidā vai
- e) ierobežo vai pieprasa īpašus juridiskās personas vai kopuzņēmumu veidus, kuru formā finanšu iestāde var sniegt pakalpojumu.

2. Lielākai noteiktībai – šis pants neliedz Pusei pieprasīt, lai finanšu iestāde sniegtu konkrētus finanšu pakalpojumus, izmantojot atsevišķus tiesību subjektus, ja saskaņā ar minētās Puses tiesību aktiem finanšu iestādes sniegto finanšu pakalpojumu klāstu nedrīkst sniegt viens tiesību subjekts.

25.7. PANTS

Finanšu pakalpojumu pārrobežu sniegšana

1. Šā nolīguma 18.4., 18.5., 18.6. un 18.7. pants ir iekļauts šajā nodaļā un kļūst par tās daļu, un tos piemēro pasākumiem, kas skar pārrobežu finanšu pakalpojumu sniedzējus, kuri sniedz 25.-1. un 25.-2. papildinājuma A iedaļā minētos finanšu pakalpojumus.

2. Katra Puse atļauj personām, kas atrodas tās teritorijā, un savām fiziskajām personām neatkarīgi no to atrašanās vietas pirkt finanšu pakalpojumu no otras Puses pārrobežu finanšu pakalpojumu sniedzēja, kas atrodas otras Puses teritorijā. Šis pienākums neliek Pusei atļaut minētajiem pakalpojumu sniedzējiem veikt uzņēmējdarbību vai piedāvāt pakalpojumus tās teritorijā. Puse šā pienākuma vajadzībām var definēt jēdzienus “veikt uzņēmējdarbību” un “piedāvāt pakalpojumus” - ar noteikumu, ka minētās definīcijas nav pretrunā šā panta 1. punktam.

3. Neskarot citus finanšu pakalpojumu pārrobežu tirdzniecības piesardzīgas uzraudzības līdzekļus, Puse var pieprasīt, ka otras Puses pārrobežu finanšu pakalpojumu sniedzējiem un finanšu instrumentiem nepieciešama reģistrācija vai atļauja.

25.8. PANTS

Augstākā vadība un direktoru padomes

Puse nepieprasa, lai otras Puses finanšu iestāde, kas iedibināta tās teritorijā, par valdes locekļiem vai augstākā līmeņa vadības amatos, piemēram, par izpilddirektoriem vai vadītājiem, ieceļ noteiktas valstspiederības fiziskas personas.

25.9. PANTS

Veiktspējas prasības

1. Puse saistībā ar Puses vai trešās valsts finanšu iestādes iedibināšanu vai darbību savā teritorijā neizvirza vai neīsteno nekādas prasības vai neizpilda nekādas saistības vai apņemšanās, lai:
- a) eksportētu konkrētu preču vai pakalpojumu apjomu vai procentuālo daudzumu;
 - b) sasniegtu konkrētu vietējā satura apjomu vai procentuālo daudzumu;
 - c) pirktu vai izmantotu tās teritorijā ražotas preces vai sniegtus pakalpojumus vai piešķirtu tiem priekšrocību, vai lai pirktu preces vai pakalpojumus no fiziskām personām vai uzņēmumiem tās teritorijā;
 - d) jebkādā veidā saistītu importa apjomu vai vērtību ar eksporta apjomu vai vērtību vai ar ārvalstu valūtas plūsmu summu, kas saistītas ar šādu finanšu iestādi;
 - e) ierobežotu to preču vai pakalpojumu pārdošanu savā teritorijā, ko saražo vai sniedz šāda finanšu iestāde, jebkādā veidā saistot minēto pārdošanu ar tās eksporta vai ārvalstu valūtas ieņēmumu apjomu vai vērtību;
 - f) nodotu tehnoloģijas, ražošanas procesu vai citas savas zināšanas kādai fiziskai personai vai uzņēmumam tās teritorijā;

- g) tikai no Puses teritorijas piegādātu tās saražotas preces vai sniegtus pakalpojumus konkrētam reģionālam vai pasaules tirgum;
- h) noteiktu, ka minētajai finanšu iestādei, kuras darbība aptver noteiktu, par Puses teritoriju plašāku pasaules reģionu vai pasaules tirgu, galvenās mītnes vietai jābūt tās teritorijā;
- i) pieņemtu darbā noteiktu skaitu vai procentuālo daļu savu valstspiederīgo vai
- j) ierobežotu eksportu vai pārdošanu eksportam.

2. Puse nenosaka, ka priekšrocības saņemšanai un turpināšanai saistībā ar Puses vai trešās valsts finanšu iestādes iedibināšanu vai darbību Puses teritorijā ir jāatbilst kādai no šādām prasībām:

- a) sasniegt konkrētu iekšzemes satura apjomu vai procentuālo daudzumu;
- b) pirkt vai izmantot tās teritorijā ražotas preces vai sniegtus pakalpojumus vai dot tiem priekšroku, vai pirkt preces vai pakalpojumus no fiziskām personām vai uzņēmumiem tās teritorijā;
- c) jebkādā veidā saistīt importa apjomu vai vērtību ar eksporta apjomu vai vērtību vai ar ārvalstu valūtas plūsmu summu, kas saistītas ar šādu finanšu iestādi;

- d) ierobežot to preču vai pakalpojumu pārdošanu savā teritorijā, ko saražo vai sniedz šāda finanšu iestāde, jebkādā veidā saistot minēto pārdošanu ar tās eksporta vai ārvalstu valūtas ieņēmumu apjomu vai vērtību, vai
- e) ierobežot eksportu vai pārdošanu eksportam.

3. Panta 2. punktu neinterpretē tā, ka tas Pusei liedz noteikt, ka priekšrocības saņemšana vai turpināšana saistībā ar Puses vai trešās valsts ieguldītāja finanšu iestādes iedibināšanu vai darbību Puses teritorijā ir atkarīga no atbilstības prasībai par ražošanas izvietojumu, pakalpojuma sniegšanu, darbinieku mācībām vai nodarbināšanu, konkrētas infrastruktūras būvniecību vai paplašināšanu vai pētniecības un izstrādes veikšanu tās teritorijā.

4. Panta 1. punkta f) apakšpunktu nepiemēro, ja:

- a) Puse atļauj izmantot intelektuālā īpašuma tiesības saskaņā ar *TRIPS* līguma 31. vai 31.a pantu, vai pasākumus, vai pieņem vai saglabā pasākumus, ar ko prasa izpaust datus vai ar autortiesībām aizsargātu informāciju, kas ietilpst *TRIPS* līguma 39. panta 3. punkta darbības jomā un atbilst tam, vai
- b) prasību piemēro vai saistību vai apņemšanās izpildi panāk tiesa, administratīvā tiesa vai konkurences iestāde, lai labotu praksi, kas pēc tiesas vai administratīva procesa konstatēta kā Puses konkurences tiesību pārkāpums.

5. Panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktu un 2. punkta a) un b) apakšpunktu nepiemēro precēm vai pakalpojumiem izvirzāmām kvalificēšanās prasībām attiecībā uz dalību eksporta veicināšanas un ārvalstu palīdzības programmās.
6. Panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu nepiemēro prasībām, ko importētāja Puse izvirza attiecībā uz preču saturu, kas nepieciešams, lai kvalificētos preferenciāliem tarifiem vai preferenciālām kvotām.
7. Lielākai noteiktībai – šo pantu neinterpretē tā, ka Pusei tiek prasīts, lai tā atļautu konkrētu pakalpojumu sniegšanu pārrobežu mērogā, ja minētā Puse attiecībā uz šādu pakalpojumu sniegšanu pieņem vai saglabā ierobežojumus vai aizliegumus, kas ir saderīgi ar atrunām, nosacījumiem vai kvalifikācijām, kuri norādīti attiecībā uz 25. pielikumā uzskaitīto nozari, apakšnozari vai darbību.
8. Šis pants neskar Puses saistības atbilstīgi PTO līgumam.

25.10. PANTS

Neatbilstoši pasākumi

1. Šā nolīguma 25.3, 25.5, 25.7, 25.8. un 25.9. pantu nepiemēro:
 - a) jebkuram spēkā esošam neatbilstošam pasākumam, ko saglabā:
 - i) attiecībā uz ES Pusi:
 - A) Eiropas Savienība, kā noteikts 25.-1. papildinājuma C iedaļā;
 - B) dalībvalsts centrālā valdība, kā noteikts 25.-1. papildinājuma C iedaļā;
 - C) dalībvalsts reģionālā valdība, kā noteikts 25.-1. papildinājuma C iedaļā, vai
 - D) vietējā līmeņa valdība, un
 - ii) attiecībā uz Čīli:
 - A) centrālā valdība, kā noteikts 25.-2. papildinājuma C iedaļā;

B) reģionālā līmeņa valdība, kā noteikts 25.-2. papildinājuma C iedaļā, vai

C) vietējā līmeņa valdība;

- b) šā punkta a) apakšpunktā norādīta neatbilstoša pasākuma turpināšanai vai tūlītējai atjaunošanai vai
- c) izmaiņām jebkurā neatbilstošā pasākumā, kas minēts šā punkta a) apakšpunktā, ciktāl tās nesamazina pasākuma atbilstību, kāda tā bijusi tieši pirms izmaiņām, 25.3., 25.5., 25.7., 25.8. vai 25.9. pantam.

2. Nolīguma 25.3., 25.5., 25.7., 25.8. un 25.9. pantu nepiemēro nevienam Puses pasākumam attiecībā uz nozarēm, apakšnozarēm vai darbībām, ko minētā Puse noteikusi attiecīgi 25.-1. un 25.-2. papildinājuma D iedaļā.

3. Puse ar pasākumu, kas pieņemts pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas un uz ko attiecas attiecīgi 25.-1. un 25.-2. papildinājuma D iedaļa, nepieprasa otras Puses ieguldītājam tā valstspiederības dēļ pārdot vai citādā veidā atsavināt finanšu iestādi, kura pastāv brīdī, kad stājas spēkā pasākums.

4. Nolīguma 25.6. pantu nepiemēro nevienam Puses pasākumam attiecībā uz nozarēm, apakšnozarēm vai darbībām, ko minētā Puse noteikusi attiecīgi 25.-1. un 25.-2. papildinājuma B iedaļā.

5. Ja Puse 17.-A vai 17.-B pielikumā ir formulējusi atrunu attiecībā uz 17.9., 17.11., 17.12., 17.13., 18.4. vai 18.5. pantu, šī atruna ir atruna arī attiecībā uz 25.3., 25.5., 25.7., 25.8. vai 25.9. pantu, ciktāl atrunā izklāstīto pasākumu, nozari, apakšnozari vai darbību aptver šī nodaļa.

25.11. PANTS

Piesardzības atkāpe

1. Nekas šajā nolīgumā neliedz kādai Pusei pieņemt vai saglabāt pasākumus piesardzības apsvērumu dēļ, piemēram:
 - a) ieguldītāju, noguldītāju, apdrošinājuma ņēmēju vai tādu personu aizsardzībai, pret kurām finanšu pakalpojuma sniedzējam ir fiduciāri pienākumi, vai
 - b) nolūkā nodrošināt Puses finanšu sistēmas integritāti un stabilitāti.
2. Ja šādi pasākumi neatbilst citiem šīs daļas noteikumiem, tos neizmanto kā līdzekli, lai apietu šajā daļā paredzētās Puses saistības vai pienākumus.

25.12. PANTS

Informācijas apstrāde

Neko šajā nolīgumā neinterpretē tā, ka Pusei būtu pienākums izpaust informāciju, kas attiecas uz atsevišķu klientu darījumiem un kontiem, vai jebkādu konfidenciālu vai ar autortiesībām aizsargātu informāciju, kas ir publisko iestāžu rīcībā.

25.13. PANTS

Iekšzemes regulējums un pārredzamība

1. Nolīguma 20. nodaļu, izņemot 20.1. panta 5. punkta c) līdz f) apakšpunktu, un 36. nodaļu nepiemēro Puses pasākumiem, kas ietilpst šīs nodaļas tvērumā.
2. Katra Puse, ciktāl tas ir praktiski iespējams un atbilst tās tiesību sistēmai attiecībā uz pasākumu pieņemšanu:
 - a) iepriekš publicē:
 - i) vispārpiemērojamus normatīvos aktus, ko tā ierosina pieņemt par jautājumiem, uz kuriem attiecas šī nodaļa, vai

- ii) dokumentus, kuros sniegta pietiekami detalizēta informācija par šādiem iespējamiem jauniem normatīvajiem aktiem, lai ieinteresētās personas un otra Puse varētu novērtēt, vai un kā varētu tikt būtiski ietekmētas to intereses;
- b) nodrošina ieinteresētajām personām un otrai Pusei pienācīgu iespēju iesniegt piezīmes par ierosinātajiem normatīvajiem aktiem vai saskaņā ar a) apakšpunktu publicētajiem dokumentiem;
- c) izskata piezīmes, kas iesniegtas saskaņā ar b) apakšpunktu, un
- d) atvēl samērīgu laikposmu no jebkādu normatīvo aktu publicēšanas saskaņā ar a) apakšpunkta i) punktu līdz dienai, kad finanšu pakalpojumu sniedzējiem tie ir jāievēro.

3. Šo pantu piemēro Puses pasākumiem, kas attiecas uz licencēšanas prasībām un procedūrām, un kvalifikācijas prasībām un procedūrām, un to piemēro tikai nozarēs, attiecībā uz kurām Puse ir uzņēmusies īpašas saistības saskaņā ar šo nodaļu, un tiktāl, ciktāl piemēro minētās īpašās saistības.

4. Ja Puse pieņem vai saglabā pasākumus, kas attiecas uz atļauju sniegt finanšu pakalpojumu, Puse nodrošina, ka:

- a) šādu pasākumu pamatā ir objektīvi un pārredzami kritēriji¹;
- b) atļaujas iegūšanas procedūras ir objektīvas un ir piemērotas, lai pieprasījuma iesniedzēji varētu pierādīt, ka viņi atbilst prasībām, ja šādas prasības pastāv, un

¹ Šādi kritēriji cita starpā var ietvert kompetenci un spēju sniegt pakalpojumu, tostarp spēju to darīt atbilstoši Puses regulatīvajām prasībām. Kompetentās iestādes var izvērtēt katra kritērija nozīmi.

c) atļaujas iegūšanas procedūras pašas par sevi nepamatoti nekavē prasību izpildi.

5. Ja Puse pieprasa, ka finanšu pakalpojuma sniegšanai nepieciešama atļauja¹, tā nekavējoties publicē vai citādi publisko informāciju, kas pieteikuma iesniedzējam vajadzīga, lai izpildītu prasības un procedūras šādas atļaujas iegūšanai, saglabāšanai, grozīšanai un atjaunošanai. Šāda informācija attiecīgā gadījumā cita starpā ietver:

a) prasības un procedūras šādas atļaujas saņemšanai, saglabāšanai, grozīšanai un atjaunošanai;

b) attiecīgo kompetento iestāžu kontaktinformāciju;

c) ar pieprasījumiem saistītu lēmumu pārsūdzēšanas vai izskatīšanas procedūras;

d) procedūras, lai pārraudzītu vai nodrošinātu atbilstību noteikumiem par licencēm un kvalifikācijām, un

e) iespējas iesaistīt sabiedrību, piemēram, izmantojot uzklaušīšanu vai aicinot iesniegt piezīmes.

¹ Šajā nodaļā “atļauja” ir atļauja sniegt finanšu pakalpojumu, kuru piešķir procedūrā, kas pieprasījuma iesniedzējam jāievēro, lai pierādītu atbilstību licencēšanas prasībām vai kvalifikācijas prasībām.

6. Ja Puse pieprasa iegūt atļauju finanšu pakalpojuma sniegšanai, šīs Puses kompetentās iestādes:

- a) ciktāl praktiski iespējams, ļauj pieteikuma iesniedzējam iesniegt pieteikumu jebkurā laikā visa gada garumā¹;
- b) paredz samērīgu termiņu pieteikuma iesniegšanai, ja pieteikumu iesniegšanai ir noteikti konkrēti termiņi;
- c) sāk pieteikuma apstrādi bez liekas kavēšanās;
- d) cenšas pieteikumus pieņemt elektroniskā formā, atzīstot tos par tikpat autentiskiem kā pieteikumus uz papīra, un
- e) dokumentu oriģinālu vietā pieņem dokumentu kopijas, kas autentificētas saskaņā ar Puses tiesību aktiem, izņemot gadījumu, ja dokumentu oriģināli tiek pieprasīti tālab, lai aizsargātu atļaujas piešķiršanas procesa integritāti.

7. Katra Puse cenšas panākt, lai šādas atļauju iegūšanas procedūras un formalitātes būtu pēc iespējas vienkāršākas un nepamatoti neapgrūtinātu vai nekavētu finanšu pakalpojuma sniegšanu.

8. Katra Puse cenšas noteikt orientējošu termiņu pieteikuma apstrādei un pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma bez liekas kavēšanās nodrošina informāciju par pieteikuma statusu.

¹ Lielākai noteiktībai – kompetentajām iestādēm nav pienākuma pieprasījumu izskatīšanu sākt ārpus to oficiālā darba laika un darba dienām.

9. Ja kompetentā iestāde uzskata, ka pieteikums ir nepilnīgs un ka tāpēc to nevar izskatīt saskaņā ar Puses normatīvajiem aktiem, tā samērīgā laikposmā un ciktāl tas ir praktiski iespējams:

- a) informē pieteikuma iesniedzēju, ka pieteikums ir nepilnīgs;
- b) pēc pieprasījuma iesniedzēja lūguma norāda, kāda papildu informācija vajadzīga, lai pieprasījums būtu pilnīgs, vai kā citādi sniedz skaidrojumu par to, kāpēc pieprasījums nav uzskatāms par pilnīgu, un
- c) dod pieteikuma iesniedzējam iespēju¹ iesniegt papildu informāciju, kas vajadzīga, lai pieteikums būtu pilnīgs.

10. Ja neviena no 9. punkta a), b) vai c) apakšpunktā minētajām darbībām nav praktiski iespējama, kompetentās iestādes situācijā, kad pieteikums tiek noraidīts nepilnīguma dēļ, tomēr nodrošina, ka par to samērīgā laikposmā informē pieteikuma iesniedzēju.

11. Katra Puse nodrošina, ka tās kompetentās iestādes attiecībā uz atļaujas maksu², ko tās iekasē, sniedz pieteikumu iesniedzējiem cenrādi vai sniedz informāciju par to, kā tiek noteiktas maksu summas, un neizmanto maksu kā līdzekli, lai izvairītos no Puses saistībām vai pienākumiem.

¹ Šādas iespējas došana neliek kompetentajai iestādei pagarināt termiņus.

² Atļaujas maksa neietver maksu par dabas resursu izmantošanu, izsoles maksu, maksu par konkursa rīkošanu vai citām nediskriminējošām koncesiju piešķiršanas metodēm vai obligātus maksājumus par universālā pakalpojuma sniegšanu.

12. Kompetentā iestāde lēmuma pieņemšanā ir neatkarīga un neatskaitās nevienai personai, kas sniedz pakalpojumus, kuriem nepieciešama licence vai atļauja.

13. Katra Puse nodrošina, ka pieteikuma apstrāde, kas ietver galīgā lēmuma pieņemšanu, tiek pabeigta samērīgā laikposmā pēc dienas, kad ir saņemts pilnīgs pieteikums, un ka pieteikuma iesniedzējs tiek informēts par lēmumu attiecībā uz pieteikumu – ciktāl iespējams, rakstiski.

12. Ja kompetentā iestāde pieteikumu noraida, pieteikuma iesniedzēju rakstiski un bez liekas kavēšanās informē vai nu pēc paša pieprasījuma, vai pēc kompetentās iestādes iniciatīvas. Ja tas ir praktiski iespējams, pieteikuma iesniedzēju informē par iemesliem, kāpēc nolemts pieteikumu noraidīt, un par termiņu lēmuma pārsūdzēšanai. Būtu jāļauj pieteikuma iesniedzējam samērīgā termiņā pieteikumu iesniegt atkārtoti.

15. Ja atļaujas iegūšanai ir vajadzīgi pārbaudījumi, kompetentās iestādes nodrošina, ka šādi pārbaudījumi notiek ar samērīgiem intervāliem, un paredz samērīgu laikposmu, kurā pieteikuma iesniedzēji var pieteikties pārbaudījuma kārtošanai.

16. Katra Puse nodrošina, ka atļauja pēc piešķiršanas stājas spēkā bez liekas kavēšanās saskaņā ar noteikumiem, kas tajā norādīti.

25.14. PANTS

Jauni finanšu pakalpojumi Puses teritorijā

1. Katra Puse ļauj otras Puses finanšu iestādei, kas nav filiāle, sniegt jebkādu jaunu finanšu pakalpojumu, ko pirmā Puse līdzīgās situācijās ļautu sniegt savām finanšu iestādēm saskaņā ar saviem tiesību aktiem, ar noteikumu, ka, ieviešot jaunu finanšu pakalpojumu, nav jāpieņem jauni vai jāgroza spēkā esošie normatīvie akti.
2. Puse var noteikt institucionālo un juridisko formu, kas vajadzīga attiecīgā jaunā finanšu pakalpojuma sniegšanai, un prasīt, lai pakalpojuma sniegšanai tiktu iegūta atļauja. Ja tiek pieprasīta šāda atļauja, lēmumu pieņem samērīgā laikposmā, un atļauju var atteikt tikai piesardzības apsvērumu dēļ.
3. Šis pants neliedz vienas Puses finanšu iestādei ar pieteikumu vērsties pie otras Puses, lai tā apsvērtu, vai atļaut tāda finanšu pakalpojuma sniegšanu, ko nesniedz nevienas Puses teritorijā. Uz šo pieteikumu attiecas tās Puses tiesību akti, kas saņem pieteikumu, un neattiecas šajā pantā noteiktās saistības.

25.15. PANTS

Pašregulējuma organizācija

Ja Puse pieprasa, ka otras Puses finanšu iestādei vai pārrobežu finanšu pakalpojumu sniedzējam jābūt pašregulējuma organizācijas biedram vai dalībniekam vai ka tam vajadzīga piekļuve pašregulējuma organizācijai, lai sniegtu finanšu pakalpojumu pirmās Puses teritorijā vai vērstu to uz šo Pusi, pirmā Puse nodrošina, ka pašregulējuma organizācija ievēro 17.9., 17.11., 18.4. un 18.5. pantā noteiktos pienākumus.

25.16. PANTS

Maksājumu un norēķinu sistēmas

Saskaņā ar noteikumiem, kas atbilst attiecīgās valsts režīmam, katra Puse otras Puses finanšu iestādēm, kuras ir iedibinātas tās teritorijā, piešķir piekļuvi publisko iestāžu pārvaldītām maksājumu un klīringa sistēmām un oficiālām finansēšanas un refinansēšanas iespējām, kas pieejamas, veicot parastu uzņēmējdarbību. Šis pants neparedz nodrošināt piekļuvi Puses pēdējās instances aizdevēja iespējām.

25.17. PANTS

Finanšu pakalpojumu apakškomiteja

1. Finanšu pakalpojumu apakškomitejas (“apakškomiteja”), kas izveidota saskaņā ar 8.8. panta 1. punktu, sastāvā ir par finanšu pakalpojumiem atbildīgie Pušu pārstāvji.
2. Apakškomiteja:
 - a) uzrauga šīs nodaļas īstenošanu;
 - b) izskata Puses nodotos jautājumus par finanšu pakalpojumiem;
 - c) īsteno dialogu par finanšu pakalpojumu nozares regulējumu, lai uzlabotu savstarpējo informētību par Pušu attiecīgajām regulatīvajām sistēmām un sadarbotos starptautisko standartu izstrādē, un
 - d) piedalās strīdu izšķiršanas procedūrās saskaņā ar 25.20. pantu.

25.18. PANTS

Tehniskas apspriedes un konsultācijas

1. Puse var rakstiski pieprasīt tehniskās diskusijas un apspriešanos ar otru Pusi ikvienā jautājumā, kas izriet no šīs daļas un skar finanšu pakalpojumus. Otra Puse atsaucīgi izskata minēto pieprasījumu. Puses paziņo savu diskusiju un apspriešanās rezultātus apakškomitejai.
2. Katra Puse nodrošina, ka minētajās tehniskajās diskusijās un apspriešanās tās delegācijā ir iekļautas amatpersonas ar attiecīgām zināšanām finanšu pakalpojumu jomā.
3. Lielākai noteiktībai – neko šajā pantā neinterpretē kā prasību Pusei:
 - a) atkāpties no saviem attiecīgajiem normatīvajiem aktiem par informācijas apmaiņu starp finanšu regulatoriem vai no prasībām, kas paredzētas nolīgumā vai vienošanās starp Pušu finanšu iestādēm, vai
 - b) pieprasīt regulatīvajām iestādēm veikt jebkādas darbības, kas traucētu konkrētiem regulatīviem, uzraudzības, administratīviem vai izpildes nodrošināšanas jautājumiem.

4. Neko šajā pantā neinterpretē kā šķērsli, kas kādai Pusei, kura uzraudzības nolūkos pieprasa informāciju par otras Puses teritorijā esošu finanšu iestādi vai otras Puses pārrobežu finanšu pakalpojumu sniedzēju, liedz vērsties otras Puses kompetentajā regulatīvajā iestādē, lai iegūtu informāciju.

5. Lielākai noteiktībai – šis pants neskar nevienas Puses tiesības un pienākumus saskaņā ar 38. nodaļu.

25.19. PANTS

Strīdu izšķiršana

1. Strīdu izšķiršanā par šīs nodaļas noteikumu piemērošanu un interpretāciju piemēro 38. nodaļu, tai skaitā 38.-A un 38.-B pielikumu, atbilstoši izmaiņām, kas ieviestas ar šo pantu.

2. Papildus 38.9. pantā noteiktajām prasībām šķīrējtiesnešiem ir lietpratība vai pieredze finanšu pakalpojumu tiesībās vai praksē, kas var ietvert finanšu iestāžu regulējumu, ja vien Puses nevienojas citādi.

3. Apakškomiteja iesaka Apvienotajai komitejai izveidot sarakstu, kurā ietvertas vismaz 15 personas, kas atbilst 2. punkta prasībām, vēlas un ir spējīgas darboties kā šķīrējtiesneši. Apvienotā komiteja šādu sarakstu izveido ne vēlāk kā vienu gadu pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas. Sarakstu veido šādi trīs apakšsaraksti:

- a) viens kandidātu apakšsaraksts, kas izveidots, pamatojoties uz ES Puses priekšlikumiem;
- b) viens kandidātu apakšsaraksts, kas izveidots, pamatojoties uz Čīles priekšlikumiem, un
- c) viens tādu kandidātu apakšsaraksts, kuri nav nevienas Puses valstspiederīgie un būs šķīrējtiesas priekšsēdētāji.

4. Katrā apakšsarakstā ir vismaz piecas personas. Apvienotā komiteja nodrošina, ka sarakstā vienmēr ir iekļauts šis minimālais personu skaits.

5. Šīs nodaļas vajadzībām panta 3. punktā minētais saraksts pēc izveidošanas aizstāj sarakstu, kas izveidots saskaņā ar 38.8. panta 1. punktu.

25.20. PANTS

Ar finanšu pakalpojumiem saistītu ieguldījumu strīdu izšķiršana

1. Nolīguma 17. nodaļas D iedaļu atbilstoši ar šo pantu ieviestajiem grozījumiem piemēro:
 - a) ieguldījumu strīdiem par Puses pieņemtiem vai saglabātiem pasākumiem, kas attiecas uz ieguldītājiem un viņu ieguldījumiem finanšu iestādēs, kurām piemēro šo nolīguma daļu, ieguldītājam šādos strīdos apgalvojot, ka Puse ir pārkāpusi 25.3. panta 2. punktu, 25.5. panta 2. punktu, 17.17., 17.18., 17.19. vai 17.20. pantu, vai
 - b) ieguldījumu strīdiem, kuri sākti saskaņā ar 17. nodaļu un kuros atsaucas uz 25.11. pantu.
2. Rodoties ieguldījumu strīdam saskaņā ar šā panta 1. punkta a) apakšpunktu vai atbildētājam atbilstoši 1. punkta b) apakšpunktam atsaucoties uz 25.11. pantu 60 dienu laikā kopš prasības iesniegšanas Ieguldījumu tiesā saskaņā ar 17.30. pantu, lietu izskatošais Ieguldījumu tiesas sastāvs pēc apspriešanās ar strīdā iesaistītajām pusēm, ievērojot 17.50. pantu, ieceļ vienu vai vairākus ekspertus no saskaņā ar 25.19. pantu pieņemtā saraksta, kuri tai ziņo par jebkuru faktisku ar finanšu pakalpojumiem saistītu jautājumu, ko izvirzījusi kāda no tiesvedībā iesaistītajām strīda pusēm.

3. Ņemot vērā to, cik svarīgas ir Puses tiesības pieņemt vai saglabāt pasākumus piesardzības apsvērumu dēļ, kad šādi pasākumi ietilpst 25.11. panta darbības jomā, minēto pantu izmanto kā derīgu argumentu, aizstāvoties pret prasību, kas celta uz jebkura citu šā nolīguma daļas noteikumu, tostarp 17.17. panta, pamata. Pēc lūguma apspriesties saskaņā ar 17.27. pantu atbildētājs var rakstiski vērsties pie apakškomitejas ar lūgumu, lai tā nosaka, vai un kādā mērā pasākums, uz kuru attiecas minētais apspriešanās pieprasījums, ir pamatots saskaņā ar 25.11. pantu. Šāds lūgums jāizsaka iespējami drīz pēc apspriešanās pieprasījuma saņemšanas. Pēc šāda lūguma 17.27., 17.28. un 17.30. pantā minētos termiņus aptur.

4. Pēc 3. punktā minētā lūguma saņemšanas apakškomiteja labticīgi cenšas izdarīt konstatējumu. Jebkuru šādu konstatējumu nekavējoties nosūta strīdā iesaistītajām pusēm.

5. Ja apakškomiteja konstatē, ka pasākums ir pamatots saskaņā ar 25.11. pantu, Ieguldījumu tiesā nevar iesniegt nekādu prasību saskaņā ar 17.30. pantu.

6. Ja apakškomiteja nav izdarījusi konstatējumu trīs mēnešu laikā pēc šā panta 3. punktā minētā lūguma iesniegšanas, minētajā punktā norādīto termiņu apturēšanu beidz piemērot.

7. Ja atbildētājs neiesniedz šādu lūgumu saskaņā ar šā panta 3. punktu, tas neskar atbildētāja tiesības atsaukties uz 25.11. pantu vēlākā tiesvedības posmā. Ieguldījumu tiesa neizdara negatīvus secinājumus no tā, ka apakškomiteja nav vienojusies par konstatējumu.

26. NODAĻA

DIGITĀLĀ TIRDZniecība

A IEDAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

26.1. PANTS

Piemērošanas joma

1. Šo nodaļu piemēro ar elektroniskiem līdzekļiem nodrošinātai tirdzniecībai.
2. Šī nodaļa neattiecas uz audiovizuālajiem pakalpojumiem.

26.2. PANTS

Definīcijas

1. Šajā nodaļā piemēro 17.2. un 18.2. panta definīcijas.

2. Šajā nodaļā:

- a) “patērētājs” ir jebkura fiziska persona vai – ja tā paredzēts Puses normatīvajos aktos – juridiska persona, kas izmanto vai pieprasa publisku telesakaru pakalpojumu nolūkos, kas nav saistīti ar komercdarbību, uzņēmējdarbību vai profesiju;
- b) “tiešās tirgvedības paziņojums” ir jebkāda veida komerc reklāma, ar kuras palīdzību fiziska vai juridiska persona tieši paziņo tirgvedības ziņojumus galalietotājam, izmantojot publisko telesakaru pakalpojumu, un kura aptver vismaz elektronisko pastu un teksta un multivides ziņojumus;
- c) “elektroniskā autentifikācija” ir pakalpojums, kas ļauj apstiprināt:
 - i) fiziskas vai juridiskas personas elektronisko identifikāciju vai
 - ii) elektronisko datu izcelsmi un integritāti;
- d) “elektroniskais zīmogs” ir elektroniski dati, ko izmanto juridiska persona un kas pievienoti citiem elektroniskajiem datiem vai loģiski saistīti ar tiem, lai nodrošinātu minēto citu datu izcelsmi un integritāti;

- e) “elektroniskais paraksts” ir elektroniski dati, kas pievienoti citiem elektroniskajiem datiem vai ir loģiski saistīti ar tiem un kas atbilst šādām prasībām:
- i) to izmanto fiziska persona, lai piekristu elektroniskajiem datiem, uz kuriem tas attiecas, un
 - ii) tas ir saistīts ar elektroniskajiem datiem, uz kuriem tas attiecas, tā, lai būtu iespējams atklāt jebkādas turpmākas datu modifikācijas elektroniskā formā;
- f) “elektroniskais uzticamības pakalpojums” ir elektronisks pakalpojums, kas ietver elektronisko parakstu, elektronisko zīmogu, elektronisko laika zīmogu izveidošanu, verifikāciju un validēšanu, elektroniski reģistrētu piegādi, tīmekļa vietņu autentifikāciju un ar minēto pakalpojumu saistītus sertifikātus;
- g) “galalietotājs” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas izmanto vai pieprasa publiskos telesakaru pakalpojumus vai nu kā patērētājs, vai, ja to paredz Puses normatīvie akti, tirdzniecības, uzņēmējdarbības vai profesionāliem mērķiem;
- h) “persondati” ir persondati, kā definēts 8.3. panta r) punktā, un
- i) “publisks telesakaru pakalpojums” ir publisks telesakaru pakalpojums, kā definēts 23.2. panta j) punktā.

26.3. PANTS

Tiesības īstenot regulatīvo funkciju

Puses atkārtoti apstiprina tiesības īstenot regulatīvo funkciju savā teritorijā, lai sasniegtu leģitīmus politikas mērķus tādās jomās kā sabiedrības veselības aizsardzība, sociālie pakalpojumi, izglītība, drošība, vide, tai skaitā klimata pārmaiņu mazināšana, sabiedrības morāle, sociālā vai patērētāju tiesību aizsardzība, privātums un datu aizsardzība vai arī kultūras daudzveidības veicināšana un aizsardzība.

26.4. PANTS

Izņēmumi

Nekas šajā nodaļā neliedz Pusēm pieņemt vai saglabāt pasākumus saskaņā ar 25.11., 39.1. un 39.2. pantu tajos izklāstīto sabiedrības interešu dēļ.

B IEDAĻA

DATU PLŪSMAS UN PERSONDATU AIZSARDZĪBA

26.5. PANTS

Datu pārrobežu plūsmas

Puses apņemas nodrošināt datu pārrobežu plūsmas, lai atvieglotu digitālo tirdzniecību. Šajā nolūkā Puse neierobežo pārrobežu datu plūsmas starp Pusēm:

- a) pieprasot datu apstrādei izmantot datošanas iekārtas vai tīkla elementus minētās Puses teritorijā, tai skaitā uzliekot par pienākumu izmantot datošanas iekārtas vai tīkla elementus, kas ir sertificēti vai apstiprināti minētās Puses teritorijā;
- b) pieprasot datu teritoriālu ierobežošanu minētās Puses teritorijā, lai tos tur uzglabātu vai apstrādātu;
- c) aizliedzot uzglabāšanu vai apstrādi otras Puses teritorijā vai
- d) datu pārrobežu nosūtīšanu padarot atkarīgu no tā, ka izmanto datošanas iekārtas vai tīkla elementus minētās Puses teritorijā vai ievēro teritoriālas ierobežošanas prasības minētās Puses teritorijā.

26.6. PANTS

Persondatu un privātuma aizsardzība

1. Katra Puse atzīst, ka persondatu un privātuma aizsardzība ir viena no pamattiesībām un ka šajā ziņā augsti standarti veicina uzticēšanos digitālajai ekonomikai un tirdzniecības attīstību.
2. Katra Puse var pieņemt vai saglabāt pasākumus, ko tā uzskata par piemērotiem, lai nodrošinātu persondatu un privātuma aizsardzību, tai skaitā pieņemot un piemērojot noteikumus par persondatu pārrobežu nosūtīšanu. Nekas šajā nolīgumā neietekmē persondatu un privātās dzīves aizsardzību, ko nodrošina kādas Puses pasākumi.

C IEDAĻA

ĪPAŠIE NOTEIKUMI

26.7. PANTS

Muitas nodokļi par elektroniskiem sūtījumiem

Puse neuzliek muitas nodokļus elektroniskiem sūtījumiem no vienas Puses personas otras Puses personai.

26.8. PANTS

Iepriekšējās atļaujas nepieprasīšana

1. Puse neizvirza prasību, ka iepriekšēja atļauja ir nepieciešama tikai tāpēc, ka pakalpojums tiek sniegts tiešsaistē¹, un nepieņem vai nesaglabā nekādas citas prasības ar līdzvērtīgu iedarbību.
2. Panta 1. punktu nepiemēro telesakaru pakalpojumiem, apraides pakalpojumiem, azartspēļu pakalpojumiem, juridiskās pārstāvības pakalpojumiem vai notāru vai līdzvērtīgu profesiju pārstāvju pakalpojumiem, ciktāl tas ietver tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā.

26.9. PANTS

Līgumu noslēgšana, izmantojot elektroniskos līdzekļus

1. Katra Puse nodrošina, ka tās normatīvie akti ļauj noslēgt līgumus ar elektroniskiem līdzekļiem un ka uz līgumslēgšanas procedūrām attiecinātās juridiskās prasības nerada šķēršļus tādu līgumu izmantošanai, kas noslēgti, izmantojot elektroniskos līdzekļus, un nerada situāciju, ka līgumi zaudē juridisko spēku un derīgumu tāpēc, ka tie noslēgti, izmantojot elektroniskos līdzekļus.

¹ Pakalpojumu sniedz tiešsaistē, ja to nodrošina elektroniski un bez vienlaicīgas personu klātbūtnes.

2. Panta 1. punktu nepiemēro:
- a) apraides pakalpojumiem, azartspēļu pakalpojumiem un juridiskās pārstāvības pakalpojumiem;
 - b) notāru vai līdzvērtīgu profesiju pārstāvju pakalpojumiem, kas ietver tiešu un konkrētu saikni ar valsts varas īstenošanu, un
 - c) līgumiem, ar kuriem iedibina vai nodod tiesības uz nekustamo īpašumu, līgumiem, kuros saskaņā ar tiesību aktiem ir jāiesaista tiesas, valsts iestādes vai profesijas, kas īsteno valsts varu, līgumiem galvojuma saņemšanai vai nodrošinājumiem, ko sniedz personas, kuras darbojas nolūkos, kas nav saistīti ar viņu komercdarbību, saimniecisko darbību vai profesiju, un līgumiem, kurus reglamentē ģimenes tiesības vai mantošanas tiesības.

26.10. PANTS

Elektroniskie uzticamības pakalpojumi un elektroniskā autentifikācija

1. Tiesvedībā vai administratīvajā procesā neviena Puse nenoliedz no elektroniskās uzticamības pakalpojumiem un elektroniskās autentifikācijas iegūtu pierādījumu tiesiskās sekas un pieņemamību tikai tāpēc, ka tie ir elektroniskā formā.

2. Puse nepieņem vai nesaglabā pasākumus, kuri:
- a) aizliedz elektroniska darījuma pusēm savstarpēji noteikt saviem darījumiem piemērotu elektroniskās autentifikācijas metodi vai
 - b) liedz elektroniska darījuma pusēm iespēju tiesā vai administratīvās iestādēs pierādīt, ka minēto pušu elektroniskajā darījumā ir ievērotas juridiskās prasības attiecībā uz elektroniskajiem uzticamības pakalpojumiem un elektronisko autentifikāciju.
3. Neatkarīgi no 2. punkta Puse var pieprasīt, lai attiecībā uz konkrētu elektronisko darījumu kategoriju elektroniskās autentifikācijas vai elektroniskā uzticamības pakalpojuma metode:
- a) ir sertificēta iestādē, kas akreditēta saskaņā ar šīs Puses tiesību aktiem, vai
 - b) atbilst konkrētiem darbības standartiem, kas ir objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši un attiecas tikai uz attiecīgo elektronisko darījumu kategorijas specifiskajām iezīmēm.

26.11. PANTS

Patērētāju uzticēšanās tiešsaistē

1. Puses atzīst, ka ir svarīgi palielināt patērētāju uzticēšanos digitālajai tirdzniecībai. Katra Puse pieņem vai saglabā pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu to patērētāju tiesību efektīvu aizsardzību, kuri iesaistās elektroniskās komercijas darījumos, tai skaitā pasākumus, ar ko:

- a) aizliedz krāpniecisku un maldinošu komercpraksi;
- b) pieprasa, lai preču piegādātāji un pakalpojumu sniedzēji rīkotos labticīgi un ievērotu godīgu komercpraksi, tai skaitā aizliedzot iekasēt maksu no patērētājiem par nepasūtītām precēm un pakalpojumiem;
- c) pieprasa, lai preču piegādātāji vai pakalpojumu sniedzēji sniegtu patērētājiem skaidru un pilnīgu informāciju par savu identitāti un kontaktinformāciju¹, kā arī par precēm vai pakalpojumiem, darījumu un piemērojamām patērētāju tiesībām, un
- d) nodrošina patērētājiem piekļuvi tiesiskajai aizsardzībai, kas ļauj panākt viņu tiesību ievērošanu, tai skaitā tiesību uz tiesiskās aizsardzības līdzekļiem gadījumos, kad par precēm vai pakalpojumiem ir samaksāts, bet preces nav piegādātas vai pakalpojumi nav sniegti saskaņā ar vienošanos.

¹ Starpniecības pakalpojumu sniedzējiem tas ietver arī ziņas par faktiskā preces vai pakalpojuma piegādātāja identitāti un kontaktinformāciju.

2. Puses atzīst, ka ir svarīga sadarbība starp to attiecīgajām valsts patērētāju aizsardzības iestādēm vai citām atbilstošām struktūrām attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar elektronisko komerciju, sadarbību veicot nolūkā veicināt patērētāju aizsardzību.

26.12. PANTS

Nepieprasīti tiešās tirgvedības paziņojumi

1. Katra Puse nodrošina, ka galalietotāji tiek efektīvi aizsargāti pret nepieprasītiem tiešās tirgvedības paziņojumiem.
2. Katra Puse pieņem vai saglabā efektīvus pasākumus attiecībā uz nepieprasītiem tiešās tirgvedības paziņojumiem, kas:
 - a) liek nepieprasītu tiešās tirgvedības paziņojumu sniedzējiem nodrošināt, ka saņēmēji spēj novērst pastāvīgu šo paziņojumu saņemšanu vai
 - b) pieprasa, kā noteikts Puses normatīvajos aktos, saņēmēju piekrišanu tiešās tirgvedības paziņojumu saņemšanai.
3. Katra Puse nodrošina, ka tiešās tirgvedības paziņojumi ir skaidri identificējami, tajos skaidri norādīts, kā vārdā tie sūti, un norādīta informācija, kas vajadzīga, lai galalietotāji varētu pieprasīt bez maksas un jebkurā laikā pārtraukt to sūtīšanu.

26.13. PANTS

Aizliegums pieprasīt obligātu pirmkoda nodošanu vai piekļuvi tam

1. Puse nepieprasa otras Puses fiziskai vai juridiskai personai piederošas programmatūras pirmkoda nodošanu vai piekļuvi tam. Šis punkts neattiecas uz brīvprātīgu programmatūras pirmkoda nodošanu vai piekļuves pirmkodam piešķiršanu uz komerciāliem pamatiem, ko veic otras Puses persona, piemēram, saistībā ar publiskā iepirkuma darījumu vai sarunu rezultātā noslēgtu līgumu. Nekas šajā punktā neliedz Puses personai licencēt savu programmatūru uz brīvi pieejama atvērtā pirmkoda pamata.
2. Lielākai noteiktībai – 25.11., 39.1. un 39.2. pantu var piemērot Puses pasākumiem, kas pieņemti vai saglabāti sertifikācijas procedūras kontekstā.
3. Nekas šajā pantā neskar:
 - a) tiesas, administratīvās tiesas vai konkurences iestādes prasības labot konkurences tiesību pārkāpumu;
 - b) intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību un īstenošanu vai
 - c) Puses tiesības veikt pasākumus saskaņā ar 28.3. pantu.

26.14. PANTS

Sadarbība regulējuma jautājumos attiecībā uz digitālo tirdzniecību

1. Puses sadarbojas, apmainoties ar informāciju par saviem attiecīgajiem tiesību aktiem, kā arī par minēto tiesību aktu īstenošanu saistībā ar tādiem regulatīviem jautājumiem, kas izriet no digitālās tirdzniecības, piemēram:
 - a) sadarbīgu elektronisko uzticamības un elektroniskās autentifikācijas pārrobežu pakalpojumu atzīšana un veicināšana;
 - b) rīcība ar tiešās tirgvedības paziņojumiem;
 - c) patērētāju tiesību aizsardzība tiešsaistē un
 - d) citi nozīmīgi jautājumi saistībā ar digitālās tirdzniecības attīstību.
2. Puses uztur dialogu, kura pamatā ir 1. punktā minētā informācijas apmaiņa.
3. Šo pantu nepiemēro Puses noteikumiem un pasākumiem attiecībā uz persondatu un privātuma aizsardzību, t. sk. attiecībā uz persondatu pārrobežu nosūtīšanu.

26.15. PANTS

Pārskatīšana

Pēc jebkuras Puses pieprasījuma 18.10. pantā minētā Pakalpojumu un ieguldījumu apakškomiteja pārskata šīs nodaļas īstenošanu, jo īpaši ņemot vērā attiecīgās izmaiņas, kas ietekmē digitālo tirdzniecību un var izrietēt no jauniem uzņēmējdarbības modeļiem vai tehnoloģijām. Pakalpojumu un ieguldījumu apakškomiteja ziņo par saviem konstatējumiem Apvienotajai komitejai un var sniegt tai ieteikumus, kādi vien var būt nepieciešami.

27. NODAĻA

KAPITĀLA APRITE, MAKSĀJUMI UN PĀRVEDUMI UN PAGaidu AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI

27.1. PANTS

Mērķis un tvērums

Šīs nodaļas mērķis ir nodrošināt kapitāla brīvu apriti un maksājumus darījumos, kuri liberalizēti šīs daļas ietvaros.¹

¹ Lielākai noteiktībai – uz šo nodaļu attiecas 17.-E pielikums.

27.2. PANTS

Norēķinu konts

Neskarot citus šīs nolīguma daļas noteikumus, katra Puse ļauj saskaņā ar 1944. gada 22. jūlijā Bretonvudsā, Ņūhampšīrā, pieņemto Starptautiskā Valūtas fonda Vienošanās līgumu brīvi konvertējamā valūtā veikt jebkādus maksājumus un pārvedumus attiecībā uz darījumiem maksājumu bilances norēķinu kontā, kas ietilpst šīs nolīguma daļas darbības jomā.

27.3. PANTS

Kapitāla aprite

Neskarot citus šīs daļas noteikumus, katra Puse attiecībā uz darījumiem maksājumu bilances kapitāla un finanšu kontā atļauj brīvu kapitāla apriti nolūkā liberalizēt ieguldījumus un citus darījumus, kā noteikts 17., 18. un 25. nodaļā.

27.4. PANTS

Normatīvo aktu piemērošana attiecībā uz kapitāla apriti, maksājumiem vai pārvedumiem

1. Nolīguma 17.20., 27.2. un 27.3. pantu neinterpretē tā, ka tie liedz Pusei piemērot savus normatīvos aktus, kas attiecas uz:

- a) bankrotu, maksātnespēju vai kreditoru tiesību aizsardzību;
- b) finanšu instrumentu, piemēram, vērtspapīru, regulētā tirgū tirgotu nākotnes līgumu vai atvasināto instrumentu, emisiju, tirdzniecību vai darījumiem ar tiem;
- c) finanšu pārskatu iesniegšanu vai darījumu uzskaiti par kapitāla apriti, maksājumiem vai pārvedumiem, ja tas nepieciešams, lai sniegtu palīdzību tiesībaizsardzības iestādēm vai finanšu regulatoriem;
- d) noziedzīgiem nodarījumiem vai kriminālpārkāpumiem, krāpniecisku vai maldinošu praksi;
- e) atbilstības nodrošināšanu rīkojumiem vai spriedumiem, kas pieņemti tiesas vai administratīvos procesos, vai
- f) sociālo nodrošinājumu, valsts pensiju vai obligāto uzkrājumu shēmām.

2. Šā panta 1. punktā minētos normatīvos aktus piemēro taisnīgi un nediskriminējoši, nevis veidā, kas radītu slēptus ierobežojumus kapitāla aprītei, maksājumiem vai pārvedumiem.

27.5. PANTS

Pagaidu aizsardzības pasākumi

Ārkārtējos apstākļos, ja pastāv nopietnas grūtības ES Puses ekonomiskās un monetārās savienības darbībai vai šādu grūtību draudi, ES Puse var pieņemt vai saglabāt aizsardzības pasākumus attiecībā uz kapitāla apriti, maksājumiem vai pārvedumiem uz laikposmu, kas nepārsniedz sešus mēnešus. Minētos pasākumus ierobežo līdz apmēram, ciktāl tādi ir absolūti nepieciešami.

27.6. PANTS

Ierobežojumi maksājumu bilances un ārēju finansiālo grūtību gadījumā

1. Ja Pusei ir vai var rasties nopietnas maksājumu bilances un ārējas finansiālās grūtības vai to draudi, tā var pieņemt vai saglabāt ierobežojošus pasākumus attiecībā uz kapitāla apriti, maksājumiem vai pārvedumiem¹.
2. Šā panta 1. punktā minētie pasākumi:
 - a) attiecīgā gadījumā atbilst Starptautiskā Valūtas fonda Vienošanās līgumam;

¹ Lielākai noteiktībai – nopietnas maksājumu bilances vai ārējas finansiālas grūtības vai to draudi var rasties cita starpā no nopietnām grūtībām, kas saistītas ar monetāro vai valūtas kursa politiku, vai šādu grūtību draudiem.

- b) nepārsniedz to, kas nepieciešams, lai risinātu šā panta 1. punktā aprakstīto situāciju;
- c) ir pagaidu rakstura un tiek pakāpeniski izbeigti līdz ar 1. punktā minētās situācijas uzlabošanos;
- d) nerada nevajadzīgu kaitējumu otras Puses komerciālajām, ekonomiskajām un finanšu interesēm un
- e) nav diskriminējoši, salīdzinot ar trešām valstīm līdzīgās situācijās.

3. Katra Puse var pieņemt ierobežojošus pasākumus attiecībā uz preču tirdzniecību, lai aizsargātu savu ārējo finanšu pozīciju vai maksājumu bilanci. Šie pasākumi atbilst nosacījumiem, ko paredz *GATT* 1994 un 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību Vienošanās par maksājumu bilances noteikumiem.

4. Attiecībā uz pakalpojumu tirdzniecību katra Puse var pieņemt vai saglabāt ierobežojošus pasākumus, lai aizsargātu savu ārējo finanšu pozīciju vai maksājumu bilanci. Minētie pasākumi ir saskaņā ar *GATS* XII pantu.

5. Puse, kas pieņem vai saglabā 1. un 2. punktā minētos pasākumus, nekavējoties paziņo par tiem otrai Pusei.

6. Pieņemot vai saglabājot ierobežojumus saskaņā ar šo pantu, Puses nekavējoties apspriežas Pakalpojumu un ieguldījumu apakškomitejā, ja vien apspriešanās nenotiek citos starptautiskos forumos, kuros abas Puses ir dalībnieces. Apspriešanās gaitā novērtē maksājumu bilances vai ārējās finansiālās grūtības, kas izraisījušas attiecīgos pasākumus, cita starpā ņemot vērā šādus faktorus:

- a) grūtību raksturs un apmērs;
- b) ārējā ekonomikas un tirdzniecības vide un
- c) alternatīvi korektīvie pasākumi, kas varētu būt pieejami.

7. Šā panta 6. punktā minētās apspriešanās gaitā izskata ikviena ierobežojošā pasākuma atbilstību šā panta 1. un 2. punktam. Apspriešanās balstās uz visiem Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) sniegtajiem attiecīgajiem statistikas vai faktu konstatējumiem, ja tādi ir, un secinājumos ņem vērā SVF novērtējumu par konkrētās Puses maksājumu bilanci un ārējo finansiālo stāvokli.

28. NODAĻA

PUBLISKAIS IEPIRKUMS

28.1. PANTS

Definīcijas

Šajā nodaļā un 28.-A un 28.-B pielikumā:

- a) “komerciālas preces vai pakalpojumi” ir tāda veida preces vai pakalpojumi, ko parasti pārdod vai piedāvā pārdošanai komercitirgū un ko parasti pērk nevalstiskas personas nevalstiskiem mērķiem;
- b) “būvniecības pakalpojums” ir pakalpojums, kura mērķis ir inženiertehnisko būvdarbu vai būvdarbu izpilde, izmantojot jebkākus līdzekļus, pamatojoties uz CPK 51. nodaļu;
- c) “elektroniska izsole” ir iteratīvs process, kas saistīts ar elektronisku līdzekļu izmantošanu tam, lai piegādātāji varētu iesniegt vai nu jaunas cenas, vai jaunas vērtības skaitliski izsakāmiem ar cenu nesaistītiem iepirkuma elementiem, kuri saistīti ar vērtēšanas kritērijiem, kā rezultātā tiek klasificēti vai pārklasificēti konkursa piedāvājumi;

- d) “rakstveida” vai “rakstisks” nozīmē informācijas izteikšanu vārdos vai skaitļos, kuru var nolasīt, reproducēt un pēc tam paziņot tālāk; tas var ietvert elektroniski pārraidītu un saglabātu informāciju;
- e) “ierobežota iepirkuma procedūra” ir iepirkuma metode, saskaņā ar kuru iepirkuma veicējs pēc savas izvēles sazinās ar vienu vai vairākiem piegādātājiem;
- f) “pasākums” ir tiesību akts, noteikumi, procedūra, administratīva norāde vai prakse vai darbība, ko veic iepirkuma veicējs saistībā ar aptverto iepirkumu;
- g) “daudzkārt lietojams saraksts” ir to piegādātāju saraksts, kurus iepirkuma veicējs atzinis par atbilstošiem iekļaušanai minētajā sarakstā, ko iepirkuma veicējs plāno izmantot vairāk nekā vienu reizi;
- h) “paziņojums par paredzēto iepirkumu” ir iepirkuma veicēja publicēts paziņojums, kurā ieinteresētie piegādātāji tiek aicināti iesniegt dalības pieteikumu, piedāvājumu vai abus;
- i) “kompensācija” ir nosacījums vai apņemšanās, kas veicina vietējo attīstību vai uzlabo puses maksājumu bilances kontus, piemēram, iekšzemes saturs izmantošana, tehnoloģijas licencēšana, ieguldījumi, prečmaiņa un tamlīdzīga darbība vai prasība;
- j) “atklāta iepirkuma procedūra” ir iepirkuma metode, saskaņā ar kuru piedāvājumu var iesniegt visi ieinteresētie piegādātāji;

- k) “iepirkuma veicējs” ir subjekts, uz kuru attiecas 28.-A vai 28.-B pielikuma A, B vai C iedaļa;
- l) “kvalificēts piegādātājs” ir piegādātājs, kuru iepirkuma veicējs atzīst par tādu, kas atbilst dalības nosacījumiem;
- m) “selektīva iepirkuma procedūra” ir iepirkuma metode, saskaņā ar kuru iepirkuma veicējs uzaicina iesniegt piedāvājumu tikai kvalificētos piegādātājus;
- n) “pakalpojumi”, ja vien nav norādīts citādi, ietver būvniecības pakalpojumus;
- o) “standarts” ir dokuments, kuru apstiprinājusi atzīta struktūra un kurā vispārējai un atkārtotai izmantošanai sniegti noteikumi, norādījumi vai preču vai pakalpojumu vai ar tiem saistīto procesu un ražošanas metožu raksturojumi, kuru ievērošana nav obligāta; tajā var iekļaut vai arī tas var attiekties vienīgi uz terminoloģiju, simboliem, iepakojumu, marķēšanas vai etiķetēšanas prasībām, kas attiecas uz precī, pakalpojumu, procesu vai ražošanas metodi;
- p) “piegādātājs” ir persona vai personu grupa, kas piegādā preces vai sniedz pakalpojumus vai arī varētu to darīt, un

- q) “tehniskā specifikācija” ir iepirkuma procedūras prasība, kas:
- i) nosaka raksturlielumus attiecībā uz:
 - A) iepērkamajām precēm, tai skaitā to kvalitāti, veiktspēju, drošumu un izmēriem, vai to ražošanas procesiem un metodēm, vai
 - B) iepērkamajiem pakalpojumiem, tai skaitā to kvalitāti, veiktspēju un drošumu, vai to sniegšanas procesiem un metodēm, vai
 - ii) nosaka prasības attiecībā uz terminoloģiju, simboliem, iepakojumu, marķēšanu un etiķetēšanu atkarībā no konkrētās preces vai pakalpojuma.

28.2. PANTS

Piemērošanas joma un tvērums

1. Šī nodaļa attiecas uz ikvienu pasākumu, kas saistīts ar aptverto iepirkumu, neatkarīgi no tā, vai tas pilnībā vai daļēji tiek veikts elektroniski.

2. Šajā nodaļā “aptvertais iepirkums” ir iepirkums valstiskiem mērķiem:
- a) kurš attiecas uz preci, pakalpojumu vai jebkādu to apvienojumu:
 - i) kā norādīts 28.-A vai 28.-B pielikumā un
 - ii) iepirkumu neveicot komerciālas pārdošanas vai tālākpārdošanas nolūkā vai nolūkā izmantot komerciālai pārdošanai vai tālākpārdošanai paredzētas preces ražošanā vai pakalpojuma sniegšanā;
 - b) kuru veic, izmantojot jebkākus līgumiskus līdzekļus, ietverot pirkšanu, nomu, īri un īres tiesību pirkšanu ar iepirkuma tiesībām vai bez tām;
 - c) kura vērtība, kas aplēsta saskaņā ar 6. līdz 8. punktu, laikā, kad saskaņā ar 28.6. pantu publisko paziņojumu, ir ne mazāka par attiecīgo sliekšni, kurš precizēts 28.-A vai 28.-B pielikumā;
 - d) kuru veic iepirkuma veicējs un
 - e) kurš nav citādi izslēgts no tvēruma saskaņā ar šā panta 3. punktu vai 28.-A vai 28.-B pielikumu.

3. Ja vien 28.-A līdz 28.-B pielikumā nav paredzēts citādi, šī nodaļa neattiecas uz:
- a) zemes, esošo ēku vai cita nekustama īpašuma vai ar to saistīto tiesību iegādi vai nomu;
 - b) ārpuslīgumiskiem vienošanās aktiem vai jebkāda veida palīdzību, ko sniedz Puse, tostarp sadarbības nolīgumiem, dotācijām, aizdevumiem, subsīdijām, kapitāla ieguldījumiem, garantijām un fiskāliem stimuliem;
 - c) finanšu aģentūru vai depozitāru pakalpojumu, likvidācijas un vadības pakalpojumu regulētām finanšu iestādēm un pakalpojumu, kas attiecas uz valsts parāda pārdošanu, izpirkšanu un izplatīšanu, tostarp aizņēmumu un obligāciju, parādzīmju un citu vērtspapīru, iepirkumu vai iegādi;
 - d) valsts nodarbinātības līgumiem;
 - e) iepirkumiem, kurus veic:
 - i) ar īpašu nolūku sniegt starptautisku palīdzību, tostarp palīdzību attīstībai;

- ii) saskaņā ar īpašu procedūru vai nosacījumu starptautiskā nolīgumā, kas attiecas uz bruņoto spēku izvietošanu vai uz projekta kopīgu īstenošanu, ko veic tā parakstītājvalstis, vai
 - iii) atbilstīgi īpašai starptautiskas organizācijas procedūrai vai nosacījumam vai finansējot no starptautiskām dotācijām, aizdevumiem vai citāda atbalsta, ja piemērojamā procedūra vai nosacījums būtu pretrunā šai nodaļai, vai
- f) finanšu pakalpojumiem.

4. Iepirkums, uz ko attiecas šī nodaļa, ir visi iepirkumi, uz ko attiecas 28.-A vai 28.-B pielikums, kurā katras Puses saistības ir izklāstītas šādi:

- a) 28.-A un 28.-B pielikuma A iedaļā – centrālās valdības struktūras, uz kuru iepirkumu attiecas šī nodaļa;
- b) 28.-A un 28.-B pielikuma B iedaļā – subcentrālā līmeņa valdības struktūras, uz kuru iepirkumu attiecas šī nodaļa;
- c) 28.-A un 28.-B pielikuma C iedaļā – visas pārējās struktūras, uz kuru iepirkumu attiecas šī nodaļa;
- d) 28.-A un 28.-B pielikuma D iedaļā – preces, uz kurām attiecas šī nodaļa;

- e) 28.-A un 28.-B pielikuma E iedaļā – pakalpojumi, izņemot būvniecības pakalpojumus, uz kuriem attiecas šī nodaļa;
- f) 28.-A un 28.-B pielikuma F iedaļā – būvniecības pakalpojumi, uz kuriem attiecas šī nodaļa;
- g) 28.-A un 28.-B pielikuma G iedaļā – publiskas būvdarbu koncesijas, uz kurām attiecas šī nodaļa;
- h) 28.-A un 28.-B pielikuma H iedaļā – visas vispārīgās piezīmes;
- i) 28.-A un 28.-B pielikuma I iedaļā – plašsaziņas līdzekļi, kuros Puse publicē paziņojumus par iepirkumu, paziņojumus par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu un citu informāciju, kas saistīta ar attiecīgās Puses publiskā iepirkuma sistēmu, kā noteikts šajā nodaļā;
- j) 28.-B pielikuma J iedaļā – konvertācijas koeficients, kas jāizmanto robežvērtībām.

5. Ja iepirkuma veicējs saistībā ar aptverto iepirkumu pieprasa, lai personas, kuras nav iekļautas 28.-A vai 28.-B pielikumā, veic iepirkumu atbilstīgi īpašām prasībām, šādām prasībām *mutatis mutandis* piemēro 28.4. pantu.

6. Aplēšot iepirkuma vērtību ar mērķi noskaidrot, vai tas ir aptvertais iepirkums, iepirkuma veicējs:

- a) iepirkuma vērtības aplēšanai nedala iepirkumu atsevišķos iepirkumos un neizvēlas un neizmanto vērtēšanas metodes, kuras nolūks ir pilnībā vai daļēji izslēgt iepirkumu no šīs nodaļas piemērošanas, un

b) iekļauj aplēsto iepirkuma maksimālo kopējo vērtību visā iepirkuma laikā neatkarīgi no tā, vai tas piešķirts vienam vai vairākiem piegādātājiem, ņemot vērā visus atlīdzības veidus, tai skaitā:

i) prēmijas, honorārus, komisijas maksu, procentus un

ii) ja iepirkums paredz variantus – kopējo šādu variantu vērtību.

7. Ja atsevišķas iepirkuma prasības rezultātā tiek piešķirtas tiesības slēgt vairāk nekā vienu līgumu vai tiesības slēgt līgumu atsevišķās daļās (“atkārtoti līgumi”), aplēsto maksimālo kopējo vērtību aprēķina, pamatojoties uz:

a) atkārtotu līgumu vērtību, kuri noslēgti par viena veida precēm vai pakalpojumiem un piešķirti iepriekšējos 12 mēnešos vai iepirkuma veicēja iepriekšējā fiskālajā gadā, un iespēju robežās pielāgoti, lai ņemtu vērā plānotās pārmaiņas nākamo 12 mēnešu laikā nodrošināmo preču vai pakalpojumu daudzumos vai vērtībā, vai

b) atkārtotu līgumu aplēsto vērtību, kuri noslēgti par viena veida precēm vai pakalpojumiem un kuru slēgšanas tiesības jāpiešķir 12 mēnešos pēc sākotnējā līguma piešķiršanas vai iepirkuma veicēja fiskālajā gadā.

8. Ja preču vai pakalpojumu iepirkumu veic, izmantojot nomāšanu un īrēšanu vai izpirkumnomu, vai ja nav precizēta iepirkuma kopējā cena, novērtējuma pamatā ir:

- a) uz noteiktu laiku noslēgta līguma gadījumā:
 - i) attiecībā uz līgumu, kura termiņš ir 12 mēneši vai mazāk, – kopējā aplēstā maksimālā vērtība par visu līguma darbības laiku;
 - ii) attiecībā uz līgumu, kura termiņš pārsniedz 12 mēnešus, – kopējā aplēstā maksimālā vērtība, tostarp aplēstā atlikusī vērtība;
- b) uz nenoteiktu laiku noslēgta līguma gadījumā – aplēstā mēneša iemaksa, kas reizināta ar 48;
- c) tāda līguma gadījumā, par kuru nav skaidrs, vai tas būs uz noteiktu laiku, piemēro b) apakšpunktu.

28.3. PANTS

Drošība un vispārīgi izņēmumi

1. Neko šajā nodaļā neinterpretē tā, ka tas liegtu kādai Pusei veikt darbības vai neizpaust informāciju, ko tā uzskata par vajadzīgu tai būtisku drošības interešu aizsardzībai saistībā ar ieroču, munīcijas vai militārā inventāra iepirkumiem vai ar iepirkumiem, kuri nepieciešami valsts drošībai vai valsts aizsardzībai.

2. Ievērojot prasību, ka šādus pasākumus nepiemēro veidā, kas, pastāvot tādiem pašiem apstākļiem, radītu patvaļīgu vai nepamatotu diskrimināciju starp Pusēm vai slēptu starptautiskās tirdzniecības ierobežojumu, neko šajā nodaļā neinterpretē tā, ka tā liedz Pusei pieņemt vai veikt pasākumus, kas ir:

- a) nepieciešami sabiedrības morāles, sabiedriskās kārtības vai drošības aizsardzībai;
- b) nepieciešami cilvēku, dzīvnieku vai augu dzīvības vai veselības aizsardzībai;
- c) nepieciešami intelektuālā īpašuma aizsardzībai vai
- d) attiecas uz precēm, ko ražo, vai pakalpojumiem, ko sniedz personas ar invaliditāti, filantropiskas institūcijas vai ieslodzījuma vietas.

3. Puses saprot, ka 2. punkta b) apakšpunkts ietver vides pasākumus, kas nepieciešami cilvēku, dzīvnieku dzīvības vai veselības vai augu aizsardzībai.

28.4. PANTS

Vispārīgi principi

Nediskriminēšana

1. Attiecībā uz jebkuru pasākumu saistībā ar aptvertu iepirkumu katra Puse, ieskaitot tās iepirkuma veicējus, nekavējoties un bez nosacījumiem otras Puses precēm un pakalpojumiem un otras Puses piegādātājiem, kas piedāvā jebkuras Puses preces vai pakalpojumus, piešķir ne mazāk labvēlīgu režīmu par to, kādu šī Puse, tai skaitā tās iepirkuma veicēji, piemēro pašmāju precēm, pakalpojumiem un piegādātājiem.
2. Attiecībā uz jebkuru pasākumu saistībā ar aptverto iepirkumu Puse, tostarp tās iepirkuma veicēji:
 - a) nepiemēro valsts teritorijā iedibinātam piegādātājam mazāk labvēlīgu režīmu nekā kādam citam valsts teritorijā iedibinātam piegādātājam, pamatojoties uz ārvalsts piederības vai īpašumtiesību līmeni, vai
 - b) nediskriminē valsts teritorijā iedibinātu piegādātāju tāpēc, ka šis piegādātājs konkrētajā iepirkumā piedāvā otras Puses preces vai pakalpojumus.

Elektronisko līdzekļu izmantošana

3. Puses nodrošina, ka visa saziņa un informācijas apmaiņa par aptverto iepirkumu, tostarp iepirkuma informācijas, paziņojumu un iepirkuma procedūras dokumentācijas publicēšana un piedāvājumu saņemšana, notiek, izmantojot elektroniskos līdzekļus. Ja aptvertā iepirkuma veikšanā izmanto elektroniskos līdzekļus, iepirkuma veicējs:

- a) nodrošina, ka iepirkums tiek veikts, izmantojot informācijas tehnoloģiju un programmatūru, tai skaitā ar informācijas autentifikāciju un šifrēšanu saistītas sistēmas, kas ir vispārpieejamas un sadarbspējīgas ar citām vispārpieejamām informācijas tehnoloģijas sistēmām un programmatūru;
- b) izveido un uztur mehānismus, kas nodrošina dalības pieteikumu un konkursa piedāvājumu integritāti, tostarp ļauj konstatēt to saņemšanas laiku un novērš nesankcionētu piekļuvi tiem, un
- c) izmanto elektroniskos informācijas un saziņas līdzekļus paziņojumu un iepirkuma procedūras dokumentācijas publicēšanai iepirkuma procedūrās un, ciktāl tas praktiski iespējams, piedāvājumu iesniegšanai.

Iepirkuma norise

4. Iepirkuma veicējs veic aptverto iepirkumu pārredzamā un objektīvā veidā, kas:
 - a) ir saderīgs ar šo nodaļu, izmantojot tādas metodes kā atklātu iepirkuma procedūru, selektīvu iepirkuma procedūru un ierobežotu iepirkuma procedūru, un
 - b) novērš interešu konfliktus un korumpētu praksi saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem.

Izcelsmes noteikumi

5. Attiecībā uz šīs nodaļas aptverto publisko iepirkumu Puse no otras Puses importētām precēm nepiemēro izcelsmes noteikumus, kas atšķiras no izcelsmes noteikumiem, kurus minētā Puse piemēro to pašu preču importam parastajā tirdzniecības aprītē.

Kompensācija

6. Attiecībā uz aptverto iepirkumu Puse, ieskaitot tās iepirkuma veicējus, nevienā iepirkuma posmā necenšas noteikt, neņem vērā, nenosaka un neizmaksā kompensācijas.

Ar iepirkumu nesaistīti pasākumi

7. Šā panta 1. un 2. punktu nepiemēro muitas nodokļiem un visu veidu maksājumiem attiecībā uz vai saistībā ar importu; šādu nodokļu un maksājumu iekasēšanas metodei citiem importa noteikumiem vai formalitātēm un pasākumiem, kas ietekmē pakalpojumu tirdzniecību, izņemot pasākumus, kuri attiecas uz aptverto iepirkumu.

Pretkorupcijas pasākumi

8. Katra Puse nodrošina, ka tā ir ieviesusi pienācīgus pasākumus, lai savā publiskajā iepirkumā novērstu korupciju un vērstos pret tās radītajām problēmām. Šādi pasākumi var ietvert procedūras, kuru mērķis ir vai nu uz nenoteiktu laiku, vai uz noteiktu laikposmu liegt tiesības piedalīties Puses iepirkumos piegādātājiem, attiecībā uz kuriem minētās Puses tiesu iestādes ar galīgo lēmumu ir konstatējušas, ka šie piegādātāji ir iesaistījušies kukuļošanā, krāpšanā vai citās nelikumīgās darbībās saistībā ar publisko iepirkumu minētās Puses teritorijā. Katra Puse arī nodrošina, ka tā ir ieviesusi politiku un procedūras, lai pēc iespējas novērstu vai tiktu galā ar visiem potenciālajiem interešu konfliktiem saistībā ar personām, kuras iesaistītas iepirkumā vai ietekmē to.

28.5. PANTS

Informācija par iepirkuma sistēmu

1. Katra Puse:
 - a) valsts līmenī oficiāli izraudzītos atbilstošos elektroniskos vai iespiestos plašsaziņas līdzekļos, kuri tiek plaši izplatīti un ir viegli pieejami sabiedrībai, nekavējoties publisko visus tiesību aktus, noteikumus, tiesas nolēmumus, vispārēji piemērojamus administratīvus nolēmumus, līgumu standarta klauzulas, kas paredzētas tiesību aktos vai noteikumos un kas ar atsauces palīdzību ir iekļautas paziņojumos vai iepirkuma procedūras dokumentācijā, un visas procedūras attiecībā uz aptverto iepirkumu, kā arī to izmaiņas, un
 - b) pēc lūguma sniedz otrai Pusei to skaidrojumu.
2. Katra Puse 28.-A vai attiecīgi 28.-B pielikuma I iedaļā uzskaita:
 - a) elektroniskus vai iespiestus plašsaziņas līdzekļus, kuros Puses publisko 1. punktā noteikto informāciju;
 - b) elektroniskos vai iespiestos plašsaziņas līdzekļus, kuros Puse publicē paziņojumus, kas noteikti 28.6. pantā, 28.8. panta 9. punktā un 28.17. panta 2. punktā, un

- c) tīmekļa vietnes adresi vai adreses, kur Puse publicē:
- i) savu iepirkuma statistiku saskaņā ar 28.17. panta 4. punktu vai
 - ii) savus paziņojumus par piešķirtajām līguma slēgšanas tiesībām saskaņā ar 28.17. panta 5. punktu.
3. Katra Puse nekavējoties paziņo 28.21. pantā minētajai apakškomitejai par jebkādam izmaiņām Puses sniegtajā informācijā, kas norādīta 28.-A vai 28.-B pielikuma I iedaļā.

28.6. PANTS

Paziņojumi

Paziņojums par paredzēto iepirkumu

1. Katra aptvertā iepirkuma gadījumā iepirkuma veicējs publicē paziņojumu par paredzēto iepirkumu, izņemot 28.14. pantā aprakstītajos apstākļos.
2. Ja vien šajā nodaļā nav paredzēts citādi, katrā paziņojumā par paredzēto iepirkumu iekļauj šādas ziņas:
 - a) iepirkuma veicēja nosaukums, adrese un citas ziņas, kas nepieciešamas, lai sazinātos ar iepirkuma veicēju un iegūtu visus attiecīgos dokumentus par iepirkumu, uzzinātu to izmaksas un samaksas noteikumus, ja tādi paredzēti;

- b) iepirkuma apraksts, ieskaitot iepērkamo preču vai pakalpojumu veidu un daudzumu vai paredzamo daudzumu gadījumā, ja daudzums nav zināms;
- c) attiecībā uz atkārtotiem līgumiem – ja iespējams, nākamo paziņojumu par paredzēto iepirkumu aptuvenš laiks;
- d) iespējamo variantu apraksts;
- e) preču vai pakalpojumu piegādes termiņš vai līguma darbības ilgums;
- f) iepirkuma metode, kas tiks izmantota, un informācija par to, vai ir paredzams sarunu vai elektroniskas izsoles mehānisms;
- g) attiecīgā gadījumā – adrese un galīgais termiņš dalības pieteikumu iesniegšanai iepirkumā;
- h) piedāvājumu iesniegšanas adrese un galīgais termiņš;
- i) valoda vai valodas, kurās var iesniegt piedāvājumus vai dalības pieteikumus, ja tos var iesniegt kādā valodā, kas nav iepirkuma veicējas Puses oficiālā valoda;

- j) piegādātāju dalības nosacījumu saraksts un īss apraksts, ieskaitot visas prasības attiecībā uz konkrētiem dokumentiem vai apliecinājumiem, kas piegādātājiem iesniedzami šajā sakarā, ja vien šādas prasības nav jau iekļautas iepirkuma procedūras dokumentācijā, kura ir darīta pieejama visiem ieinteresētajiem piegādātājiem vienlaikus ar paziņojumu par paredzēto iepirkumu;
- k) ja, ievērojot 28.8. pantu, iepirkuma veicējs plāno izraudzīties ierobežotu skaitu kvalificētu piegādātāju, kurus uzaicinās iesniegt piedāvājumu, jebkādi ierobežojumi attiecībā uz piegādātāju skaitu, kuriem būs atļauts piedalīties konkursā, un
- l) norāde, ka uz iepirkumu attiecas šī nodaļa.

Kopsavilkuma paziņojums

3. Attiecībā uz katru paredzēto iepirkumu iepirkuma veicējs vienlaikus ar paziņojumu par paredzēto iepirkumu vienā no PTO oficiālajām valodām¹ publisko kopsavilkuma paziņojumu, kas ir viegli pieejams. Kopsavilkuma paziņojumā iekļauj vismaz šādu informāciju:

- a) iepirkuma priekšmets;

¹ Lielākai noteiktībai – PTO oficiālās valodas ir angļu, spāņu un franču valoda.

- b) konkursa piedāvājumu iesniegšanas galīgais termiņš vai, attiecīgā gadījumā, galīgais termiņš pieteikumu iesniegšanai dalībai iepirkumā vai iekļaušanai daudzkārt lietojamā sarakstā un
- c) adrese, kurā var pieprasīt dokumentus saistībā ar iepirkumu.

Paziņojums par plānoto iepirkumu

4. Iepirkuma veicēji tiek mudināti katrā fiskālajā gadā pēc iespējas agrāk publicēt paziņojumu par turpmākajiem iepirkuma plāniem ("paziņojums par plānoto iepirkumu"). Paziņojumā par plānoto iepirkumu būtu jāiekļauj ziņas par iepirkuma priekšmetu un paziņojuma par paredzamo iepirkumu plānoto publicēšanas datumu.

5. Iepirkuma iestāde, kas minēta 28.-A vai 28.-B pielikuma B vai C iedaļā, var izmantot paziņojumu par plānoto iepirkumu kā paziņojumu par paredzēto iepirkumu, ja tā iekļauj tik daudz 2. punktā minētās informācijas, cik vien tai ir pieejama, un paziņojumu par to, ka ieinteresētajiem piegādātājiem sava interese par iepirkumu būtu jāizsaka iepirkuma veicējam.

Kopīgi noteikumi paziņojumiem

6. Paziņojums par paredzēto iepirkumu, kopsavilkuma paziņojums un paziņojums par plānoto iepirkumu ir tieši un bez maksas pieejami elektroniskā veidā internetā ar vienota piekļuves punkta starpniecību. Turklāt paziņojumus var arī publicēt piemērotos iespiestos plašsaziņas līdzekļos, kuri tiek plaši izplatīti, un vismaz līdz paziņojumā norādītā termiņa beigām šie paziņojumi ir viegli pieejami sabiedrībai.

Katra Puse 28.-A vai attiecīgi 28-B. pielikuma I iedaļā norāda attiecīgo drukāto un elektronisko plašsaziņas līdzekli.

7. Neatkarīgi no 6. punktā noteiktajām prasībām attiecībā uz piekļuvi paziņojumiem par paredzēto iepirkumu, kopsavilkuma paziņojumiem un paziņojumiem par plānoto iepirkumu, kas publicējami bez maksas vienotā piekļuves punktā, izmantojot elektroniskos līdzekļus, Čīle no šā nolīguma spēkā stāšanās dienas trīs gadu ilgā pārejas periodā līdz brīdim, kad vienotais piekļuves punkts sāk pilnībā darboties, kā pagaidu alternatīvu vienotajam piekļuves punktam izveido vārtejas vietni, kurai vajadzētu būt pieejamai bez maksas un kurā būtu jāsniedz saites uz platformām vai tīmekļa vietnēm, kur paziņojumi ir publicēti. Vārtejā ir saites uz ne vairāk kā četrām tīmekļa vietnēm, proti:

- a) “*Mercado público*”;
- b) *Ministerio de Administraciones Públicas* (Valsts pārvaldes ministrija);

c) *Dirección General de Concesiones* (Koncesiju ģenerāldirektorāts) un

d) *Diario Oficial*.

8. Puses paredz šā panta 7. punkta periodisku pārskatīšanu, tostarp apspriedes 28.21. pantā minētajā apakškomitejā, jo īpaši par vienotā piekļuves punkta īstenošanas statusu.

28.7. PANTS

Līdzdalības nosacījumi

1. Iepirkuma veicējs aprobežojas vienīgi ar tiem nosacījumiem dalībai iepirkuma procedūrā, kuri ir būtiski, lai nodrošinātu to, ka piegādātājam ir tiesībspēja un rīcībspēja un finansiālās, komerciālās un tehniskās spējas nodrošināt attiecīgo iepirkumu.
2. Nosakot dalības nosacījumus, iepirkuma veicējs:
 - a) neizvirza nosacījumu, ka iepirkumā var piedalīties tikai piegādātājs, kuram vienas Puses iepirkuma veicējs iepriekš ir piešķīris viena vai vairāku līgumu slēgšanas tiesības;
 - b) var pieprasīt attiecīgu iepriekšēju pieredzi, ja tā ir svarīga iepirkuma prasību izpildei, un

c) neprasa iepriekšēju pieredzi Puses teritorijā kā nosacījumu dalībai iepirkumā.

3. Izvērtējot, vai piegādātājs atbilst dalības nosacījumiem, iepirkuma veicējs:

a) pamatojoties uz piegādātāja uzņēmējdarbību gan iepirkuma veicēja Puses teritorijā, gan ārpus tās, izvērtē piegādātāja finansiālās, komerciālās un tehniskās spējas un

b) balsta savu izvērtējumu uz nosacījumiem, ko iepirkuma veicējs iepriekš precizējis paziņojumos vai iepirkuma procedūras dokumentācijā.

4. Ja ir apstiprinoši pierādījumi un ja šā noteikuma piemērošana nerada patvaļīgu vai neattaisnojamu diskrimināciju starp Pusēm, Puse, tostarp tās iepirkuma veicēji, var izslēgt piegādātāju, pamatojoties uz šādiem iemesliem:

a) bankrots;

b) nepatiesas deklarācijas;

c) būtiski vai pastāvīgi trūkumi to pamatprasību vai pienākumu izpildē, uz kuriem attiecas iepriekšējs līgums vai līgumi;

- d) galīgi spriedumi, kas attiecas uz nopietniem noziegumiem vai citiem nopietniem pārkāpumiem;
- e) profesionālās darbības pārkāpums vai darbības vai bezdarbības, kas negatīvi ietekmē piegādātāja komerciālo integritāti, vai
- f) nodokļu nemaksāšana.

28.8. PANTS

Piegādātāju kvalificēšana

Reģistrācijas sistēmas un kvalifikācijas procedūras

1. Puse, ieskaitot tās iepirkuma veicējus, var uzturēt piegādātāju reģistrācijas sistēmu, kurā ieinteresētajiem piegādātājiem ir jāreģistrējas un jāsniedz konkrēta informācija. Šādā gadījumā Puse nodrošina, ka ieinteresētajiem piegādātājiem ar elektronisku līdzekļu starpniecību ir pieejama informācija par reģistrācijas sistēmu un ka tie jebkurā laikā var pieprasīt reģistrāciju. Kompetentā iestāde samērīgā laikposmā informē piegādātājus par lēmumu apstiprināt vai noraidīt šo pieprasījumu. Ja pieprasījums tiek noraidīts, lēmumu pienācīgi pamato.

2. Katra Puse nodrošina, ka:

- a) tās iepirkuma veicēji cenšas līdz minimumam samazināt savu kvalifikācijas procedūru atšķirības un
- b) ja tās iepirkuma veicēji uztur reģistrācijas sistēmas, tie cenšas līdz minimumam samazināt savu reģistrācijas sistēmu atšķirības.

3. Puse, ieskaitot tās iepirkuma veicējus, nepieņem un nepiemēro reģistrācijas sistēmas vai kvalificēšanas procedūru, kuru mērķis vai ietekme ir tāda, ka tiek radīti nevajadzīgi šķēršļi otras Puses piegādātāju dalībai pirmās minētās Puses iepirkumā.

Selektīva iepirkuma procedūra

4. Ja iepirkuma veicējs ir paredzējis izmantot selektīvu iepirkuma procedūru, tad tas:

- a) paziņojumā par paredzēto iepirkumu iekļauj vismaz informāciju, kas norādīta 28.6. panta 2. punkta a), b), f), g), j), k) un l) apakšpunktā, un uzaicina piegādātājus iesniegt dalības pieteikumu un
- b) sākoties piedāvājumu iesniegšanas periodam, sniedz vismaz 28.6. panta 2. punkta c), d), e), h) un i) apakšpunktā minēto informāciju kvalificētajiem piegādātājiem, kurus tas informē atbilstīgi 28.12. panta 3. punkta b) apakšpunktam.

5. Iepirkuma veicējs ļauj visiem kvalificētajiem piegādātājiem piedalīties konkrētā iepirkumā, izņemot, ja iepirkuma veicējs paziņojumā par paredzēto iepirkumu ir norādījis to piegādātāju skaita ierobežojumus, kuriem tiks ļauts iesniegt piedāvājumus, un kritērijus vai pamatojumu ierobežota piegādātāju skaita atlasei. Uzaicinājumu iesniegt piedāvājumu adresē vairākiem piegādātājiem, kas nepieciešami, lai nodrošinātu konkurenci.

6. Ja iepirkuma procedūras dokumentācija nav publiski pieejama no 4. punktā minētā paziņojuma publicēšanas dienas, iepirkuma veicējs nodrošina, lai minētie dokumenti vienā un tajā pašā laikā būtu pieejami visiem kvalificētajiem piegādātājiem, kas atlasīti saskaņā ar 5. punktu.

Daudzkārt lietojami saraksti

7. Iepirkuma veicējs var uzturēt piegādātāju daudzkārt lietojamu sarakstu ar nosacījumu, ka paziņojums ar uzaicinājumu ieinteresētajiem piegādātājiem pieteikties uz iekļaušanu sarakstā:

- a) tiek publicēts katru gadu un
- b) ja tas ir publiskots ar elektroniskiem līdzekļiem, ir nepārtraukti pieejams vienā no atbilstošajiem plašsaziņas līdzekļiem, kas uzskaitīti 28.-A un 28.-B pielikuma I iedaļā.

8. Paziņojumā, kas paredzēts 7. punktā, tiek ietverts:
- a) to preču, pakalpojumu vai to kategoriju apraksts, attiecībā uz ko sarakstu var izmantot;
 - b) dalības nosacījumi, kas piegādātājiem jāizpilda iekļaušanai sarakstā, un metodes, kuras iepirkuma veicējs izmantos, lai pārbaudītu piegādātāja atbilstību nosacījumiem;
 - c) iepirkuma veicēja nosaukums un adrese un cita informācija, kura nepieciešama, lai sazinātos ar iepirkuma veicēju un iegūtu visus attiecīgos dokumentus, kas attiecas uz sarakstu;
 - d) saraksta derīguma termiņš un tā pagarināšanas vai izbeigšanas līdzekļi vai, ja derīguma termiņš nav paredzēts, norāde par metodi, kā tiks paziņots par saraksta izmantošanas izbeigšanu, un
 - e) norāde, ka sarakstu var izmantot iepirkumam, uz kuru attiecas šī nodaļa.
9. Neraugoties uz 7. punktu – ja daudzkārt lietojams saraksts ir derīgs ne ilgāk kā trīs gadus, iepirkuma veicējs var publiskot 7. punktā minēto paziņojumu tikai vienreiz, saraksta derīguma termiņa sākumā, ar noteikumu, ka paziņojums:
- a) ietver norādi par tā derīguma termiņu un informāciju, ka turpmāki paziņojumi publicēti netiks, un

b) tiek publicēts elektroniski un sava derīguma termiņa laikā ir nepārtraukti pieejams.

10. Iepirkuma veicējs ļauj piegādātājiem pieteikties jebkurā laikā, lai tos iekļautu daudzkārt lietojamā sarakstā, un piemēroti īsā termiņā iekļauj attiecīgajā sarakstā visus kvalificētos piegādātājus.

11. Ja piegādātājs, kurš nav ietverts daudzkārt lietojamā sarakstā, iesniedz pieteikumu dalībai iepirkuma procedūrā, kas balstīta uz daudzkārt lietojamu sarakstu, un visus pieprasītos dokumentus 28.10. panta 2. punktā noteiktajā termiņā, iepirkuma veicējs izskata šādu pieprasījumu. Iepirkuma veicējs neizslēdz attiecīgo piegādātāju no dalības iepirkumā, pamatojoties uz to, ka iepirkuma veicējam nepietiek laika, lai pieteikumu izskatītu, ja vien ārkārtas gadījumos iepirkuma procedūras sarežģītības dēļ iepirkuma veicējs nespēj pabeigt pieteikuma izskatīšanu termiņā, kas atvēlēts piedāvājumu iesniegšanai.

Iepirkuma veicēji, kas minēti 28.-A vai 28.-B pielikuma B un C iedaļā

12. Iepirkuma veicējs, uz kuru attiecas 28.-A vai 28.-B pielikuma B vai C iedaļa, paziņojumu, ar kuru uzaicina piegādātājus pieteikties iekļaušanai daudzkārt lietojamā sarakstā, var izmantot kā paziņojumu par paredzētu iepirkumu, ja:

- a) paziņojums tiek publicēts saskaņā ar šā panta 7. punktu un ietver šā panta 8. punktā prasīto informāciju, 28.6. panta 2. punktā prasīto informāciju tādā apmērā, kāds ir pieejams, un paziņojumu, ka tas ir paziņojums par paredzēto iepirkumu vai ka tālākus paziņojumus par iepirkumu, uz ko attiecas daudzkārt lietojams saraksts, saņems tikai piegādātāji, kuri ir iekļauti daudzkārt lietojamā sarakstā, un
- b) iepirkuma veicējs piegādātājiem, kuri tam darījuši zināmu savu interesi par konkrētu iepirkumu, nekavējoties sniedz pietiekamu informāciju, lai tie varētu izvērtēt savu interesi par dalību iepirkumā, tostarp visu pārējo informāciju, kas paredzēta 28.6. panta 2. punktā, ciktāl minētā informācija ir pieejama.

13. Iepirkuma veicējs, uz kuru attiecas 28.-A vai 28.-B pielikuma B vai C iedaļa, var atļaut piegādātājam, kas ir pieteicies iekļaušanai daudzkārt lietojamā sarakstā saskaņā ar šā panta 10. punktu, piedalīties konkursā par attiecīgo iepirkumu, ja ir pietiekami daudz laika, lai iepirkuma veicējs varētu pārbaudīt, vai piegādātājs atbilst dalības nosacījumiem.

Informācija par iepirkuma veicēja lēmumiem

14. Iepirkuma veicējs nekavējoties informē katru piegādātāju, kas iesniedzis pieteikumu dalībai iepirkumā vai pieteikumu iekļaušanai daudzkārt lietojamā sarakstā, par iepirkuma veicēja lēmumu attiecībā uz jebkuru no šādiem pieteikumiem.

15. Ja iepirkuma veicējs noraida piegādātāja pieteikumu dalībai iepirkumā vai pieteikumu iekļaušanai daudzkārt lietojamā sarakstā, vairs neatzīst piegādātāju par atbilstošu vai svītro to no daudzkārt lietojamā saraksta, iepirkuma veicējs nekavējoties informē piegādātāju un pēc tā pieprasījuma nekavējoties sniedz piegādātājam rakstisku skaidrojumu par sava lēmuma iemesliem.

28.9. PANTS

Tehniskās specifikācijas

1. Iepirkuma veicējs nesagatavo, nepieņem vai neizmanto tehniskās specifikācijas vai nenosaka atbilstības novērtēšanas procedūru ar mērķi radīt nevajadzīgus šķēršļus starptautiskajai tirdzniecībai.

2. Nosakot tehniskās specifikācijas iepērkamajām precēm vai pakalpojumiem, iepirkuma veicējs attiecīgos gadījumos:

- a) izklāsta tehnisko specifikāciju veiktspējas un funkcionālās prasības, nevis konstrukcijas vai aprakstošos parametrus, un
- b) balsta tehnisko specifikāciju uz starptautiskiem standartiem, ja tādi ir; ja tādu nav – uz valsts tehniskajiem normatīviem, atzītiem valsts standartiem vai būvnormatīviem.

3. Ja tehniskajās specifikācijās tiek izmantoti konstrukcijas vai aprakstošie parametri, tad iepirkuma veicējam, attiecīgā gadījumā iekļaujot iepirkuma procedūras dokumentācijā tādus vārdus kā “vai līdzvērtīgs”, būtu jānorāda, ka tas izskatīs piedāvājumus līdzvērtīgu preču vai pakalpojumu piegādei, kuri acīmredzami atbilst iepirkuma prasībām.

4. Iepirkuma veicējs tehniskajās specifikācijās neizklāsta prasības par konkrētu preču zīmi vai tirdzniecības nosaukumu, patentu, autortiesībām, dizainparaugu, tipu, konkrētu izcelsmi, ražotāju vai piegādātāju un neatsaucas uz tiem, ja vien citādi nav iespējams pietiekami precīzi vai saprotami raksturot iepirkuma prasības, ar noteikumu, ka tādos gadījumos iepirkuma veicējs iepirkuma procedūras dokumentācijā iekļauj tādus vārdus kā “vai līdzvērtīgs”.

5. Iepirkuma veicējs no personas, kurai var būt komerciāla interese par iepirkumu, nepieprasa un nepieņem tāds ieteikumus, kas var izslēgt konkurenci un ko var izmantot, gatavojot vai pieņemot tehniskās specifikācijas konkrētam iepirkumam.

6. Lielākai noteiktībai – Puse, ieskaitot tās iepirkuma veicējus, var saskaņā ar šo pantu sagatavot, pieņemt vai piemērot tehniskās specifikācijas, lai veicinātu dabas resursu saglabāšanu vai aizsargātu vidi.

28.10. PANTS

Iepirkuma procedūras dokumentācija

1. Iepirkuma veicējs piegādātājiem dara pieejamu iepirkuma procedūras dokumentāciju, kurā ietverta visa informācija, kas vajadzīga, lai piegādātāji varētu sagatavot un iesniegt atbilstošus piedāvājumus. Ja vien paziņojumā par paredzēto iepirkumu nav paredzēts citādi, šādā dokumentācijā pilnībā apraksta:

a) iepirkumu, ietverot iepērkamo preču vai pakalpojumu veidu un daudzumu vai, ja to daudzums nav zināms, aplēsto daudzumu un prasības, kas jāizpilda, tostarp visas tehniskās specifikācijas, atbilstības novērtēšanas sertifikātus, plānus, rasējumus vai instrukcijas;

- b) visus piegādātāju dalības nosacījumus, ietverot informācijas un to dokumentu sarakstu, kas piegādātājiem jāiesniedz saistībā ar dalības nosacījumiem;
- c) visus vērtēšanas kritērijus, ko iepirkuma veicējs piemēros, piešķirot līguma slēgšanas tiesības, un minēto kritēriju relatīvo nozīmīgumu, izņemot gadījumus, kad vienīgais kritērijs ir cena;
- d) visas autentifikācijas un šifrēšanas prasības vai citas prasības, kas saistītas ar informācijas iesniegšanu elektroniskā veidā, ja iepirkuma veicējs rīkos iepirkumu, izmantojot elektroniskos līdzekļus;
- e) ja iepirkuma veicējs rīkos elektronisku izsoli – noteikumus, ar kādiem tiks veikta izsole, identificējot tos iepirkuma procedūras elementus, kas saistīti ar vērtēšanas kritērijiem;
- f) ja piedāvājumi tiks atvērti publiski – atvēršanas datumu, laiku un vietu un attiecīgā gadījumā personas, kurām atļauts tajā piedalīties;
- g) visus citus noteikumus vai nosacījumus, ieskaitot samaksas noteikumus un ierobežojumus attiecībā uz līdzekļiem, ar kādiem var iesniegt konkursa piedāvājumus, piemēram, vai tie iesniedzami uz papīra vai elektroniski, un
- h) visus preču piegādes vai pakalpojumu sniegšanas termiņus.

2. Nosakot iepērkamo preču piegādes vai pakalpojumu sniegšanas datumu, iepirkuma veicējs ņem vērā tādus faktorus kā iepirkuma sarežģītība, paredzamo apakšuzņēmumu līgumu apjoms un laiks, kas reāli vajadzīgs pakalpojumu sniegšanai vai preču saražošanai, preču krājumu izņemšanai un transportēšanai no piegādes vietas.
3. Vērtēšanas kritērijos, kas izklāstīti paziņojumā par paredzēto iepirkumu vai iepirkuma procedūras dokumentācijā, cita starpā var iekļaut šādus kritērijus: cena un citi izmaksu faktori, kvalitāte, tehniskā vērtība, vides raksturlielumi un piegādes noteikumi.
4. Iepirkuma veicējs nekavējoties:
- a) dara pieejamu iepirkuma procedūras dokumentāciju, lai ieinteresētajiem piegādātājiem būtu pietiekami daudz laika iesniegt atbilstošus piedāvājumus;
 - b) pēc pieprasījuma sniedz iepirkuma procedūras dokumentāciju ikvienam ieinteresētajam piegādātājam un
 - c) atbild uz pamatotiem informācijas pieprasījumiem, kurus katras Puses tiesību aktos noteiktajā termiņā iesniedzis ieinteresētais piegādātājs vai piegādātājs, kas piedalās konkursā, ar noteikumu, ka šāda informācija konkrētajam piegādātājam nedod priekšrocības salīdzinājumā ar citiem piegādātājiem.

Izmaiņas

5. Ja iepirkuma veicējs maina kritērijus vai prasības, kas noteiktas paziņojumā par paredzēto iepirkumu vai iepirkuma procedūras dokumentācijā, kura izsniegta piegādātājiem, kas piedalās iepirkumā, vai arī groza vai atkārtoti publicē paziņojumu vai iepirkuma procedūras dokumentāciju, tas rakstiski iesniedz visas šādas izmaiņas vai grozīto vai atkārtoti izdoto paziņojumu, vai iepirkuma procedūras dokumentāciju:

- a) visiem piegādātājiem, kuri piedalās iepirkumā laikā, kad tiek mainīta, grozīta vai atkārtoti publicēta informācija, ja tie ir iepirkuma veicējam zināmi, un visos pārējos gadījumos – tādā pašā veidā, kādā tika sniegta sākotnējā informācija, un
- b) ņemot vērā iepirkuma raksturu un sarežģītību, pietiekamā laikā, lai minētie piegādātāji attiecīgā gadījumā varētu izmainīt un no jauna iesniegt grozītos piedāvājumus.

28.11. PANTS

Vides un sociālie apsvērumi

1. Puse visā iepirkuma procedūras laikā var atļaut saviem iepirkuma veicējiem izmantot vides un sociālos apsvērumus, ja tie nav diskriminējoši, atbilst 28.4. panta 6. punktā noteiktajam kompensāciju aizliegumam un ir saistīti ar līguma priekšmetu.

2. Lielākai noteiktībai – vides un sociālie apsvērumi netiek sagatavoti, pieņemti un piemēroti tādā veidā, ka tas rada patvaļīgu vai neattaisnojamu diskrimināciju starp Pusēm vai slēptus ierobežojumus tirdzniecībā starp Pusēm.

28.12. PANTS

Laikposmi

1. Iepirkuma veicējs atbilstīgi savām pamatotajām vajadzībām nodrošina piegādātājiem pietiekamu laiku, kurā sagatavot un iesniegt dalības pieteikumus un pieņemamus piedāvājumus, ņemot vērā tādus faktorus kā:

- a) iepirkuma būtība un sarežģītība;
- b) gaidāmo apakšlīgumu apjoms un
- c) laiks, kas nepieciešams, lai nosūtītu konkursa piedāvājumus ar neelektroniskiem līdzekļiem no ārzemēm, kā arī no vietām iekšzemē, kur elektroniskie līdzekļi netiek lietoti.

Šādi termiņi, tostarp to pagarinājumi, ir vienādi visiem piegādātājiem, kas ir ieinteresēti vai piedalās.

2. Iepirkuma veicējs, kas izmanto selektīvu iepirkuma procedūru, nosaka, ka beigu termiņš, līdz kuram var iesniegt dalības pieteikumus, principā nav agrāks par 25 dienām no paziņojuma par paredzēto iepirkumu publicēšanas. Ja steidzamības dēļ, ko iepirkuma veicējs pienācīgi pamato, šis laikposms praktiski nav piemērojams, to var samazināt līdz laikposmam, kurš nav īsāks par 10 dienām.

3. Izņemot 4., 5., 7. un 8. punktā paredzētos gadījumus, iepirkuma veicējs nosaka, ka piedāvājumu iesniegšanas pēdējā diena nav agrāk kā 40 dienas pēc dienas, kad:

- a) atklātā iepirkuma procedūrā ir publicēts paziņojums par paredzēto iepirkumu vai
- b) selektīvā iepirkuma procedūrā – iepirkuma veicējs ir paziņojis piegādātājiem, ka tie tiks uzaicināti iesniegt piedāvājumus neatkarīgi no tā, vai tas izmanto daudzkārt lietojamu sarakstu.

4. Iepirkuma veicējs var saīsināt 3. punktā noteikto piedāvājumu iesniegšanas termiņu līdz mazākais 10 dienām šādos gadījumos:

- a) ja iepirkuma veicējs ir publicējis paziņojumu par plānoto iepirkumu, kas aprakstīts 28.6. panta 4. punktā, vismaz 40 dienas, bet ne vairāk kā 12 mēnešus pirms paziņojuma par paredzēto iepirkumu publicēšanas, paziņojumā par plānoto iepirkumu ietverot šādu informāciju:
 - i) iepirkuma apraksts;

- ii) aptuvenie beigu termiņi, kuros jāiesniedz piedāvājumi vai dalības pieteikumi;
 - iii) apliecinājums, ka ieinteresētajiem piegādātājiem ir jāpauž iepirkuma veicējam interese piedalīties iepirkumā;
 - iv) adrese, kurā var saņemt dokumentus, kas attiecas uz iepirkumu, un
 - v) visa pieejamā informācija, kas ir vajadzīga paziņojumam par paredzēto iepirkumu saskaņā ar 28.6. panta 2. punktu;
- b) attiecībā uz atkārtotiem līgumiem – ja iepirkuma veicējs sākotnējā paziņojumā par paredzēto iepirkumu norāda, ka turpmākajos paziņojumos tiks noteikti piedāvājumu iesniegšanas termiņi, pamatojoties uz šo punktu, vai
- c) ja steidzamības dēļ, ko iepirkuma veicējs pienācīgi pamato, nav praktiski piemērojams piedāvājumu iesniegšanas termiņš, kas noteikts saskaņā ar 3. punktu.
5. Iepirkuma veicējs var saīsināt 3. punktā noteikto piedāvājumu iesniegšanas termiņu par piecām dienām katrā no turpmāk minētajiem gadījumiem:
- a) paziņojums par paredzēto iepirkumu ir publicēts, izmantojot elektroniskos līdzekļus;

- b) visa iepirkuma procedūras dokumentācija ir pieejama elektroniski no dienas, kad publiskots paziņojums par paredzēto iepirkumu, un
- c) iepirkuma veicējs pieņem piedāvājumus elektroniski.

6. Piemērojot 5. punktu saistībā ar 4. punktu, piedāvājumu iesniegšanas termiņš, kas noteikts saskaņā ar 3. punktu, nekādā gadījumā netiek saīsināts līdz mazāk par 10 dienām no dienas, kurā tika publicēts paziņojums par paredzēto iepirkumu.

7. Neskarot citus šajā pantā minētos noteikumus, ja iepirkuma veicējs iegādājas komerciālas preces vai pakalpojumus vai to apvienojumu, tas var saīsināt 3. punktā minēto piedāvājumu iesniegšanas termiņu mazākais līdz 13 dienām ar noteikumu, ka iepirkuma veicējs, izmantojot elektroniskus saziņas līdzekļus, tajā pašā laikā publicē gan paziņojumu par paredzēto iepirkumu, gan attiecīgo iepirkuma procedūras dokumentāciju. Turklāt, ja iepirkuma veicējs pieņem komerciālu preču vai pakalpojumu piedāvājumus, izmantojot elektroniskus saziņas līdzekļus, tas var saīsināt saskaņā ar 3. punktu noteikto termiņu līdz mazākais 10 dienām.

8. Ja iepirkuma veicējs, uz kuru attiecas 28.-A vai 28.-B pielikuma B vai C iedaļa, ir atlasījis visus vai ierobežotu skaitu kvalificētu piegādātāju, tad piedāvājumu iesniegšanas termiņu var noteikt, iepirkuma veicējam un atlasītajiem piegādātājiem savstarpēji vienojoties. Ja vienošanās nav, minētais termiņš nav īsāks par 10 dienām.

28.13. PANTS

Sarunas

1. Puse var paredzēt, ka tās iepirkuma veicēji risina sarunas ar piegādātājiem par aptverto iepirkumu:
 - a) ja attiecīgais iepirkuma veicējs ir norādījis uz savu nodomu risināt sarunas paziņojumā par paredzēto iepirkumu, kas nepieciešams saskaņā ar 28.6. panta 2. punktu, vai
 - b) ja, izvērtējot piedāvājumus atbilstīgi paziņojumā par paredzēto iepirkumu vai iepirkuma procedūras dokumentācijā noteiktajiem konkrētajiem izvērtēšanas kritērijiem, kļūst skaidrs, ka neviens piedāvājums nav acīmredzami visizdevīgākais.
2. Iepirkuma veicējs:
 - a) nodrošina, ka piegādātāju, kas piedalās sarunās, izslēgšana notiek saskaņā ar izvērtēšanas kritērijiem, kuri izklāstīti paziņojumā par paredzēto iepirkumu vai iepirkuma procedūras dokumentācijā, un
 - b) ja sarunas tiek pabeigtas, nosaka vienotu termiņu pārējiem piegādātājiem, kuri piedalās iepirkumā, jaunu vai pārskatītu piedāvājumu iesniegšanai.

28.14. PANTS

Ierobežota iepirkuma procedūra

1. Ar noteikumu, ka iepirkuma veicējs neizmanto šo normu, lai izvairītos no konkurences starp piegādātājiem vai tādā veidā, ka tiek diskriminēti otras Puses piegādātāji vai aizsargāti iekšzemes piegādātāji, iepirkuma veicējs var izmantot ierobežotu iepirkuma procedūru un var izvēlēties nepiemērot 28.6., 28.7, 28.8., 28.10. pantu un 28.12., 28.13., 28.15. un 28.16. pantu jebkuros no šiem apstākļiem:

- a) ja:
 - i) piedāvājumi nav iesniegti vai piegādātāji nav iesnieguši dalības pieteikumus;
 - ii) neviens iesniegtais konkursa piedāvājums neatbilst iepirkuma procedūras dokumentācijas būtiskajām prasībām;
 - iii) neviens piegādātājs neatbilst dalības nosacījumiem vai
 - iv) kompetentā iestāde ir atzinusi, ka piedāvājumi ir iesniegti saskaņā ar slepenu vienošanos, ar nosacījumu, ka iepirkuma procedūras dokumentācijas prasības nav būtiski grozītas;

- b) ja preces vai pakalpojumus var piegādāt vienīgi konkrēts piegādātājs un nav pieņemamu alternatīvu vai aizstājošu preču vai pakalpojumu šādu iemeslu dēļ:
- i) prasība attiecas uz mākslas darbu;
 - ii) patentu, autortiesību vai citu ekskluzīvu tiesību aizsardzība, vai
 - iii) konkurences nav tehnisku iemeslu dēļ;
- c) attiecībā uz sākotnējā piegādātāja veiktām tādu preču vai pakalpojumu papildu piegādēm, kuras nebija iekļautas sākotnējā iepirkumā, ja piegādātāja maiņa šādu papildu preču vai pakalpojumu piegādei:
- i) nav iespējama tādu ekonomisku vai tehnisku iemeslu dēļ kā prasības par savstarpēju aizstājamību vai sadarbību ar esošajām iekārtām, programmatūru, pakalpojumiem vai instalācijām, kas iepirkta sākotnējā iepirkumā, un
 - ii) radītu iepirkuma veicējam ievērojamas neērtības vai izmaksu būtisku pieaugumu;
- d) ja preces vai pakalpojumus nevar iegūt laikā, izmantojot atklāto vai selektīvo iepirkuma procedūru, – ciktāl tas noteikti vajadzīgs ārkārtējas steidzamības apstākļos, ko izraisījuši iepirkuma veicēja neparedzēti notikumi;

- e) attiecībā uz precēm, ko iegādājas izejvielu tirgū;
- f) ja iepirkuma veicējs iepērk prototipu vai pirmo preci vai pakalpojumu, kas izstrādāts pēc tā pieprasījuma saistībā ar konkrētu līgumu par pētniecību, izmēģinājumu, pētījumu vai oriģināla izstrādi un minētā līguma vajadzībām; prototipa vai pirmās preces vai pakalpojuma oriģināla izstrāde var ietvert ierobežotu daudzumu ražošanu vai piegādi ar mērķi iekļaut praktisko izmēģinājumu rezultātus un parādīt, ka prece vai pakalpojums ir piemērots ražošanai vai piegādei zināmā daudzumā atbilstīgi pieņemamiem kvalitātes standartiem, bet neietver ražošanu lielos apjomos vai piegādi, kas nodrošina ekonomisku dzīvotspēju vai sedz izpētes un izstrādes izmaksas;
- g) pirkumi tiek veikti ar īpaši izdevīgiem nosacījumiem, kuri rodas vienīgi ļoti īsā termiņā īpašas realizācijas gadījumā, piemēram, likvidācijas, maksātnespējas administrēšanas vai bankrota dēļ, bet ne attiecībā uz regulāriem pirkumiem no pastāvīgiem piegādātājiem, vai
- h) līgumu piešķir metu konkursa uzvarētājam ar nosacījumu, ka:
 - i) konkurss tika organizēts tā, ka tas ir saderīgs ar šīs nodaļas principiem, jo īpaši attiecībā uz paziņojuma par paredzēto iepirkumu publicēšanu, un
 - ii) dalībniekus vērtē neatkarīga žūrija ar mērķi līguma slēgšanas tiesības piešķirt metu konkursa uzvarētājam.

2. Iepirkuma veicējs sagatavo rakstveida ziņojumu par katru līgumu, kura slēgšanas tiesības piešķirtas saskaņā ar 1. punktu. Ziņojumā norāda iepirkuma veicēja nosaukumu, iepērkamo preču vai pakalpojumu vērtību un veidu un 1. punktā izklāstītos apstākļus un nosacījumus, kuru dēļ tika izmantota ierobežota iepirkuma procedūra.

28.15. PANTS

Elektroniskās izsoles

Ja iepirkuma veicējs paredzējis veikt aptvertu iepirkumu, izmantojot elektronisku izsoli, tas pirms elektroniskās izsoles sākšanas katram dalībniekam dara zināmu:

- a) automātiskās izvērtēšanas metodi, ieskaitot matemātisko formulu, kas balstīta uz izvērtēšanas kritērijiem, kuri izklāstīti iepirkuma procedūras dokumentācijā un izsoles laikā tiks izmantoti automātiskā klasificēšanā vai pārklasificēšanā;
- b) dalībnieka piedāvājuma elementu sākotnējās izvērtēšanas rezultātus, ja līgumu piešķir visizdevīgākajam piedāvājumam, un
- c) jebkuru citu attiecīgo informāciju, kas saistīta ar izsoles norisi.

28.16. PANTS

Piedāvājumu izskatīšana un līguma slēgšanas tiesību piešķiršana

Piedāvājumu izskatīšana

1. Iepirkuma veicējs saņem, atver un izskata visus piedāvājumus saskaņā ar procedūrām, kuras garantē iepirkuma procesa godīgumu un objektivitāti un piedāvājumu konfidencialitāti.
2. Iepirkuma veicējs nesoda piegādātājus, kuru piedāvājums saņemts pēc noteiktā piedāvājumu saņemšanas termiņa, ja kavēšanās notikusi vienīgi iepirkuma veicēja nepareizas rīcības dēļ.
3. Ja laikposmā no piedāvājumu atvēršanas līdz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai iepirkuma veicējs dod iespēju piegādātājam labot neapzinātas formas kļūdas, iepirkuma iestāde tādu pašu iespēju nodrošina visiem piegādātājiem, kuri piedalās iepirkuma procedūrā.

Līguma slēgšanas tiesību piešķiršana

4. Lai varētu apsvērt iespēju piešķirt līguma slēgšanas tiesības, piedāvājumu iesniedz rakstveidā un atvēršanas brīdī tas atbilst būtiskajām prasībām, kas izklāstītas paziņojumos un iepirkuma procedūras dokumentācijā, un to ir iesniedzis piegādātājs, kurš atbilst dalības nosacījumiem.

5. Izņemot gadījumu, kad iepirkuma veicējs nolemj sabiedrības interesēs līguma slēgšanas tiesības nepiešķirt, tas piešķir līguma slēgšanas tiesības piegādātājam, kuru atzinis par spējīgu izpildīt līguma noteikumus un kurš, pamatojoties vienīgi uz tiem novērtēšanas kritērijiem, kas noteikti paziņojumos un iepirkuma procedūras dokumentācijā, ir iesniedzis:

- a) visizdevīgāko piedāvājumu vai
- b) zemāko cenu, ja cena ir vienīgais kritērijs.

6. Ja iepirkuma veicējs saņem piedāvājumu, kurā cena ir nesamērīgi zemāka par citos iesniegtajos piedāvājumos norādīto cenu, tas var konsultēties ar piegādātāju, lai pārliecinātos, ka piegādātājs atbilst dalības nosacījumiem un spēj izpildīt līguma noteikumus.

7. Iepirkuma veicējs neizmanto alternatīvas iespējas, neatceļ iepirkumu un negroza piešķirtos līgumus tādā veidā, ka tiek apieti šajā nodaļā paredzētie pienākumi.

8. Katra Puse dara visu iespējamo, lai atbilstoši vispārīgajam principam noteiktu nogaidīšanas periodu starp lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu un līguma noslēgšanu, kas dod pietiekami daudz laika konkursā neuzvarējušajiem pretendentiem pārskatīt un apstrīdēt piešķiršanas lēmumu.

28.17. PANTS

Iepirkuma informācijas pārredzamība

Piegādātājiem sniegtā informācija

1. Iepirkuma veicējs nekavējoties informē piegādātājus, kuri piedalās iepirkumā, par saviem lēmumiem, kas attiecas uz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, un pēc piegādātāja pieprasījuma dara to rakstiski. Ievērojot 28.18. panta 2. un 3. punktu, iepirkuma veicējs neizraudzītajam piegādātājam pēc tā pieprasījuma sniedz paskaidrojumu par iemesliem, kuru dēļ nav izraudzīts tā piedāvājums, un par izraudzītā piegādātāja piedāvājuma salīdzinošajām priekšrocībām.

Informācijas par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu publicēšana

2. Ne vēlāk kā 72 dienas pēc katra tāda līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas, uz ko attiecas šī nodaļa, iepirkuma veicējs publicē paziņojumu attiecīgajā drukātajā vai elektroniskajā plašsaziņas līdzeklī, kas uzskaitīts 28.-A un 28.-B pielikuma I iedaļā. Ja iepirkuma veicējs publicē paziņojumu tikai elektroniskā plašsaziņas līdzeklī, informācija ir viegli pieejama samērīgu laikposmu.

Paziņojumā iekļauj vismaz šādu informāciju:

- a) iepērkamo preču vai pakalpojumu apraksts;
- b) iepirkuma veicēja nosaukums un adrese;

- c) izraudzītā piegādātāja nosaukums un adrese;
- d) izraudzītā piedāvājuma vērtība vai dārgākais un lētākais piedāvājums, kas ņemts vērā, piešķirot līgumu;
- e) līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas diena un
- f) izmantotā iepirkuma metode un – gadījumos, kad izmantota ierobežota iepirkuma procedūra saskaņā ar 28.14. pantu, – to apstākļu apraksts, kuri pamato ierobežotas iepirkuma procedūras izmantošanu.

Dokumentācijas un ziņojumu glabāšana un elektroniskā izsekojamība

3. Katrs iepirkuma veicējs vismaz trīs gadus no dienas, kad piešķirtas līguma slēgšanas tiesības, saglabā:

- a) iepirkuma procedūru un līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas, kas attiecas uz aptverto iepirkumu, dokumentāciju un ziņojumus, ieskaitot ziņojumus, kuri prasīti 28.14. pantā, un
- b) datus, kas nodrošina aptvertā iepirkuma norises pienācīgu izsekojamību ar elektroniskiem līdzekļiem.

Apmaiņa ar statistikas datiem

4. Katra Puse, rīkojoties pēc otras Puses pieprasījuma un ņemot vērā apspriešanos 28.21. pantā minētajā apakškomitejā, otrai Pusei dara pieejamus statistikas datus par preču, pakalpojumu un būvniecības pakalpojumu aptverto iepirkumu, tostarp, ciktāl iespējams, statistikas datus par būvdarbu koncesijām. Saskaņā ar 28.23. pantu Puses sadarbojas, lai labāk izprastu otras Puses publiskā iepirkuma statistikas datus.

5. Ja Puse pieprasa, ka paziņojumi par piešķirtajām līguma slēgšanas tiesībām saskaņā ar 2. punktu jāpublicē elektroniski, un ja šādi paziņojumi ir publiski pieejami vienotā datubāzē veidā, kas ļauj veikt aptverto līgumu analīzi, Puse var nevis sniegt paziņojumu 28.21. pantā minētajai apakškomitejai, bet norādīt tīmekļa vietnes adresi, pievienojot norādes par piekļuvi šādiem datiem un to lietošanu.

28.18. PANTS

Informācijas izpaušana

Informācijas sniegšana Pusēm

1. Puse pēc otras Puses pieprasījuma nekavējoties sniedz visu informāciju, kas ir vajadzīga, lai noteiktu, vai iepirkuma procedūra veikta taisnīgi, objektīvi un saskaņā ar šo nodaļu, tostarp informāciju par izraudzītā piedāvājuma parametriem un tā salīdzinošajām priekšrocībām. Gadījumos, kad šīs informācijas izpaušana varētu kaitēt konkurencei turpmākos iepirkumos, Puse, kura saņem minēto informāciju, neizpauž to piegādātājiem, iepriekš neapspriežoties ar informāciju sniegušo Pusi un nesaņemot tās piekrišanu.

Informācijas neizpaušana

2. Neraugoties uz citiem šīs nodaļas noteikumiem Puse, tostarp tās iepirkuma veicēji, neizpauž informāciju, kas kaitētu konkrēta piegādātāja likumīgajām komerciālajām interesēm vai varētu kaitēt godīgai konkurencei starp piegādātājiem, izņemot gadījumus, kad šāda izpaušana paredzēta tiesību aktos vai ar tā piegādātāja rakstisku atļauju, kurš sniedzis informāciju.

3. Nekas šajā nodaļā nav interpretējams tā, ka tas liktu Pusei, tostarp tās iepirkuma veicējiem, iestādēm un pārskatīšanas struktūrām, izpaust konfidenciālu informāciju, ja šāda izpaušana:

- a) kavētu tiesībaizsardzību;
- b) varētu kaitēt godīgai konkurencei starp piegādātājiem;
- c) kaitētu konkrētu personu likumīgajām komerciālajām interesēm, tostarp intelektuālā īpašuma aizsardzībai, vai
- d) kā citādi būtu pretrunā sabiedrības interesēm.

28.19. PANTS

Iekšzemes pārskatīšanas procedūras

1. Katra Puse nodrošina laicīgu, efektīvu, pārredzamu un nediskriminējošu administratīvās izskatīšanas procedūru vai izskatīšanu tiesā, kurā piegādātājs saistībā ar tādu aptverto iepirkumu, kurā tam ir vai ir bijusi ieinteresētība, var apstrīdēt šādus aspektus:

- a) šīs nodaļas noteikumu pārkāpumu vai

- b) Puses pasākumu, ar kuriem īsteno šo nodaļu, neievērošanu, ja piegādātājam nav tiesību tieši apstrīdēt šīs nodaļas pārkāpumu saskaņā ar Puses tiesību aktiem.

Visi apstrīdēšanas procedūras noteikumi ir izklāstīti rakstveidā un ir vispārēji pieejami.

2. Ja piegādātājs saistībā ar aptverto iepirkumu, kurā piegādātājs ir vai ir bijis ieinteresēts, iesniedz sūdzību par 1. punktā minēto pārkāpumu vai īstenošanas pasākumu neievērošanu, iepirkuma veicēja Puse mudina savu iepirkuma veicēju un piegādātāju šo jautājumu risināt, savstarpēji apspriežoties. Iepirkuma veicējs objektīvi un laikus izskata jebkuru šādu sūdzību, neskarot piegādātāja dalību pašreizējā vai turpmākā iepirkumā vai tā tiesības pieprasīt korektīvus pasākumus, izmantojot administratīvās izskatīšanas procedūru vai izskatīšanu tiesā.
3. Katram piegādātājam tiek dots pietiekams laiks sagatavot un iesniegt apstrīdēšanas prasību, un šis laikposms nekādā gadījumā nav īsāks par 10 dienām, skaitot no dienas, kad apstrīdēšanas pamats kļuvis zināms piegādātājam vai kad tam vajadzētu būt kļuvušam zināmam.
4. Katra Puse izveido vai norīko vismaz vienu neitrālu, no tās iepirkuma veicējiem neatkarīgu administratīvu vai tiesas iestādi, kas pieņemtu un izskatītu piegādātāju sūdzības, kuras radušās saistībā ar aptverto iepirkumu.

5. Ja sākotnēji sūdzību izskata institūcija, kas nav 4. punktā minētā iestāde, Puse nodrošina, ka piegādātājam ir tiesības pārsūdzēt sākotnējo lēmumu neitrālā administratīvā vai tiesu iestādē, kas ir neatkarīga no iepirkuma veicēja, uz kura iepirkumu sūdzība attiecas.

6. Katra Puse nodrošina, ka pārskatīšanas struktūras, kas nav tiesa, lēmumu var pārskatīt tiesā, vai arī paredz procedūras, kuras nodrošina, ka:

- a) iepirkuma veicējs rakstiski atbild uz sūdzību un sniedz visus attiecīgos dokumentus pārskatīšanas struktūrai;
- b) tiesvedības dalībniekiem (turpmāk “dalībniekiem”) ir tiesības tikt uzklausi, pirms pārskatīšanas struktūra pieņem lēmumu par sūdzību;
- c) dalībniekiem ir tiesības uz pārstāvību un pavadību;
- d) dalībnieki var piedalīties visos procesos;
- e) dalībniekiem ir tiesības pieprasīt, lai process būtu publisks un lai tajā varētu piedalīties liecinieki, un
- f) pārskatīšanas struktūra laikus rakstveidā pieņem lēmumus vai sagatavo ieteikumus un ietver paskaidrojumu, ar ko pamato katru lēmumu vai ieteikumu.

7. Katra Puse pieņem vai patur spēkā procedūras, kurās paredz:
- a) tūlītējus pagaidu pasākumus, kas saglabā piegādātājam iespēju piedalīties iepirkumā; šādu pagaidu pasākumu rezultātā iepirkuma process var tikt apturēts; procedūrās var paredzēt, ka, pieņemot lēmumu par to, vai šādi pasākumi būtu jāpieņem, var ņemt vērā sevišķi svarīgas nelabvēlīgas sekas, kas ietekmēs attiecīgās intereses, tai skaitā sabiedrības intereses; pamatojumu pasākumu nepiemērošanai sniedz rakstiski un
 - b) korektīvus pasākumus vai kompensāciju par zaudējumiem vai nodarīto kaitējumu, kuri var aprobežoties vai nu ar piedāvājuma sagatavošanas izmaksām, vai apstrīdēšanas radītajām izmaksām, vai arī abu veidu izmaksām, ja pārskatīšanas struktūra ir konstatējusi, ka ir noticis pārkāpums vai nav ievēroti pasākumi, kā minēts 1. punktā.

28.20. PANTS

Aptvēruma izmaiņas un labojumi

1. ES Puse var ieviest izmaiņas vai labojumus 28.-A pielikumā, un Čīle var ieviest izmaiņas vai labojumus 28.-B pielikumā.

Izmaiņas

2. Ja Puse plāno ieviest izmaiņas savā pielikumā, kā minēts 1. punktā, šī Puse:

- a) rakstiski informē otru Pusi un
- b) iekļauj paziņojumā priekšlikumu par atbilstīgiem kompensējošiem pielāgojumiem otrai Pusei, lai saglabātu piemērošanas jomu līmeni, kas pielīdzināms tam, kāds tas bijis pirms izmaiņām.

3. Neatkarīgi no šā panta 2. punkta b) apakšpunkta Pusei nav jāparedz kompensējoši pielāgojumi, ja izmaiņas attiecas uz iepirkuma veicēju, attiecībā uz kuru Puse faktiski ir atcēlusi savu kontroli vai ietekmi. Uzskata, ka valdības kontrole vai ietekme pār aptverto iepirkumu, ko īsteno 28.-A vai 28.-B pielikuma A, B vai C iedaļā uzskaitītās iestādes, ir faktiski atcelta, ciktāl tas attiecas uz iepirkuma veicēja iepirkumu, ja iepirkuma veicējs ir pakļauts konkurencei tirgos, kuriem piekļuve nav ierobežota.

4. Ja Puse saskaņā ar 2. punktu paziņo otrai Pusei par plānotajām izmaiņām savā pielikumā, otra Puse rakstiski iebilst, ja tā apstrīd, ka:

- a) saskaņā ar 2. punkta b) apakšpunktu ierosinātais pielāgojums ir pietiekams, lai saglabātu savstarpēji saskaņota aptvēruma salīdzināmu līmeni, vai
- b) izmaiņas attiecas uz iepirkuma veicēju, pār kuru Puses kontrole vai ietekme ir faktiski beigusies, kā norādīts 3. punktā.

Otra Puse iesniedz šajā punktā paredzēto rakstisko iebildumu 45 dienu laikā no šā panta 2. punkta a) apakšpunktā norādītā paziņojuma saņemšanas, vai arī uzskata, ka Puse ir piekritusi pielāgojumam vai izmaiņām, tostarp 38. nodaļas nolūkos.

Labojumi

5. Puses uzskata turpmāk minētās izmaiņas attiecīgi 28.-A vai 28.-B pielikumā par tīri formālu labojumu ar noteikumu, ka tās neietekmē šajā nodaļā paredzēto savstarpēji saskaņoto aptvērumu:

- a) izmaiņas subjekta nosaukumā;
- b) divu vai vairāku 28.-A vai 28.-B pielikuma A, B un C iedaļā uzskaitīto subjektu apvienošana;
- c) viena attiecīgi 28.-A vai 28.-B pielikuma A, B vai C iedaļā uzskaitītā subjekta sadalīšana divos vai vairākos subjektos, ja visi jaunie subjekti tiek pievienoti tajā pašā 28.-A vai 28.-B pielikuma iedaļā uzskaitītajiem subjektiem.

6. Ja Puse ierosina labot attiecīgi 28.-A vai 28.-B pielikumu, šī Puse reizi divos gados pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas par to paziņo otrai Pusei.

7. Puse var paziņot otrai Pusei par iebildumiem pret ierosinātajiem labojumiem 45 dienu laikā no paziņojuma saņemšanas dienas. Ja Puse iesniedz iebildumu, tā izklāsta pamatojumu, kādēļ tā uzskata, ka ierosinātais labojums nav izmaiņa, kas paredzēta 5. punktā, un raksturo ierosinātā labojuma ietekmi uz šajā nodaļā abpusēji saskaņoto aptvērumu. Ja 45 dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas dienas šādi iebildumi netiek iesniegti rakstiski, uzskata, ka Puse ir piekritusi ierosinātajiem labojumiem.

Apspriešanās un strīdu izšķiršana

8. Ja otra Puse iebilst pret ierosinātajām izmaiņām vai labojumiem 45 dienu laikā, Puses pēc paziņojuma saņemšanas cenšas atrisināt šo jautājumu apspriežoties. Ja Puses nepanāk vienošanos 60 dienu laikā pēc iebilduma saņemšanas, Puse, kas vēlas mainīt vai labot savu pielikumu, var par jautājumu sākt strīdu izšķiršanas procedūru saskaņā ar šo daļu. Ierosinātās izmaiņas vai labojumi stājas spēkā tikai tad, kad abas Puses ir vienojušās, vai, pamatojoties uz galīgo lēmumu saskaņā ar 38. nodaļā paredzēto procedūru.

9. Nespēja panākt vienošanos apspriešanās procedūrā saskaņā ar šā panta 8. punktu neatbrīvo Puses no pienākuma veikt apspriešanos saskaņā ar 38. nodaļu.

28.21. PANTS

Publiskā iepirkuma apakškomiteja

Pēc kādas Puses pieprasījuma Publiskā iepirkuma apakškomiteja ("apakškomiteja"), kas izveidota saskaņā ar 8.8. panta 1. punktu, tiekas, lai risinātu jautājumus, kas saistīti ar šīs nodaļas īstenošanu un darbību, tostarp šādus jautājumus:

- a) ar publisko iepirkumu saistīti jautājumi, kurus tai iesniegusi kāda Puse;
- b) saskaņā ar 28.23. pantu veikto Pušu sadarbības pasākumu uzraudzība;
- c) mazo un vidējo uzņēmumu dalības veicināšana aptvertajā iepirkumā, kā paredzēts 28.22. pantā, un
- d) apspriešanās par vienotā piekļuves punkta īstenošanas statusu saskaņā ar 28.6. panta 7. punktu.

28.22. PANTS

Mazo un vidējo uzņēmumu dalības veicināšana

1. Puses atzīst mazo un vidējo uzņēmumu (turpmāk "MVU") nozīmīgo ieguldījumu ekonomikas izaugsmē un nodarbinātībā un to, cik svarīgi ir atvieglot MVU dalību publiskajā iepirkumā.
2. Puses atzīst, ka elektroniskajam iepirkumam ir liela nozīme, lai veicinātu MVU dalību iepirkuma procedūrās, jo tas nodrošina pārredzamību.
3. Puses arī atzīst, cik svarīgas ir uzņēmējdarbības alianses starp katras Puses piegādātājiem un jo īpaši starp MVU, tostarp kopīga dalība konkursa procedūrās.
4. Puses var:
 - a) sniegt informāciju par pasākumiem, ko tās izmanto, lai sekmētu, veicinātu, rosinātu vai atvieglotu MVU dalību publiskajā iepirkumā;
 - b) sadarboties tādu mehānismu izstrādē, ar kuriem MVU tiek sniegta informācija par līdzekļiem dalībai aptvertajos iepirkumos saskaņā ar šo nodaļu.

5. Lai veicinātu MVU dalību aptvertajā iepirkumā, katra Puse iespēju robežās:
- a) sniedz MVU definīciju elektroniskā portālā;
 - b) cenšas visu iepirkuma procedūras dokumentāciju darīt pieejamu bez maksas;
 - c) veic jebkākus citus pasākumus, kas paredzēti, lai atvieglotu MVU dalību publiskajā iepirkumā, uz ko attiecas šī nodaļa, ar noteikumu, ka šādi pasākumi nav diskriminējoši pret otras Puses uzņēmumiem.

28.23. PANTS

Sadarbība

1. Puses dara visu iespējamo, lai attīstītu sadarbību nolūkā panākt labāku izpratni par to attiecīgajām publiskā iepirkuma sistēmām, kā arī labāku piekļuvi to attiecīgajiem tirgiem tādos jautājumos kā:
 - a) pieredzes un informācijas apmaiņa, piemēram, tiesiskā regulējuma, paraugprakses un statistikas jomā;

- b) piegādātāju dalības veicināšana aptvertajā iepirkumā, jo īpaši attiecībā uz MVU;
 - c) plašāka un pilnvērtīgāka elektronisko līdzekļu izmantošana publiskā iepirkuma sistēmās ;
 - d) spēju veidošana, veicinot valdības amatpersonu un iepirkuma veicēju darbinieku savstarpēju mācīšanos, lai izpildītu šīs nodaļas noteikumus.
2. Puses informē 28.21. pantā minēto apakškomiteju par visām šādām darbībām.

28.24. PANTS

Turpmākas sarunas

Publiskā iepirkuma apakškomiteja, kas minēta 28.21. pantā, pārskata šīs nodaļas darbību un ne vēlāk kā četrus gadus pēc šā nolīguma stāšanās spēkā var ierosināt Apvienotajai komitejai ieteikt Pusēm rīkot turpmākas sarunas, lai panāktu tirgus piekļuves papildu atvēršanu.